

bukla

Brezplačna revija
o dobrih knjigah.

leto 16/št. 155
september 2020

www.bukla.si

Ker zgodbe navdihujejo ...

Tokrat predstavljamo več kot 150 novih knjig. Naslednja Bukla izide sredi oktobra.

Predstavitev
enciklopedičnega projekta
Slovenska Istra

**JESEN NAM
PRINAŠA OBILJE
NOVIH KNJIG**

PETRA POGOREVC
o biografskem romanu *Rac*

EJTI ŠTIH
o *Slikah in zgodbah*

BORIS KOLAR
o kratkoprozni zbirki *Trinajst*

Beremo skupaj

NMSB.PISMEN.SI

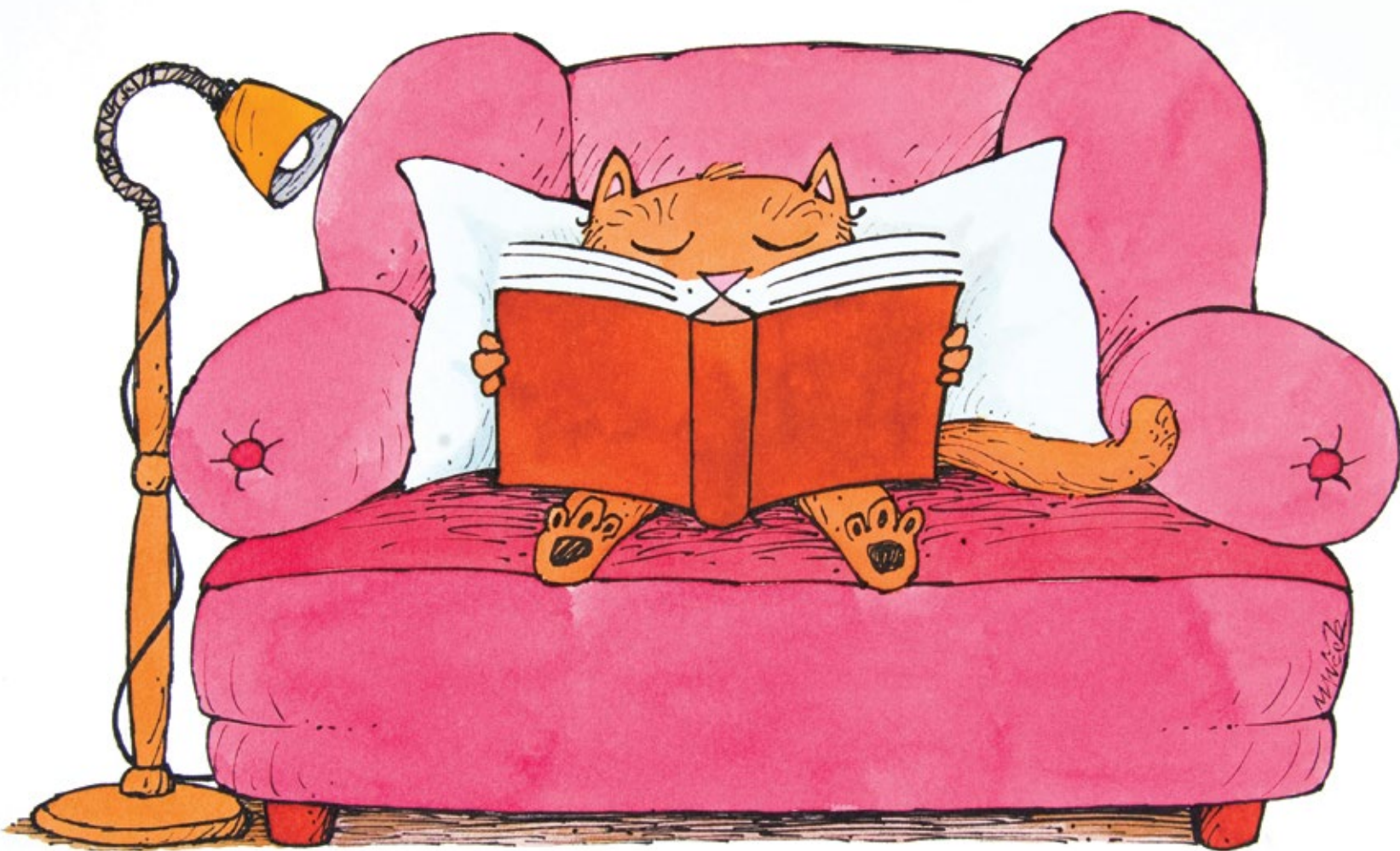
Nacionalni

mesec

skupnega

branja

8. 9. – 11. 10. 2020

ILUSTRACIJA **Marjan Manček**, Javna agencija za knjigo RS, projekt *Radi beremo*

IZDAJATELJ

UMco, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana
Telefon: (01) 520 18 39,
Faks: (01) 520 18 40
bukla-urednistvo@umco.si
ISSN: 1854-3359

UREDNIŠTVO in PISCI

Odgovorni urednik: Samo Rugelj
Kreativna urednica: Renate Rugelj
Jezikovni pregled: Prokreator

Pisci: Urška Bračko, Sabina Burkeljca,
Maja Črepinšek, Iztok Ilich, Aljaž Krivec,
Sanja Podržaj, Vesna Sivec Poljanšek,
Renate Rugelj, Samo Rugelj, Veronika Šoster

Gostujoči pisci:

Nina Granda, Aljoša Harlamov,
Zdravko Kafol, Manca Košir,
Ksenija Medved, Kristina Picco,
Breda Podbrežnik Vukmir,
Alenka Štrukelj, Janja Vidmar

OBLIKA in PRIPRAVA

Oblikovanje in prelom: Aleš Cimprič
Organizacija tiska: Merima Jular s. p.
Natisnjeno v Evropski uniji.
Fotografija na naslovnici: Depositphotos

OGLASNO TRŽENJE

Renate Rugelj
Telefon: (01) 520 18 31,
GSM: 031/688 590

Brez pisnega dovoljenja izdajatelja je vsaka
javna priobčitev, predelava ali uporaba
vsebine prepovedana. Vse pravice pridržane!
Pisci in kolumnisti izražajo svoja mnenja in ne
nujno mnenja uredništva in izdajatelja revije.

LEGENDA KRATIC

m. v. – mehka vezava
t. v. – trda vezava
pt. v. – poltrda vezava

Izdajo revije Bukla sofinancira Javna agencija
za knjigo RS. Podporniki revije Bukla so tudi
knjižnice iz Združenja splošnih knjižnic.

JESENSKA NEGOTOVOST

Pandemija koronavirusa je zadnje pol leta temeljito pretresla mnoge vidike našega vsakdanjega življenja in močno vplivala na številne (kulturne) dejavnosti, med katerimi se je znašla tudi knjižna. Če ste avtor ali založnik, ste imeli (med drugim) v tem času precej omejene možnosti za neposredno promoviranje knjig (spoštovanje varstvenih ukrepov je privedlo do resnega omejevanja udeležencev kulturnih prireditev v notranjih prostorih pa tudi zunaj), če delate na področju knjigarniške prodaje, ste morali pri svojem delu vključiti veliko novih varovalnih dejavnikov, prav podobno pa velja tudi za knjižnice, ki so morale pri svojih vsakodnevnikih opravilih nanizati številne dodatne ukrepe. Tudi bralci in kupci knjig so morali pokazati nekaj več iznajdljivosti, če so želeli priti do novega branja.

Seveda je vse to vplivalo tudi na poletno knjižno produkcijo in njen obseg. Korona je na poseben način spodbudila avtorsko ustvarjalnost in tako smo do zdaj dobili že kar nekaj domačih novitet s to tematiko (tu izstopata knjigi *Breze* Aleša Bergerja in *Karantena. Rim.* Janka Petrovca). Obenem pa so nekatere založbe precej zmanjšale obseg izdajanja načrtovanih knjig in ga sprva predstavile s pomladi na jesen, zdaj pa je že jasno, da bo kar nekaj knjižnih naslovov prestavljenih na prihodnje leto ali še kasneje. Še najbolj se je to poznalo pri spomladansko-poletni leposlovni produkciji, saj je v primerjavi s prejšnjimi leti izšlo precej manj romanov.

Nenačrtovani zadržki pandemije so sprostili ustvarjalnost in prilagodljivost tudi v založništvu. Pojavili so se novi knjižni sejmi tako na spletu kot na novih fizičnih mestih, kar se lepo nadaljuje tudi v letošnjo jesen. Tradicionalno največji knjižni dogodek, novembrski knjižni sejem v Cankarjevem domu, naj bi bil izpeljan v drugačnem formatu in z različnimi prilagoditvami. Intenzivirala se je spletna prodaja knjig, ki je vzpostavila novo vez med knjigarji in njihovimi kupci. Pojavili so se novi prodajni modeli, kot je denimo Knjiga meseca, ki predstavljajo bolj tesno razmerje med založnikom in bralcem. Pojavile so se tudi nove pobude v zvezi s promocijo bralne kulture.

Vse to kaže, da bo knjižna pokrajina, četudi spremenjena in prilagojena, (pre)živela še naprej. Kako živahno in kako obsežno bo to življenje, pa bo seveda odvisno tudi od tega, kako omejeno bo naše družabno življenje potem, ko nas bodo nižje jesenske temperature spet pregnale nazaj v zaprte prostore, kjer bodo vsekakor drugačne omejitve kot pri druženju na prostem.

Pri tem je seveda zelo pomembno, koliko razumnosti bodo v tej situaciji med zagotavljanjem varnega življenja na eni strani in čim bolj normalnega delovanja na drugi ohranili tisti, ki odločajo o omejevalnih ukrepih. Pri knjigah kot delu kulturnega življenja družbe je seveda ključno, da se – podobno kot pri predstavah, koncertih, razstavah itn. – ohrani čim bolj normalno stanje, ki omogoča

nadaljevanje dela na tem področju. Jasno je, da bo posamezniku v družbi uspelo povsem eksistenčne reči zadovoljiti na tak ali drugačen način (torej nabava osnovnih potrebščin za življenje, od hrane in oblačil naprej). V precej drugačni situaciji in bolj pod vprašajem pa so manj obvezne, a za civilizirano življenje enako pomembne vsebine, kamor seveda spada tudi kulturno udejstvovanje na raznih področjih, tudi knjižnem.

Prihajajoča jesen je gotovo eno od najbolj negotovih obdobij, s katerim se soočamo v zadnjem času, morda vse od osamosvojitve naprej. Po karantenski pomladi, ko so se za dva meseca zaprle knjigarne in knjižnice, je za nami relativno sproščeno poletje, ki je šele ob koncu namignilo na negotovo prihodnost, ki jo lahko prinese pandemična jesen. Ne glede na to, da z virusom sobivamo še skoraj pol leta in da sta za nami že prvi val ter začetek drugega, v resnici ne vemo, kakšno bo naše življenje naslednjega pol leta, ko ga bodo krojili krajši dnevi in nižje temperature.

Kar lahko naredimo kot posamezniki, je torej to, da se aktivno odzovemo na pobude, ki jih bodo v naslednjih tednih in mesecih s svojimi knjigami pripravili vsi tisti ustvarjalci in založbe, ki smo jih spremljali že doslej. Po desetletnem krčenju na področju izdajanja knjig je epidemija v letošnjem letu že precej vplivala na slovensko knjižno pokrajino in obstoječe trende še pospešila. Gotovo bo vplivala tudi naprej.

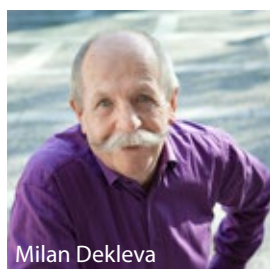
Seveda pa ni nujno, da bo vpliv epidemije na knjige samo negativen. Spremenjeno življenje zadnjega pol leta je pri marsikom razkrilo notranjo potrebo po tem, da več časa preživi s knjigami in da si priskrbi kako noviteto več kot doslej. Knjige so se v kriznem času pokazale kot pomembne sopotnice pri usmerjanju ne samo lastnih misli, temveč tudi lastne bivanjske barke. Tako lahko ta uvod v knjižno jesen sklenem z zmerno optimističnim stavkom: korona je med drugim pokazala tudi, da imajo knjige večjo vrednost, kot smo mislili doslej.

MILAN DEKLEVA

ZAPLEŠIVA, DANTE

Cankarjeva založba,
2020, t. v., 173 str., 24,99 €, JAK

Milan Dekleva

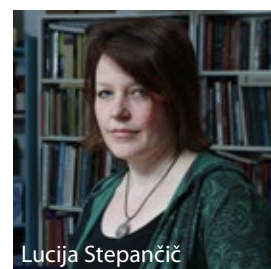
Ameriški narodni park Dolina smrti je eden najbolj samotnih, vročih in nenavadnih krajev Združenih držav, zdaj pa smo Slovenci dobili roman, ki je postavljen ravno tja. Ne brez razloga. Pisatelj in pesnik Milan Dekleva (1946) nam v zadnjem času redno

streže s krajšimi romanesknimi besedili, ki se vse bolj razpirajo v čas in prostor. Pred nekaj leti je bil tako objavljen njegov roman *Telo iz črk*, nekakšna literarna biografija svetovljanke Alme Karlin, potem pa je leta 2018 izšel *Inštitut doktorja Faulstaffa*, ki izkazuje tako elemente distopije kot tudi znanstvene fantastike. Dekleva v svojem najnovejšem kratkem romanu *Zaplešiva, Dante* tokrat tematizira neusahljivo moč umetnosti, ki jo cepi na ameriško zgodovino zadnjega stoletja. Roman se namreč začne ob devetdesetem rojstnem dnevu ameriške balerine, ki je v zaselku na robu Doline smrti, kamor jo je pol stoletja prej pripeljalo naključje, opuščeno poslopje rudarske družbe spremenila v Operno hišo Amargosa, v njej pa potlej desetletja dolgo in brez prestanka pripravljala lastne predstave, v katerih je prepletala opero, balet in pantomimo. V nadaljevanju se avtor potem vrne v njeno mladost in postopoma preigra njeno življenje z vrhunci kariere, izgubami bližnjih oseb in staranjem vred. Hvalnica ustvarjalnosti! > SAMO RUGELJ

LUCIJA STEPANČIČ

NAJ ME KDO ZBUDI

Goga, 2020, t. v., 285 str., 24,90 €, JAK

Lucija Stepančič

V Firence na magistrski študij umetnostne zgodovine je prišla kot siva miš, dilaploh, pametnjakovička, skrita v oklep cinizma, proučevati vpliv bogatega firenškega baroka na barok v Sloveniji. Nato na otvoritvi

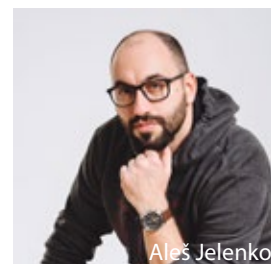
neke pomembne razstave prav vanjo zavrtta pozornost pregrešno lepega aristokrata, skrivnostnega domačina. Povabi jo v svoj palazzo, enega tistih, v katere se hrepeneče zazirajo turisti, sluteč, da tam domuje razkošje s pristno patino stoletij, ki ga ne bodo nikoli doživeli. In ona sprejme, presenečena, da si jo je lepi ljubitelj umetnosti poželet. Ko pa se nato po vroči ljubezenski noči vrača v svojo zakotno sobico, jo čaka streznenje: »pogubljena« je, resnična le še v svetu pogubljenec, vzporednici prejšnji realnosti. Čas je izginil, zato je mogoče preskakovati v prihodnost in v preteklost, prostor je izgubil meje, lahko je tu ali kje drugje, sreča lahko žive ali mrtve, celo sebe. Roman po začetku, ki obeta romanco, kot v sanjah preskoči vse omejitve. Prične se razraščati v baročno obilje tem, misli, domislic in namigov. Vzporedno vodi več zgodb, jih poljubno prepleta, z nonšalantnimi potezami razdira okvire žanrov detektivke, mistične grozljivke in fantastičnega romana, riše razkošne zavoje čutnosti in vitice razbrzdane naslade, pretirava do groteske z izzivalnim lepotnim znamenjem banalne vulgarnosti in se spet vrača v temačno duhovitost. Vmes vpleta fantastične figure, ki jih raztaplja kot v sanjah in znova izostri v nekaj povsem drugega. Ob tem pa ves čas neutrudno preigrava osnovno temo magistrske naloge, vsakokrat aplicirano na nekaj drugega. Sočno branje je ilustracija duha baroka, prenesenega v domače vinograde. > MAJA ČREPINŠEK

ALEŠ JELENKO

ZGODBE IZ PODTALJA

Kratka proza

Zavod Volosov hram, zbirka Amonit,
2020, t. v., 168 str., 15 €

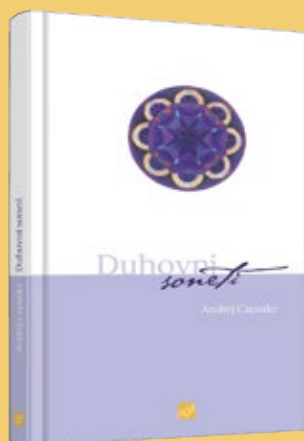
Aleš Jelenko

Zbirka kratkih zgodb je vlak, ki za bralcem zadrlesne težka kovinska vrata, nato pa brez zavor drvi vedno globlje v temo podtalja. Avtor se strga z verige, sebe in bralca pa nagega izpostavi temam, ki se jih »literatura iz cone udobja« ne dotika brez zaščitnih rokavic: mazohizmu, fetišizmu in ekscesom, posilstvu, pedofiliji, incestu,

uničujočemu fizičnemu in psihičnemu družinskemu nasilju ... Bralca vbrizgne v um nekrofila, pahne ga v vlogo neme priče zlorab, zvabi ga v grozo slutnje žrtve, potisne v tesnobno sostorilstvo zlorabljalcev in zlorabljenih, ki štafeto muk podajajo v vedno nove roke. Jelenko s preciznostjo skalpela razpira temne strasti, ob tem pa zbujata začudenje nad mojstrskim parjenjem besed. Parjenje in literatura – to sta vodilni niti, ki zgodbe iz podtalja, gosto poseljenega z brozgo, ki bi jo najraje prezrli, povezujejo v zaokroženo celoto. Spretno napisane nudijo bralski užitek, premišljevanje o lastnem odzivu nanje pa bralca še nekaj časa ne izpusti nazaj na svetlobo. > MAJA ČREPINŠEK

1857
CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA

Prva slovenska založba

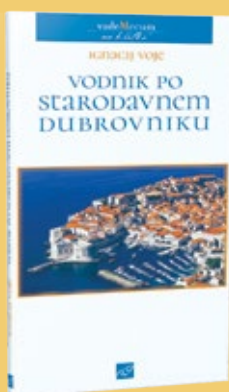

Andrej Capuder:

DUHOVNI SONETI

Pot vseh poti slovenskega
pesnika širokega diapazona

208 str.; 22,50 EUR

Ignacij Voje:

VODNIK PO STARODAVNEM DUBROVNIKU

Edinstven fenomen
Dubrovniške republike

112 str.; 18,50 EUR

www.mohorjeva.org • info@celjska-mohorjeva.si
tel.: 03 490 14 20 ali 01 244 36 50

JANKO PETROVEC

KARANTENA. RIM.

Goga, Literarna zbirka Goga, 2020, m. v., 139 str., 19,90 €

Janko Petrovec

Obdobje karantene je za nami, življenje se je bolj ali manj vrnilo na stare tirnice in zopet se lahko prosto gibljemo izven meja svojih štirih sten, občin in držav. Zdaj je morda čas, ko lahko z distance pogledamo na to nenavadno obdobje, ko smo morali hitrega tempa

in nenehnega gibanja vajeni moderni ljudje mirovati. Novinar Janko Petrovec nam v vse prej kot suhoparnem poročevalskem slogu postreže z iskrenimi zapisi o občutkih in mislih, ki so se mu porajali med tem, ko je preživljal karanteno v Rimu, glavnem mestu ene izmed držav, ki jo je epidemija najhujše prizadela, in nas od tam redno oskrboval z informacijami. Z nesrečami, o katerih je v svoji karieri poročal in se jih v pričujočih zapisih spominja, kot so na primer potresi ali teroristični napadi, lahko kot bralci večinoma zgolj simpatiziramo, z občutji iz karantene pa se dejansko lahko vsi poistovetimo, saj smo jo vsi doživeli. Aktualno branje, ki spodbuja (samo)refleksijo in razmislek o času in svetu, v katerem živimo. > SANJA PODRŽAJ

MARTINA PINTERIČ

NA OBISKU

Litera, 2020, t. v., 48 str., 21,90 €, JAK

Mlada avtorica Martina Pinterič je v svojem prvencu, hibridnem romanu, v katerem se prepletajo žanri in jezik preskakuje med pripovednim in poetičnim, opisala svojo izkušnjo z boleznijo raka. V šestnajstih kratkih poglavjih nas sooči z bolečino, prebolevanjem, hvaležnostjo in zavedanjem, da je preživela. Je kot zahvala vsem tistim, ki so ji stali ob strani, kot izpovedni dnevnik njenega občutenja in kot kratek vodnik vsem, ki se spopadajo s podobnimi zdravstvenimi težavami. Nagovarja tako tiste, ki se z boleznijo šele soočajo, kot tiste, ki so jo že preboleli. Ob tem ne pozabi na svojce, prijatelje in ljudi, ki človeku v stiski stojijo ob strani. Roman je dopolnjen z ilustracijami Nevenke Miklič, ki je upodobila ubesedeno. Ima celo dobrodelno noto, z njegovim nakupom prispevate dva evra za Slovensko združenje bolnikov z limfomom in levkemijo, L&L. > URŠKA BRAČKO

ALJA FURLAN

PTICA RESNICA

Margarana, 2019, t. v., 73 str., 24 €

Delo, ki je v podnaslovu opredeljeno kot »povest«, v uvodnih besedah pa kot »pravljica«, je knjiga, ki preči tako polje književnosti za odrasle kot za otroke. Slednje bodo pritegnili antropomorfizirani živalski liki (ptice gospa Gnezda, njeni otroci Zlatka, Brada, Žarko, Zlatkin zaročenec Mojmir ter nenavadni, modri zdravnik Kolibri Marvelus), privlačne ilustracije in jasna, dostopno napisana linearna pripoved, ki odpira temeljna življenjska vprašanja. Pri slednjem se srečajo z odraslimi, ki lahko svoje branje napolnijo z lastnimi izkušnjami, premislekom in ki so lahko pripravljeni, da sprejmejo tudi kakšno protiintuitivno poanto (morda bi lahko rekli, da delo išče prostor v podobnem zvrstnem spektru kot denimo *Mali princ* ali *Jonathan Livingston Galeb*). Izrazito eterično delo je spisano v prepričljivem jeziku, po besedah avtorice pa se do določene mere naslanja na pri nas še neprevedeno besedilo madžarske avtorice Renée Erdős, *Indijski gost* (ajurveda se na sploh izkazuje za pomembno referenčno točko ob pričujočem besedilu). Zgodba se začne na točki, ko svojeglavi mladič Žarko izgine iz gnezda, gospa Gnezda pa vse bolj boleha. Na enem od potovanj po svetu Brada sreča Kolibrija Marvelusa in ga prosi za pomoč. A bodi to dovolj besed o knjigi, katere sporočilnost se v veliki meri skriva tudi v nenavadnih obratih. > ALJAŽ KRIVEC

FRANJO FRANČIČ

ZLATOLASKA

11 let, 62 ljubljenin in 7 noči
Smar-team, 2020, t. v., 62 str., 20 €

Nenavaden začetek z Rumijevo pesmijo *Včeraj sem bil pameten* v angleščini, ki ji sledi pesem Pera Zubca *Mostarske kiše* v bosanščini, pomenljivo nameša barvno paleto intimne izpovedi Franja Frančiča o ljubezni do Zlatolaske, ženske, ki ni bila nikoli zgolj njegova. Izmikajoča, neulovljiva, vedno le obljubljačoča ljubezen, pravzaprav bolj redka ljubezenska srečanja z vmesnimi dolgimi obdobji poželenja, načrtovanja, pričakovanja, hrepenenja in razočaranj, traja dolgih enajst let s prekinitvami in zatikanji. Vmes so redko posejane ure snidenj in ljubljenj, predvsem pa sanj, kako bi lahko bilo, če bi ..., ko ne bi ... Ko se pričnejo drobne krutosti med ljubimcema zgoščati, Zlatolaska dokončno odide. Srečala je drugega. In v tej točki najtemnejše noči pripovedovalec konec nenadoma odseka z rezkim, zloslutnim krikom »Dovolj je!«, krikom, s katerim je zgodbo o Zlatolaski tudi pričel. > MAJA ČREPINŠEK

KULTURNI PRIROČNIKI

- PRIROČNIK ZA UPRAVLJANJE V KULTURI
- PRIROČNIK ZA FOLKLORNO DEJAVNOST
- PESNIŠKE POTI BREZ UTEŽI
- ALI VEMO KAKO IGRATI NA USTNO HARMONIKO?
- PRIROČNIK ZA FILMSKO DEJAVNOST
- HODIM, PLEŠEM, SEM
- ČRTA, BARVA, PROSTOR, SLIKA

Priročniki so podporna literatura dopolnilnim izobraževalnim modulom za mlade v okviru projekta: Pridobivanje dodatnih znanja za mlade na področju kulturnih dejavnosti v okviru JSKD.

INFO:
t: 01/241 05 10
e: ess.razpisi@jskd.si
www.jskd.si
www.jskd.si/knjigarna

Po romanesknem prvencu *Iqball hotel* (2008), ki se je uvrstil v kresnikovo peterico, se Boris Kolar po dvanajstih letih vrača z zbirko kratke proze *Trinajst*. Kolar, ki je sicer ekolog in ekotoksikolog v Nacionalnem laboratoriju za zdravje, okolje in hrano v Mariboru in kot zunanji ekspert za okoljska tveganja deluje pri Evropski agenciji za zdravila v Amsterdamu, se tudi v svojih zgodbah najbolj ukvarja z odnosom med naravo in človekom, ki je pogosto krivec za porušeno ravnovesje. Njegovi ekscentrični liki, ki so živalski in človeški, so močno povezani z okolico, ki jih določa, kar najbolje prikazuje kratka zgodba *Faraonske mravlje*, v kateri razloži, kako doma ustvariti delujoč ekosistem. Tudi druge zgodbe delujejo po principu ustvarjanja neke simbioze, na primer med medvedom in črnim ptičem ali pa med človekom, ki se po strmoglavljenju z letalom za nekaj dni spoji z morsko favno. Prefinjen humor, ki seva iz zgodb, skriva v sebi tudi zdravo mero kritičnosti do družbe, zbirka pa je na splošno raznolika in svetovljanska.

»Nikoli ne bi pisal o stvareh, ki jih ne poznam.«

BORIS KOLAR

TRINAJST

Goga, Literarna zbirka Goga, 2020, t. v., 210 str., 24,90 €, JAK

Bukla: Vaša najnovejša knjiga, zbirka kratke proze *Trinajst*, združuje tematsko zelo raznolike zgodbe. Kako se v njih odlikavajo vaša mnoga zanimanja in poklicno delovanje?

Kolar: Po moje človeka opredeljuje njegovo delo. Zlasti če to počne z ljubeznijo in vse življenje. Pred davnimi časi, star sem bil štiri leta, sem babici povedal, da bom kavbojc, ko bom velik. Babica mi je razložila, da kavbojc ni najboljši poklic zame. Bom pa preučeval živali v Afriki. In sem jih res, med študijem biologije sem vsako poletje zbiral pajke med Hararem in katarakti Nila na severu Sudana in med Wagadugujem in veselim Lomejem ob Gvinejskem zalivu. Poklicno se ukvarjam s tveganji zaradi strupenih snovi v okolju, s smradovi, s populacijami divjadi, sem radoveden pristočasni brskač po zgodovini. Zadnjih dvanajst let sem tudi kmet. Opredeljujem se za globoko vernega ateista, ki bo vse življenje preučeval religijo narave. Tudi je res, da gre človeku pač marsikaj po glavi. Nikoli ne bi pisal o stvareh, ki jih ne poznam, recimo zgodb, v katerih se ne bi mogel suvereno gibati oziroma takih, ki jih ne bi zelo jasno videl.

Bukla: Kakšen je vaš proces pisanja? Med prvencem, romanom *Iqball hotel*, in drugo knjigo *Trinajst* je minilo dvanajst let, nekje pa sem zasledila, da je tudi prvenec nastajal deset let.

Kolar: Prvenec je nastajal še več kot deset let. Pišem nazarensko počasi. Dober izgovor bi bil, češ, v službi sem do štirih, potem še malo na faksu, pa na kmetiji, traktorju je šla hidravlika, jesenski lovi se začenjajo, Minka mi bi na smrt zamerila, če ne greva na jago. Larifari, pišem počasi, ker sem len za pisanje in mi doma koncentracija ne drži več kot pol ure. Ker je mogoče James Bond na televiziji, njega je brez debate treba gledati, ali pa Mladi Morse, ki ga še nisem videl. Mogoče je tudi res, da pišem počasi, ker sem pri delu natančen. To sicer niti približno ni moja lastnost. Praviloma ne študiram vsebine, preden jo napišem, jo pa preverjam potem, ko je neka misel ali dogodek napisan. Sicer pa pišem na dopustih in zadnja leta med potjo, na letalu. Do začetka virusne epidemije sem veliko potoval. Včasih tudi večkrat na mesec po pet ali šest ur v eno smer. Nekoč sem med potjo bral, zdaj pišem. In gre, celo zelo dobro gre. Raje imam v ozadju hrup in dogajanje kot pa nebeški mir. Med epidemijo nisem skoraj nič napisal.

Bukla: S pisanjem kratkih zgodb se ukvarjate že od študentskih let. Kaj vas pri njih tako privlači?

Kolar: Za razliko od romana jih lahko začnem brati na koncu, tako kot navadno listam časopis. Kadar mi zgodba sede na ramo in se mi izšepeta v uho, še ne vem, ali bo zgodba ali pa se bo morda razvilo kaj več. Navadno se mi prisveti dogodek in karakterji, ki jih nosijo osebe. Potem jih pustim, da med sabo komunicirajo in tako oblikujejo zgodbo. Jaz pa se pogosto zelo zabavam. In zapisujem.

Vaše vprašanje bi koga navedlo na misel, da se s pisanjem ukvarjam že od študentskih časov. Ni čisto tako. Res je sicer, da sem ob koncu študija napisal kakšno reč. A se je potem neustrašnemu afriškemu popotniku, zbiralcu pajkov, kuharju na barki, potapljaškemu inštruktorju,

pripovedovalcu, nakladaču in zmernemu hedonistu življenje nenadoma spremenilo. Dve majhni deklici, vstajanje ob deset do petih zjutraj, delavski vlak v Tovarno dušika Ruše ... Deset let nisem napisal ničesar, potem sem pet let razmišljal, kako bi začel, in šest let kasneje sem imel napisanih dvaintrideset strani romana, ki je bil dokončan leta 2008 in je izšel pod naslovom *Iqball hotel*. Pa kaj potem, imeli smo se fino.

Bukla: Kaj pomeni biti dober zgodbar, kot je na primer Hans Putka moja iz *Iqball hotela*?

Kolar: Mislite, da vem? Če bi, tega seveda nikomur ne bi povedal. Ker bi drugi pisci naenkrat ugotovili, da so zanič vse zgodbe, ki so bile napisane do razkritja znamenitega recepta dobrega zgodbarja in da bo po novem treba zgodbe pripovedovati s putko pod pazduho in jih kot take tudi zapisati. Vsem bi šel na živce in imeli bi me v zelodcu.

Bukla: Se zgodbe navezujejo na resnične dogodke, kot omeni spretna beseda Ane Geršak?

Kolar: Se, vsaj večina. Vendar ne nujno le na dogodke. V *Oratoriju diščega časa* Maestro gradi olfaktometer. Tudi sam sem nekoč v treh nočeh zgradil olfaktometer za merjenje intenzivnosti vonjav. To je čudovita naprava, bistveno zmogljivejša kot one, ki jih je bilo mogoče kupiti na Nizozemskem. Zlata medalja pripoveduje o lovski strasti. Dokončni. Fatalni. Poznam ta okus v ustih, čeprav me že dolga leta ponoči ne žene več na Pohorje. Zgodba o dveh romskih krivolovcih mi je zelo draga. Kot tudi zgodba o dveh zrelih medvedih, ki ju je cirkus Salamonsky prodal za pod puško, pa sta ušla na cirkuških kolesih in proti zimskemu spanju kolesarita po radiološkem rezervatu v črnobilskem okrožju, nekje na severu Ukrajine. Povedana mi je bila na spoznavnem kosilu staršev moje hčere in njenega partnerja pred leti v Madridu, dokončno pa se je izoblikovala ob pogledu na dva trebušasta dedca, ko sva se s kolegom odpravljala na redno letno kolesarjenje. Neurje na Branborskem je res podrlo velikanska drevesa v Berlinu nekaj dni po mojem odhodu iz mesta. In res, tudi svetovnega prvaka v vsebnosti PCB-jev smo imeli, kot tudi faraonske mravlje v kopalnici.

Bukla: Zgodbe iz *Trinajst* se poglobljajo v odnos med človekom in naravo, predvsem v to, kako človek posega v naravni svet in ga meče iz ravnovesja. Kako to vidite sami?

Kolar: Gledam, da bi videl, voham, poslušam, okušam in se učim, da bi razumel. Mrzek mi je pokroviteljski pristop ljudi, ki se jim zdi, da vedo, kako bi moralo biti. Vedo povedati, da grešimo, da delamo narobe, da se napačno hranimo, da napačno vzgajamo otroke, da napačno ločujemo odpadke. Da moramo biti do narave prijazni.

Klinc pa prijazni. Narava ni do nikogar prijazna. Nikoli. Je le čudovito lepa ali pa grozljivo grozna. A vedno poštena. In nikoli licemerna. Zato se trudim biti do narave pošten. Dol mi visi, če me alternativni zeleni

Boris Kolar

Foto: Matjaž Wenzel

mainstream gleda kot retro artefakt, kot vintage Kekca. Nekoč sem razmišljal, kaj bi povedal, če bi se recimo znašel za omikanim omizjem. Ne dvomno se počutim kot humanist. Obenem pa sem zagrizen nasprotnik antropocentrizma. Torej antiantropocentrični humanist. Tudi izven literarnega polja sem vedno kritičen do antropocentričnega razmišljanja, še bolj do antropocentričnega upravljanja okolja. V EU, kot tudi v svetu, namesto ekosistemskega še vedno prevladuje antropocentrični pogled na okolje. Moja mala zmaga je bila, ko nama je s kolegom iz Italije in ob podpori članov delovnega telesa za okoljska tveganja, ki jih predstavljajo zdravila v okolju, uspelo prepričati Komisijo, da so podzemne vode v EU ekosistem, življenjski prostor številnih vrst (med drugim človeške ribice) in ne le vir pitne vode za človeka.

Bukla: Bi se strinjali, da vaša knjiga vzpostavlja svoj delujoč ekosistem? Kako ste vanj razporedili zgodbe?

Kolar: Ne, nisem ustvarjal enotnega psevdоекосистема za celotno knjigo. Vsaka zgodba naj se znajde v svojem okolju in naj ga tudi soustvarja. Nenezadnje so nekatere zgodbe v zbirki povsem urbanega značaja, na primer *Oratorij dišečega časa*, *Malo mesto gospoda Ernesta* in *Siva miška*. *Malo mesto gospoda Ernesta* je celo mesto v mestu, v njem se znajde in ga razume le avtistična deklica, ki požene vlake, ti pa odredajo čas v mestu. *Siva miška* je hommage Mariboru iz časa tranzicije, medtem pa je *Oratorij dišečega časa* moj spomin na vonje iz mojega otroštva, skrite v stenske urne mehanizme.

Bukla: Liki, ki nastopajo v zgodbah, so pogosto ekscentrični, včasih so živalski, spet drugič človeški. Kako nastajajo?

Kolar: Nisem prepričan, da razumem, kaj pomeni pogostnost ekscentričnih likov. Liki so nastali bog ve kje, mogoče so jih viharji z neznanih morjih naplavili na obale podzavesti ali pa stopajo iz popolnega brezvetrja jasnih noči na Pohorju, kjer se tema zelenkasto sveti zaradi kosti starih Slovanov, pokopanih pod ruševinami gradišč. Spočeti so brezmadežno, brez kosmatih očetov, brez posesivnih mater, včasih pri meni doma ali na poti v službo, na letalu ali pač zjutraj v veceju z Življenjem in tehniko v roki.

Ekscentričnost verjetno pomeni premaknjeno sredobežnost. Mogoče pa je res tako. Liki v zgodbah niso ravno uravnoteženo sredobežni, temveč kolovratijo v precej nepredvidljivih orbitah. Včasih se izpovedujejo v prvi osebi, drugič so to poosebljene živali, drevesa ali morda tristo let stara hiša.

Bukla: Dogajalni prostori so zelo različni, včasih eksotični, včasih pa malo bolj »domači«. Od kod navdih za vse te prostorske premike?

Kolar: Pojma nimam. Kot dislektik težko odgovarjam na nekatera vprašanja, ki se morda vam in večini bralcev zdijo povsem na mestu. Mene pa zmedejo. Kako je pri kratkih zgodbah to lahko sploh vprašanje. Ne poznam odgovora. Kratke zgodbe so vendar brez meja in brez časovnih okvirov. Njihova neskončna privlačnost je v preskoku pisanja, ko si v enem trenutku hiša na Glavnem trgu v Mariboru, ki junaku razlaga življenjske modrosti. Potem letalo pristane, preseliš se v letališko čakalnico, odpreš računalnik in nadaljuješ v trinajstem stoletju kot sladostni škof Erwana, ki je prišel prevzet gorice in kleti Avignona kmalu po zatrtju katarskih vstaj v južni Franciji. Kot bi igral na bandeon, zdaj si gostja želi narodno muziko, potem bi gospod odplesal tango.

Zagotovo je razlog tudi v dolgih letih njihovega nastajanja. Ena se je rodila v Franciji, druga v Vodrancih ...

Bukla: Vaše delo zaznamuje prefinjen humor. Kako težko je nasmejati s papirja?

Kolar: Dobro vprašanje. Ampak kaj je humor? V času epidemije sem še enkrat prebral *Iqball hotel*, ki ima menda etiketo humorističnega romana. Ni mi bil za crknit smešen. Po pravici povedano meni humor v resnici sploh ni za crknit smešen. Ko pišem, ne mislim na bralca. Da se bo režal kot oni v teatru, ki so vplačali abonma »komedija in za izven«. Štiri ali pet se jih reži že, ko se dvigne zavesa, potem pride na oder Micka in reče: »Dobro jutro, Jožko,« premor in totalni krohot, vmes pa glasni ploski po stegnih. Ma daj.

Sam uživam v humorni zgodbi, kjer se smejem vase. Ne na glas, ampak tako navznoter, le z blagim nasmehom na ustih. In z malo sreče v sebi. Kadar je zgodba taka, ji sploh ni težko odleteti s papirja.

TONČKA STANONIK

NAJINA DVOJINA

Primus, zbirka Avtorji,
2020, m. v., 256 str., 25 €

Tončka Stanonik

Če zanosiš, se poročiš. Ampak Džoni Sedlar svoji ženi Juliji s svojim večnim »Vse bo okej, bejbi!« in nato begom na pir s prijatelji, ne da bi karkoli od obljubljenega mislil opraviiti, meče pesek v oči. Julija mora za otroka in vse drugo poskrbeti sama. Brezizhoden odnos se vleče predolgo. In še dlje traja, preden ločeni samohranilki, pa čeprav z močno podporo družine, uspe kupiti stanovanjce.

Verjame, da bo poslej vse dobro. Toda njena mala deklica vedno bolj čuti, kako je, če nimaš očka. In potem se na vratih Julijinega stanovanja pojavi Vid, znanec iz študentskih let. Zdi se, da bo on gospod Pravi, toda čez nekaj časa izgine brez slovesa, češ da ima dovolj Julijinega pomanjkanja samozavesti in njenega nesrečnega rilca. Medtem Julijina hčerka postaja muhasta najstnica, ki popušča v šoli. Bo tudi ona razočaranje? Julijine preizkušnje, čustva, skrbi, razočaranja, upanja, ponos in veselje bodo našle odmev v marsikateri bralki. Roman, ki postavlja spomenik »navadni« ženski, na videz antijunakinji, krepi občutek lastne vrednosti vsem, ki bi se na obletnicah valet najraje skrile pred »uspešnimi« sošolkami. > MAJA ČREPINŠEK

EDVARD SUŠNIK

SREČAVANJE ODRASLIH I., II. in III.

samozaložba,
2019, m. v., 271 str., 7,99 €/knjigo

Nenavaden triptih knjižic, ki bi ga bilo mogoče razumeti tudi kot eno knjigo v treh zvezkih, sestoji iz tristoštirindevetdesetih zapisov, svojevrstnih anekdot, v katerih igra glavno vlogo potomec pripovedovalca, Matevž, ki je v času nastanka besedila obiskoval zadnje leto vrtca. Izrazito kratke zapise (le redkokateri od njih presega eno stran, pogosto pa so dolgi le tri vrstice) je najlažje opisati kot žanr tistih zapisov na družbenih omrežjih, v katerih starši (ali drugi bližnji sorodniki) transkribirajo humorne, včasih nenavadno lucidne ali celo groteskne dialoge, ki so jih imeli z otroki. Matevževa posebnost so njegovi zaključki, ki se pogosto spogledujejo s črnim humorjem, in pogosto pretirano dobesedno razumevanje idiomov, metafor idr. jezikovnih sredstev. Posebnost knjige je predvsem, da zbere vse tovrstne dogodke na kup, zaradi česar posamični »pripetljaji« postanejo trend, Matevž pa literarni junak z njemu pripadajočim načinom razmišljanja in specifičnimi lastnostmi. A naš junak postane tekom besedila tudi ogledalo (sodobne družbe): ko odrasli okoli njega govorijo o aktualni politiki (pri tem navajajo tudi konkretna imena), se Matevž v svojih odzivih, ki so povsem neobremenjeni s kontekstom, izkazuje za svojstvenega komentatorja družbenega dogajanja. Otrok, ki nas vedno znova vrača na začetek, k osnovnim pogledom, sodbam in konec koncev najbolj rudimentarni analizi jezika, ki ga obdaja. > ALJAŽ KRIVEC

Srečavanje odraslih

Slikarka, grafičarka, ilustratorica, gledališka kostumografka in scenografka Ejti Štih že vrsto desetletij živi in dela v Boliviji, kjer si je ustvarila tudi družino. V tamkajšnjem mestu Santa Cruz med drugim kot prostovoljka vodi galerijo Manzana, ki vse od odprtja pred petnajstimi leti vsak mesec privablja ogromno obiskovalcev.

Kot slikarka in ilustratorica je Ejti Štih v svoji plodoviti karieri do sedaj sodelovala s številnimi priznanimi bolivijskimi, slovenskimi in tudi drugimi pisatelji, in prav eno od takšnih sodelovanj jo je že pred več kot dvema desetletjema napeljalo k zamisli o pripravi knjige z zgodbami, ki bi jih pisatelji ustvarili na podlagi njenih slik.

Svojo idejo je potem najprej realizirala v Boliviji, in to pred dvema letoma, zdaj pa še pri nas. V knjigi z naslovom *Slike in zgodbe* je poleg petnajstih zgodb priznanih slovenskih literatov tudi prav toliko zgodb bolivijjskih ustvarjalcev.

»Bistvo ustvarjanja je v tem, da pride med ljudi.«

Umetnica me je prijazno sprejela v več kot sto let stari imenitni hiši v središču Bleda, le lučaj odmaknjeni od jezera in obdani z vrtom, ki spominja na pravi mali gozd, zaradi česar se hiša koplje v miru in tišini, ki kar vabita k ustvarjanju ...

Ejti je pripotovala v Slovenijo na začetku letošnje pomladi na obisk k svoji mami, vrhunski in vsestranski umetnici Meliti Vovk, ki ji je začelo takrat zdravje že precej pešati, dokler se ni potem na višku poletja poslovila od tega sveta.

Ejtijini zadnji tedni (pa tudi meseci) so bili zato precej naporni, poleg tega je svoje naredila še pandemija koronavirusa, zaradi česar se umetnica še vedno ne more vrniti domov v Bolivijo. A ustvarjalna in organizirana, kot je, je tudi ta čas izkoristila zelo plodovito. Uredila je številne mamine arhive in se lotila temeljite prenove stare hiše, ki zdaj spominja na pravo galerijo v malem, saj je Ejti poskrbela prav za vse, tudi za najmanjše detajle, po steh pa je občuteno razobesila številna mamina in tudi nekatera svoja dela.

V tako navdihujočem okolju je bilo zato še toliko lepše pokramljati o Ejtijini najnovejši knjigi *Slike in zgodbe* ter še čem ...

EJTI ŠTIH

SLIKE IN ZGODBE

prevod: Špela Mihelač

Mladinska knjiga,

2020, t. v., 148 str., 29,99 €, JAK

Bukla: V predgovoru ste napisali, da je ideja za tovrstno knjigo zorela dolgo časa, seme zanjo je bilo menda zasejano že pred skoraj četrto stoletje.

Štih: Res je. K vsemu skupaj me je spodbudila zgodba, ki jo je pisatelj Óscar Barbero Suárez nekoč napisal k moji sliki *Ženska s ključi*. Zame je bilo to čisto odkritje! Kako lahko nekdo napiše zgodbo o nečem, česar v resnici sploh ni na sliki?! (*nasmeh*) Isti pisatelj je kasneje napisal še dve, tri zgodbe k mojim slikam in vse skupaj se mi je zdelo res izjemno! A pred leti je bila že sama organizacija tovrstnega projekta cel podvig; takrat še ni bilo interneta, da bi človek lahko razposlal fotografije slik pisateljem, kar sem potem storila mnogo let kasneje. Veliko zaslugo za realizacijo projekta v Boliviji imajo moji sodelavci v galeriji Manzana v Santa Cruzu, ki jo vodim prostovoljno; pomagali so mi vzpostavljati stike s pisatelji in nato komunicirati z njimi po elektronski pošti. Vesela sem, da so se k sodelovanju odzvali tudi ustvarjalci s priznanimi mednarodnimi nagradami. Knjiga je v Boliviji že kmalu po izidu pošla in to mi je dalo potem zagon, da sem začela razmišljati še o podobnem slovenskem projektu.

Bukla: In tako ste se povezali z založbo Mladinska knjiga ...

Štih: Ja, šla sem k urednici Neli Malečkar in jo vprašala, ali jo zanima omenjeni projekt, in Nela je bila takoj za stvar. Nato sem začela navezovati stike s slovenskimi pisatelji. Nekaj jih poznam osebno, ne pa vseh, katerih zgodbe so zdaj v tej knjigi. Zato sem najprej malo povprašala prijatelje, kateri pisatelji so v Sloveniji ta hip najaktualnejši in imajo obenem tudi občutek za humor, potem sem se pa lotila dopisovanja z njimi po elektronski pošti, urejanja izbranih slik ter vsega drugega.

Bukla: Ste jim poslali fotografijo slike, ki ste jim jo vi izbrali in naj bi jo potem ubesedili, ali pa ste jim, nasprotno, omogočili, podobno kot

ustvarjalcem bolivijjske različice knjige, da lahko izberejo eno sliko med več ponujenimi in jo potem prelijejo v zgodbo?

Štih: Vsakemu od slovenskih ustvarjalcev sem poslala okrog 60 do 80 fotografij svojih slik in med njimi je potem lahko vsak izbral le eno. Slike sem jim poslala brez naslovov, saj ti namreč preveč omeji navdih za ustvarjanje. Nekateri pisatelji so potem potrebovali dalj časa, da so izbrali želeno sliko, drugi so se odločili zelo hitro, vmes je bilo tudi nekaj takšnih, ki so priznali, da jim je tovrstna praksa ustvarjanja tuja in so od projekta potem odstopili.

Bukla: Dva ustvarjalca pa sta izbrala isto sliko, mar ne? Govoriva o vaši sliki z naslovom *Suzana in dva starca*.

Štih: Ja, Agata Tomažič in Vinko Möderndorfer sta res izbrala isto sliko. A sva se obe z urednico knjige Nelo Malečkar takoj strinjali, da je to, da je starodavna tema, ki se nenehno ponavlja v umetnosti, navdahnila kar dva ustvarjalca, pravzaprav zares imenitno! Bralec tako dobi ženski in moški princip doživetja iste slike.

Bukla: Kakšne pa so bile vaše reakcije ob prebiranju ubeseditve vaših slikarskih del? Zgodbe so namreč prav fascinante in odslikavajo neizmerno pisateljsko domišljijo.

Štih: Nekatere med njimi so, v najboljšem pomenu besede, prav »utrgane«, mar ne?! (*smeh*) Ob kakšni od njih sva se z urednico spraševali, od kje pisateljem vse te ideje, ki so jih potem prelili v zgodbo. Neverjetni so! Ampak obe sva se strinjali, da če je to tisto, kar so videli in začutili ob izbrani sliki, je potem to tisto pravo! Niti na pamet nama ni prišlo, da bi komu rekli, naj kaj spreminja ali napiše kako drugače.

Bukla: Vas je po izidu knjige morda zamikalo, da bi se še enkrat malo poigrali in obrnili proces ustvarjanja v smer, kakršna je po navadi v praksi, torej, da bi že napisane zgodbe opremili z novimi slikami?

Štih: O tem še nisem razmišljala, me je pa ravno pred dnevi ob listanju knjige prešinilo spoznanje, da moramo slikarji veliko bolj natančno interpretirati tisto, kar napišejo pisatelji, kot pa obratno. To samo dokazuje, da smo pisatelji in slikarji res dva popolnoma različna svetova.

Bukla: Ste se morda kdaj poigrali tudi z zamisljivo, da bi ustvarili knjigo različnih zgodb, ki bi jih pisatelji ustvarili na podlagi ena same vaše slike?

Štih: Ja, o tem smo celo nekoliko razmišljali že med nastajanjem te knjige. Ampak mislim, da bi bilo v takšni knjigi potem hitro preveč besedila in bi lahko izgubila pomen. Čar knjige, ki je pred nami, je po mojem prav v tem, da je to neke vrste slikanica za odrasle (*nasmeh*).

Osebno namreč pogrešam več tovrstnih knjig. Ne vem, zakaj velja, da v knjigah, namenjenih odraslim bralcem, ne sme biti slik. Saj ni treba, da je celotna knjiga ilustrirana! Čisto lahko pa bi bila vmes vsaj kakšna slika, ki bi interpretirala besedilo. To poživljuje branje, zato menim, da bi pisatelji in ilustratorji lahko več sodelovali tudi pri ustvarjanju knjig za odrasle.

Bukla: Se strinjate s tem, kar je Drago Jančar omenil v svojem razmišljanju ob vaši sliki z naslovom *Gozd*; po njegovem

Foto: osebni arhiv Eji Štih

Eji Štih

Je asociacija le predznamenje, ki mu sledimo, da nas popelje skozi že določeno, a za nas še nevidno in brez besed zapisano zgodbo in njene žive slike.

Štih: Mislim, da ima Jančar zelo prav. Sicer pa naj na tem mestu povem še zanimivo anekdoto, povezano z njim. Pred leti sem v Aachnu v Nemčiji po zmagi na nekem svetovnem umetniškem natečaju ustvarjala prav poseben projekt – postni prt, kakršnega so v srednjem veku obešali na oltar. Med ustvarjalnim procesom sem stanovala v tamkajšnjem domu za starostnike, kjer sem tudi obedovala s stanovalci, atelje so mi napravili kar v kleti doma, in precej energije sem porabila za pregovarjanje z župniki glede mojega videnja upodobitve motiva zadnje večerje. V tistem času sem se tam počutila zelo osamljeno in edino bodrilo po delu je bila Jančarjeva knjiga *Severni sij*, ki sem jo imela pri sebi. Ko sem se po končanem projektu z vlakom vračala v Slovenijo, sem se odločila, da Jančarju napišem mejl, ker sem mu želela čestitati za knjigo, ki me je, čeprav ni niti najmanj vesela, v obdobju mojega »nemškega trpljenja« držala pokonci (*smeh*). Jančar mi je, čeprav nisva prej še nikdar sodelovala, še isti dan prijazno odgovoril. Med drugim je omenil, da je ravno v Bohinju, kjer že 14 dni dežuje in je zato brez inspiracije za pisanje, in da je moj mejl dobil v najboljšem trenutku, ko je potreboval spodbudo za delo (*smeh*). Kasneje sva se potem tudi srečala ob kavi v Ljubljani, in zdaj, ko sem ga prosila, če bi za mojo knjigo ubedel eno od izbranih slik, je seveda takoj privolil v sodelovanje.

Bukla: Naj se dotakneva še vizualne podobe vaše knjige *Slike in zgodbe*; zdi se, da je njena rdeča nit prav vaša najljubša barva – rdeča. Je v tem kakšno posebno sporočilo?

Štih: Za rdečo so se odločili pri založbi, s tem nisem imela prav nič, urednica pa je na koncu vztrajala, da je tudi notranji ovitek rdeč. In prav je, da je tako! (*nasmeh*)

Bukla: Menda vam je pred vrsto let prav vaša mama, vsestranska likovna umetnica Melita Vovk, svetovala, da naj že vendar opustite sivo in začnete ustvarjati v barvah ...

Štih: Res je! Likovna akademija je v času mojega študija stremela k ameriškemu abstraktnemu ekspresionizmu, kar me je izredno dolgočasilo. Vse je bilo namreč sivo. Prav zato sem se vmes prepisala na grafiko, kjer sem se imenitno ujela s profesorjem Borčičem; tudi zato, ker sem imela na tej smeri študija vendarle več svobode in sem lahko upodabljala še kaj drugega kot sive lonce (*smeh*). Kdor je imel namreč v tistih časih na akademiji bolj ilustrativen izraz ustvarjanja, kot ga imam jaz, so ga dajali v nič. To se je takrat pač zaničevalo: menili so, da z ilustracijami pripoveduješ zgodbo.

Bukla: Je bila selitev v barvito in temperamentno Latinsko Ameriko za vas kot umetnico potemtakem tudi zato pravo olajšanje oziroma dobrodošla sprememba?

Štih: Vsekakor. Šele ko sem prišla v Latinsko Ameriko, kjer se je slavilo Gabriela García Márqueza in druge tovrstne ustvarjalce, sem v resnici zažive-la. Vsi so si pripovedovali zgodbe in tega jih ni bilo sram! Tam sem se našla kot umetnica in končno sem lahko začela slikati brez kompleksov, stran od kritike, končno sem lahko upodabljala zgodbe.

Bukla: Vaše slike s prevladujočo tematiko socialne usmerjenosti so, ne glede na to, kdaj ste jih ustvarjali, ves čas aktualne, kar lahko začuti tudi bralec knjige *Slike in zgodbe*.

Štih: Res je, nikdar niso zastarele. In prepričana sem, da mora umetnik, čeprav včasih zase rečem, da sem neke vrste »zafrustrirani novinar« (*smeh*), vse teme predelati na svoj način. Moj idol je Goya in vse njegove grafike o inkviziciji in podobnih temah. To je narejeno na tako oseben način! On ni bil dvorni dokumentator, a vse, kar je ustvaril, izraža duh časa. Zato je umetnost tako zelo pomembna: ker je osebna interpretacija dogajanja brez kompromisa, preprosto je priča zgodovine!

Bukla: In v tem, da upodobljeno potem drugi občutijo in razumejo, je bistvo umetnosti, kot radi večkrat poudarite.

Štih: Jaz delam, kot sama pač nekaj dojemam, a bistveno je, da umetnost pride do ljudi. Zato dostikrat pomislim, kakšna sreča, da je imel Kafka prijatelja, ki mu je onemogočil, da bi skuril vsa svoja dela, kot je to sicer želel storiti. Veste, umetniki smo res čudni ljudje (*nasmeh*), ampak bistvo celotnega našega ustvarjanja je pa vendarle v tem, da to pride med ljudi.

Bukla: Ali v tem času kaj ustvarjate?

Štih: Koronavirus me je, iskreno povedano, čisto zaustavil. Res je sicer, da sem od pomladi, od prihoda v Slovenijo, namenila ogromno časa urejanju maminega arhiva in hiše, te dni se tudi dogovarjam z radovljiškim muzejem, da bi napravili monografijo moje mame ...

Glede mojega ustvarjanja je tako, da moram imeti pred sabo točno določen projekt, ki mu vsak dan, brez izjeme, namenjam svoj čas. Preprosto sem navajena imeti »zicleder«. V tem času sem sicer izdelala nekaj manjših naročil, drugega ne. Za povrh je bilo težko ustvarjati v času, ko se je mama poslavljala ... In ob vsem tem sploh ne vem, kdaj se bom zaradi trenutne situacije s koronavirusom končno sploh lahko vrnila k družini v Bolivijo. Tu sem namreč že pol leta. Zato tudi ne vem, ali naj se lotim kakšnega večjega projekta, ker ne vem, kje bom lahko potem te slike tudi razstavila. Po naravi sem namreč zelo organizirana, nikdar ne delam ničesar v zadnjem hipu, vse moram imeti v glavi ... Ta hip toliko stvari visi v zraku!

Bukla: Potem zdaj verjetno ne sodelujete niti pri kakšnem novem projektu s katerim od naših pisateljev ali pesnikov?

Štih: Ne, res ne. Bi se pa izredno rada srečala s slovenskimi avtorji, ki so ustvarili zgodbe za mojo knjigo. Predstavitve bolivijske različice te knjige, ki je potekala ravno v času tamkajšnjega mednarodnega knjižnega sejma, so se udeležili prav vsi pisatelji, razen enega, ki živi v Severni Ameriki. Eden od ustvarjalcev je priletel na predstavitev celo iz Brazilijske. Predstavitve v Sloveniji pa sta se žal udeležila le Boris A. Novak in Suzana Tratnik. Ne vem, ali je bilo to zaradi pandemije ali obdobja počitnic ... Kakorkoli, dokler sem še v Sloveniji, bi se srčno rada dobila z vsemi in ob kozarcu vina poklepetala z njimi. Številne od njih poznam le preko njihovih del, v živo pa sploh ne, zato si res želim tovrstnega srečanja.

MARKO KRAVOS

POSLANICA V DVANAJSTIH ZLOGIH

risbe: Klavdij Palčič

Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS, 2020, m. v., 32 str., 12 €

Marko Kravos

Na spoznanje, da epidemija doslej neznane vrste koronavirusa, spočeta daleč stran, ni nekaj, kar se nas skoraj ne tiče, niti ne bo dolgo trajalo, se je vsakdo odzval po svoje. Marko Kravos kajpada ustvarjalno, z verzi. Kot občutljiv pesnik in obenem predsednik Društva Bralna značka, najštevilčnejše vojske bralcev in bralk na Slovenskem, v *Poslanici v dvanajstih*

zlogih ponuja vpogled v čas utesnjujočih razmer ob virusni grožnji od sredine marca do sredine maja letos, »ko smo listali po osami in se iskali preko knjig«. Vsak zlog je pesem in vsaka se besedno-igrivo izteče ne z zahtevo, s povabilom. Najprej: Ne hodite zdoma, ostajajte med stenami svojih toplih knjig! Nato: Bodite doma, okno odprite soncu, knjigo odprite srcu! In še: Zdrava razdalja je znak bližine in obzira! Ter nazadnje: Bodi čistih rok – z ruto prek zob! In: Ne segaj več v roko – pozdravljaj z očmi! > IZTOK ILIČ

BRUNO URH

PARE

samozaložba, 2019, m. v., 47 str., 1 €

QR koda na naslovnici pričujoče pesniške zbirke nas popelje do videospota pesmi *Mana*, ki je nastala v sodelovanju med kamniškimi (t)rapperji Matter in ljubljansko rock zasedbo persons from porlock. »Uletavam čez hood, k Bruno Urh / Iščem parcele, Bruno Urh nam je dal pare« kaj hitro odrepa Dach. Potem pogledamo še zadnjo platnico knjige, kjer najdemo »Program Arhitekturne Realizacije v Etru« (P.A.R.E.), odmev »Programa Arhitekture Razvoja v Etru«, ki ga je avtor spisal v letu 2017. In potem vendarle zagrizemo v jedro knjige z intrigantnim oblikovanjem, kjer nas pričaka dvaindvajset pesmi, ki jih prežemata motiva pogreba in smrti, izpisanih v jasnem jeziku, z nekaj mrakobnega duha in občutkom preteče nevarnosti (čisto malo zadiši po ekspresionistični estetiki). Knjiga, ki uporabi pare kot denar, pare kot mrtvaški oder in P.A.R.E. kot kratico programa, je tako toliko samostojna pesniška zbirka kot konceptualni izdelek v mreži teh in onih drugih kulturnih vsebin, ki jih implicira ali kar navaja. > ALJAŽ KRIVEC

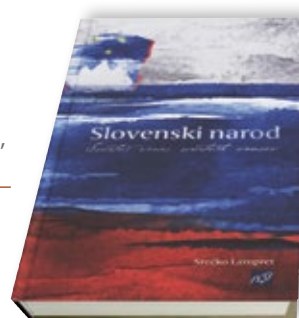

SREČKO LAMPRET

SLOVENSKI NAROD

Sonetni venec sonetnih vencev

Celjska Mohorjeva družba in KD Vuzenica, 2020, t. v., 243 str., 22,50 €

Zgradba sonetnega venca (14 sonetov in magistrale) ter stroga oblika soneta sta nam razmeroma dobro znana zaradi Prešernovega sonetnega venca in slavnega akrostiha »Primicovi Julji«, vendar se ga drugi pesniki redko lotevajo prav zaradi zapletene zgradbe. Srečko Lampret pa je spletel sonetni venec sonetnih vencev! Štirinajst sonetnih vencev, ki jih zaključijo štirinajst magistralov z akrostihom, se veriži in nazadnje poveže z veličastnim sklepnim magistralom magistralov, ki ga krona akrostih akrostihov. Pesnik občuteno pripoveduje zgodovino Slovencev od karantanskih začetkov in nato dolgih stoletij hlapčevstva do sodobne samostojnosti. Poje o boleči izgubi samostojnosti, o težkem tujem jarmu, o tisočletnem hrepenjenju po svobodi, o uničujočih vojnah, o državah, v katerih smo Slovenci živeli pred osamosvojitvijo ... Vsebina, ki je izrazito domoljubna, ponosna, zavedna in spodbudna, obeležuje pomembne mejnike preteklosti. V zahvalo se globoko pokloni Bogu in pogumnim ljudem, ki so se žrtvovali za svobodo in pravico. > MAJA ČREPINŠEK

P. STANE HAFNER

VETER, UJET V DUŠI

Rimarije

Litera, zbirka Litera, 2020, t. v., 163 str., 14,90 €, JAK

Pesniški prvenec avtorja, sicer uveljavljenega grafičnega oblikovalca in filmarja, ima marsikaj, kar po naravi pritiče prvencem, a najočitneje porajanje občutka, da se pred nami razgrinja celoten svet ali kar celotno življenje avtorja do trenutka izdaje. Pesmi, ločene v šest razdelkov (Baladika, Lirika, Erotika, Epika, Anima, Kar nekaj), se dotikajo bržkone največkrat upesnenih tematik v zgodovini poezije. Srečamo se z vprašanji (kot povedo že naslovi razdelkov) smrti/minevanja, erotike/ljubezni, filozofskimi in bivanjskimi vprašanji, ne umanjajo niti kančki »življenjskih zgodb« in spogledovanja z metafizičnim. Rimano poezijo, praviloma zapisano v kvartinah, odklikujeta močni zunanji in notranji ritem, zapisana pa je v izrazito dostopnem, jasnem slogu, ki pogosto posega po ustaljenih besednih zvezah. Morda je najbolj posebna razsežnost, nekakšna začimba, ki jo v poeziji redkeje srečamo, atipična tipografija: nekateri verzi oz. deli verzov so zapisani v nekoliko večji pisavi in skupaj z drugimi segmenti iste velikosti tvorijo nove »pesmi v pesmih«. > ALJAŽ KRIVEC

ANDREJ CAPUDER

DUHOVNI SONETI

Celjska Mohorjeva družba, 2020, t. v., 207 str., 22,50 €, JAK

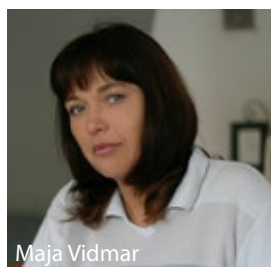
Elegantni, v srce segajoči verzi cenjenega pesnika, prevajalca, misleca in priljubljenega profesorja Andreja Capudra presegajo časnost in smrtnost. Zvenijo blaglasno, kot da bi jih prišepnil Dante, ostrumno, intelektualno kritično kot odmev Bergsona, resno in poglobljeno kot Kierkegaard in religiozno kot de Chardin, ob tem pa odslikavajo vso širino razpona avtorjeve osebnosti, ki je premogla tudi humor in samoironijo. *Hudič in jaz ne moreva narazen, / nenehno tu je, da skazi mi sliko, / iz majhne pege naredi veliko / in iz človeka dela me prikazen*. Zbrani soneti so nastali v zadnjem obdobju življenja, ko se

pesnik ozira nazaj in razmišlja, ali je dobro izkoristil čas, ki mu je bil »dan v najem«. Bralcu s te pozicije prijateljsko svetuje *snemi jadro lastnega nemira in kmalu za tem ne glej okrog, samo deluj in moli*. Soneti, ki vidno spletajo iz nevidnega, so gosto pretkani s figurami in tropi, z globoko vero, citati, namigi in besednimi zvezami, ki koreninijo v biblijskem izročilu. Celota učinkuje kot zbirka poezije, h kateri se vračaš kot k pogovoru z iskrenim in iskrihim prijateljem, pa čeprav morda stoji na ideološko drugačnem bregu. > MAJA ČREPINŠEK

MAJA VIDMAR

POJAVI

LUD Literatura, zbirka Prišleki,
2020, t. v., 93 str., 19 €, JAK

Maja Vidmar

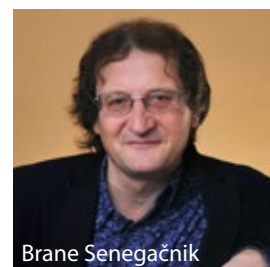
Močne, iskrene pesmi, izčiščene votlosti, slepil in nepotrebnih besed, brez bremena vsiljenih tem in brez tistega, kar naj bi čutili, odpirajo pogled naravnost v srce, močno in krhko obenem.

Čudno lepa, samolastna poezija govori

o vsem. Z besedami preganja slutnjo neznane nesreče, izmenjuje svetlobo s sivim hladom, pogumno pripoveduje o bolečini, lastni in tisti, ki jo povzroča prevzemanje bolečine sobitij, o tem, kako težko je obdržati srečo, o dneih, ko si privoščiš, da ne počneš nič, o postavljanju jajca na konico, o pogovorih, ki prekrivajo in razkrivajo pomembno, o spominih in o pomenljivo mimobežnem, ki se vidi skozi okno. Pripoveduje o vsem, kar je lepo in vredno, pa tudi o tistem, česar noče gledati, a vidi jasneje kot ti, ki gledajo. Je krik duše, ki vidi, kar bi morali videti vsi. Nalije čistega vina: v nebo vpijoča poezija ni povezana z nebom, ampak s človekom. V drugem delu zbirke, v ciklusu *Otrok*, se tesnobnosti stopnjujejo. Otrok, ki je nekoč lovil mavrice, kakršne riše na stene kristalni lestenec, je ujet v lik sirote Jerice. V sebi je nehal klicati mamo, golo telo, privezano na posteljo, je znotraj mrtvo, nezmožen je obdržati veselje in ljudi, ki ga ljubijo. So trenutki, ko tudi otrok ne zmore več. Ciklus priključuje otroštvo v sedanost, da bi ga kot z zaklinjanjem odrešil glas odrasle pesnice. To so pesmi, ki te močno stisnejo pri srcu in ki jih močno stisneš na srce. Pa čeprav boli. > MAJA ČREPINŠEK

BRANE SENEGAČNIK

POGOVORI Z NIKOMER

Slovenska matica, zbirka Mozaiki,
2019, t. v., 127 str., 17 €, JAK

Brane Senegačnik

Zbirka ciklusov elegantnih, sofisticiranih pesmi zbuja občutek, kakršen prevzame tenkočutnega opazovalca pred umetnino klasične lepote, izhajajoče iz skrivnostnega, brezčasnega bistva harmonije, iz božanske

skladnosti zvenenja strun vesolja. Pesnikov glas ubesedi tišino vizualnih podob, potopi se v odmev Bruegelovih zimskih slik, razkrije tančice občutij, ki jih izbrane likovne umetnine budijo v opazovalcu, lovi begotne misli, ki se vrtinčijo ob poslušanju Bachove glasbe, povabi v razmislek o minljivosti in tem, kar za vsem ostane. Pesmi plemeniti bogastvo asociacij, fragmentov, citatov, polcitatov in parafraz velikanov, med katerimi odbleskajo Pascal, Strniša, Vodušek, Chantron ..., in antični avtorji, bogovi, junaki ter miti, ki brezčasno odmevajo v sodobnost. Pesnik lahkonogo prestopa omejitve časa, poda se v notranost pesmi, nato pa dlje in više, v nebo, v zarjo, v sončni zahod in med oblake. Premišljena poezija slavi lepoto, ki je večja od enega samega človeškega življenja, v katerem jo okušamo. Na estetsko doživljanje hkrati nenehno plasti ravni prevpraševanja o bivanju, o tem, kaj sploh pomeni »sem« in »si« in »sva«. Branje za sladokusce zaključuje spremna beseda Alena Širce, ki nudi zgoščeno, natančno, ostroumno, razgledano, premišljeno in občuteno sobranje poezije. > MAJA ČREPINŠEK

PRIMOŽ ČUČNIK, ANA PEPELNIK, GREGOR PODLOGAR, TONE ŠKRJANEC

PESMI ŠTIRIH

(od a do ž)

LUD Šerpa, zbirka LUD Šerpa, 2019, m. v., 169 str., 18 €

Kaj se zgodi, če si štirje pesniki, natančneje trije pesniki in ena pesnica, nataknejo maske, da skrijejo svojo identiteto, svoje pesmi premešajo kot karte in jih razporedijo po abecednem vrstnem redu naslovov? Pred bralcem ostane zgolj iskreča belina pokrajine poezije, ki ga vabi, da si natakne drsalke in brez omejitev zadrša v neznano, kot vabi prva izmed pesmi v zbirki. Izgubljena identiteta pesnikov preusmeri pozornost na poezijo. Sprva se zdi, da zbirka diha enotno, nato se razkrije njena raznolikost. Misli, besede, zveni in pomeni se odpirajo počasi kot okusi izbornega čaja. Pesmi so zdaj intimne, s težo

kamna, ki tone v tolmunu, nato anarhične in kaotične, komaj ulovljive misli v obrisih, pogosto naključno povezane, da jim tek usmerja šele bralčev miselni tok, nato subtilne in natančne, brez smeti in navlake. Skupen jim je zapis v prostih verzih. V rimah zazvenijo bolj po naključju, kljub temu pa ustvarjajo presenetljiv, svojevrsten ritem poudarkov, sinkop in premolkov, da se zasliši mrmrajoča glasba pesniškega večglasja, ki najjasneje zazveni v zadnji pesmi, kolažno sestavljeni iz vseh v zbirki. Ta pesem in pa naslov zbirke, izzivalna aluzija na neke druge »štiri«, neizogibno vabi v primerjave in premislek o neizmerljivi širini obzorja poezije. > MAJA ČREPINŠEK

EXIT

(slo., ang., it. jezik)

pesniška zbirka **Renate Ažman**
z vtisi dijakov Gimnazije Nova Gorica
pod mentorstvom prof. Andrejke Markočič Šušmelj

fotografija: **Jon Hatfull**
oblikovanje in kolaži: **Polonca Leban Grmek**
izdal in založil: **Izobraževalni zavod Margarana**

“Z eno samo mislijo lahko že najdeš smisel.” In z eno samo knjigo.

varno je
razumeti
vse svoje poti

RENATA AŽMAN

EXIT

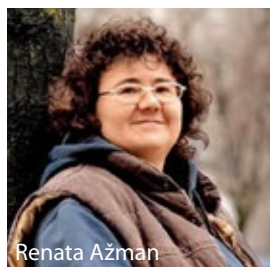
Poezija = Poetry = Poesia

prevod: Tanja Cigoj et al.

foto: Jon Hatfull

kolaž: Polonca Leban Grmek

Margarana, 2020, t. v., 72 str., 20 €

Renata Ažman

Renata Ažman (1964–2016) je bila novinarka, pisateljica in predavateljica, pomembna pa je tudi zaradi svojega delovanja na področju destigmatizacije duševnega zdravja. Svoj boj z bipolarno motnjo je ujelela v knjige *Japajade*, *Depra* in *Itaq*. Knjiga *Exit*, ki je izšla posthumno na pobudo Alje Furlan, združuje njene pesmi, ki jih je predala svojim prijateljem in znancem pred prezgodnjo smrtjo. Pesmi v knjigi so zapisane v slovenščini, angleščini in italijanščini, ukvarjajo pa se z odstiranjem tistega najglobljeja v nas. Jasna je notranja razklanost govorce (*»med dobrim in zlom / je samo / odločitev«*) in njena želja po ustalitvi, umirjenosti (*»kam naj se usedem / da se ne bo videlo / da drhtim«*), ki pa sta nedosegljivi, vedno se ju le dotakne s konicami prstov. Boleča in presunljive trivrstične pesmi se tako nenehno gradijo na razdalji med življenjem, ki je boj, in smrtjo, ki je neznanica. Knjigo soustvarjajo fotografije v Braniku živečega umetnika Jona Hatfulla, ki so posnete na način abstrakcije in kolažiranja in zaradi katerih je *Exit* še posebej edinstven. Prebrano pa se je dotaknilo tudi dijakov Gimnazije Nova Gorica, ki ob koncu knjige delijo svoje vtise o življenju in njegovih pre mnogih skrivnostih. > VERONIKA ŠOSTER

in komunikativnem modernem jeziku piše o sebi, o odnosih z drugimi, o telesnosti, zdravju in boleznih, o stvareh, ki nas obdajajo, pa če so še tako navadne, kot je na primer stol. Vse to je del človekove bivanjske izkušnje, saj s svetom in drugimi ljudmi vzpostavlja čustvene vezi, med katerimi ima posebno mesto v avtoričini poetiki ljubezen, ki pa ni sentimentalna, ampak nastopa kot izrazito etična prvina. To je ljubezen, ki se skriva v malih, vsakdanjih stvareh in ne potrebuje velikih, demonstrativnih gest. Pesmi, ki izpričujejo tovrstno ljubezen, morda res ne bodo spremenile sveta, kot zapiše avtorica, lahko pa spremenijo posameznikov odnos do sveta. Dvojezična zbirka prinaša izbor pesmi iz šestih avtoričinih zbirk, ki so nastajale od leta 1976 do 2006, tematsko pa so razvrščene v sedem sklopov. > SANJA PODRŽAJ

PATRIZIA CAVALLI

TI LEPI DNEVI

Izbrane pesmi 1974–2006

prevod: Miljana Cunta

Beletrina, zbirka Klasična Beletrina,

2020, t. v., 163 str., 19 €, JAK

Patrizia Cavalli

Mednarodno prepoznavna in priljubljena italijanska pesnica, ki jo zdaj prvič lahko beremo v slovenskem prevodu, svoj poklic opisuje kot izgubljanje časa. Njene pesmi so navdihnjene z vsakdanom, ki je natrpan z vsemogočimi opravili – ustvarjati torej pomeni vzeti si čas, ki ga nimaš, in se prepustiti navdihu trenutka. V izjemno dostopnem

in komunikativnem modernem jeziku piše o sebi, o odnosih z drugimi, o telesnosti, zdravju in boleznih, o stvareh, ki nas obdajajo, pa če so še tako navadne, kot je na primer stol. Vse to je del človekove bivanjske izkušnje, saj s svetom in drugimi ljudmi vzpostavlja čustvene vezi, med katerimi ima posebno mesto v avtoričini poetiki ljubezen, ki pa ni sentimentalna, ampak nastopa kot izrazito etična prvina. To je ljubezen, ki se skriva v malih, vsakdanjih stvareh in ne potrebuje velikih, demonstrativnih gest. Pesmi, ki izpričujejo tovrstno ljubezen, morda res ne bodo spremenile sveta, kot zapiše avtorica, lahko pa spremenijo posameznikov odnos do sveta. Dvojezična zbirka prinaša izbor pesmi iz šestih avtoričinih zbirk, ki so nastajale od leta 1976 do 2006, tematsko pa so razvrščene v sedem sklopov. > SANJA PODRŽAJ

Če človek preveč zavzeto išče rdečo nit svojega življenja, se mu lahko zgodi, da zamudi življenje samo ali vsaj njegov dovršen del. Roman govori o vas, o vsakem od nas.

Ko glavni junak, uspešen pisatelj, doživi blokado, se pred zlo usodo zateče v švicarsko kliniko Berghof. V njej se že zdravi kopica znanih imen svetovne literature, od Martina Amisa, Grahama Greena, Saula Bellowa do J. M. Coetzeeja. Toda ali je klinika Berghof v resnici to, za kar se izdaja? In kakšno vlogo v romanu igra nema Šeherezada?

Če ste uživali v branju Čarovnikovega vajenca, vas bo navdušil tudi najnovejši Flisarjev roman, ki ga v prednaročilu lahko dobite s 30-odstotnim popustom.

Maloprodajna cena: 29,99 €.

Prednaročniška cena: 19,99 €!

Do 10. oktobra 2020 lahko roman po prednaročniški ceni naročite na sodobnost@guest.arnes.si.

AFANASIJ FET

**PLAŠNI VZDIHI,
ŠEPETANJE**Izbor iz lirike; Dvojezična izdaja
prevod: Drago Bajt, Slavko Justinek,
Tone PavčekDružina, zbirka Sidera,
2020, t. v., 192 str., 39,90 €, JAK

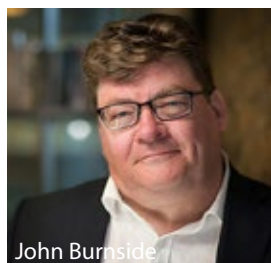
Afanasij Fet

Pesnika Afanasija Feta (1820–1892) se je vedno držalo nekaj kontroverznosti že zaradi njegovega nemškega rodu v precej zapleteni družinski zgodbi, imajo pa ga za enega največjih ruskih lirskih pesnikov. Zgledno urejena dvojezična knjiga *Plašni vzdihi, šepetanje* je njegova prva predstavitev v slovenščini. Prevode pesmi so prispevali Tone Pavček, Slavko Justinek in Drago Bajt, ki je napisal tudi

obsežno spremno besedo o pesniku in njegovem ustvarjanju. Motivi njegovih pesmi so lirski, pogosto povezani z naravo: lastovka, ki šine pod nebo, kar pesnik vzporeja z mladostjo, ki bi tudi vedno više, pa breza s snegom, ki jo opazuje pesnik nejevoljen, če ptice z nje stresajo njen beli nakit, pa verzi o večeru, ko se umiri narava in potegne topli veter itn. Ne manjkajo tudi ljubezenski motivi, denimo o bolečini ob odhajanju ljubljene drage, ki pa jih Fet dostikrat povezuje tudi z naravo, na primer ko dragi ob prvem svitu prinaša vrtnice in podobno. Pesmi kot prvovrstna lepota občutij in narave. > SAMO RUGELJ

JOHN BURNSIDE

IZBRANE PESMIprevod: Jernej Županič
Beletrina, zbirka Klasična Beletrina,
2020, t. v., 294 str., 21 €, JAK

John Burnside

John Burnside (1955), večkrat nagrajeni škotski pesnik in pisatelj, je v tej zbirki pesmi, ki jo je uredil sam, povzel najboljše iz preteklih desetletij in osmih do sedaj izdanih pesniških zbirk. V slovenščini jih beremo prvič, v subtilnem prevodu Jerneja Županiča, ki mu je uspelo imenitno ujeti migetajoče izmikanje bistva Burnsideove poezije. Burnside svoj poetični svet gradi na navidezni vsakdanjosti, na predmestnih hišah, sprehodu s psom po pusti obali, na vožnji mimo podeželske pokrajine, v hoji po gozdu med temnimi debli, na koži, posuti z ekcemom ..., vendar izkušnjo realnosti naslika kot podvojeno ali potrojeno. Skozi vse se pretakajo pomeni in podpomeni, ki zanikajo čas, gravitacijo in prostor, pri tem pa segajo navzgor in navzdol, v večnem iskanju počel bivajočega sveta. Bralca posrka v to nihanje ravni, odtrga ga od tal, izostri mu pogled skozi formo, doseže, da se forme začnejo stapljati med seboj, nato pa se pesnik umakne in mu prepusti prostor. Odločitev za dosledno vzporedno razvrstitev angleških in slovenskih verzov se v tej točki izkaže za imenitno zamisel, saj bralcu, večjemu obeh jezikov, omogoča podvojen užitek okušanja poezije. > MAJA ČREPINŠEK

... bralca posrka v
nihanje ravni ...

z ekcemom ..., vendar izkušnjo realnosti naslika kot podvojeno ali potrojeno. Skozi vse se pretakajo pomeni in podpomeni, ki zanikajo čas, gravitacijo in prostor, pri tem pa segajo navzgor in navzdol, v večnem iskanju počel bivajočega sveta. Bralca posrka v to nihanje ravni, odtrga ga od tal, izostri mu pogled skozi formo, doseže, da se forme začnejo stapljati med seboj, nato pa se pesnik umakne in mu prepusti prostor. Odločitev za dosledno vzporedno razvrstitev angleških in slovenskih verzov se v tej točki izkaže za imenitno zamisel, saj bralcu, večjemu obeh jezikov, omogoča podvojen užitek okušanja poezije. > MAJA ČREPINŠEK

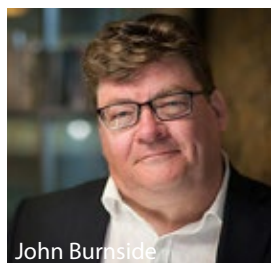
IVAN IN ZORAN SMILJANIČ

ČRNI PLAMENPožig Narodnega doma v Trstu
Založba ZRC, 2020, t. v., 19 €

Stripar Zoran Smiljanič (1961) se do zdaj lahko pohvali z zavirljivim opusom stripovskih del, od katerih nekateri temeljijo tudi na resničnih zgodovinskih dogodkih. Po petdelnih *Meksikajnarjih*, v katerih je tematiziral udeležbo slovenskih prostovoljcev v Mehiki in njihovem boju za avstro-ogrsko cesarja Maksimilijana, in nagrajenem biografskem stripu o Ivanu Cankarju se je zdaj lotil še prelomnega požiga slovenskega Narodnega doma v Trstu pred natanko stotimi leti. Tokrat mu je pri scenariju pomagal tudi sin Ivan, sicer zgodovinar, in pred nami se razpre ambiciozna zgodovinska freska, v kateri nam avtorja skušata s čim širšim (zgodovinskim in filmsko zrežiranim) pogledom predstaviti razloge za požig. Risoroman avtorja zastavita že leta 1904, torej 16 let pred požigom, svojo zgodbo pa potegneta do osemdesetih let, ko je umrl tudi Josip Furlan, eden od fiktivnih protagonistov njune zgodbe, s tem pa izrišeta in izpišeta strip, ki je bogat tako z zgodovinskimi dejstvi kot dramaturško premišljenostjo. Priporočam! > SAMO RUGELJ

JOHN BURNSIDE

IZBRANE PESMIprevod: Jernej Županič
Beletrina, zbirka Klasična Beletrina,
2020, t. v., 294 str., 21 €, JAK

John Burnside

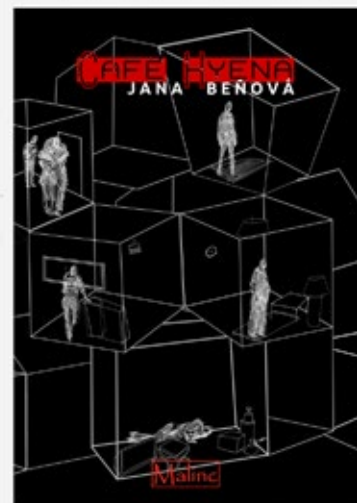

John Burnside (1955), večkrat nagrajeni škotski pesnik in pisatelj, je v tej zbirki pesmi, ki jo je uredil sam, povzel najboljše iz preteklih desetletij in osmih do sedaj izdanih pesniških zbirk. V slovenščini jih beremo prvič, v subtilnem prevodu Jerneja Županiča, ki mu je uspelo imenitno ujeti migetajoče izmikanje bistva Burnsideove poezije. Burnside svoj poetični svet gradi na navidezni vsakdanjosti, na predmestnih hišah, sprehodu s psom po pusti obali, na vožnji mimo podeželske pokrajine, v hoji po gozdu med temnimi debli, na koži, posuti z ekcemom ..., vendar izkušnjo realnosti naslika kot podvojeno ali potrojeno. Skozi vse se pretakajo pomeni in podpomeni, ki zanikajo čas, gravitacijo in prostor, pri tem pa segajo navzgor in navzdol, v večnem iskanju počel bivajočega sveta. Bralca posrka v to nihanje ravni, odtrga ga od tal, izostri mu pogled skozi formo, doseže, da se forme začnejo stapljati med seboj, nato pa se pesnik umakne in mu prepusti prostor. Odločitev za dosledno vzporedno razvrstitev angleških in slovenskih verzov se v tej točki izkaže za imenitno zamisel, saj bralcu, večjemu obeh jezikov, omogoča podvojen užitek okušanja poezije. > MAJA ČREPINŠEK

... bralca posrka v
nihanje ravni ...

z ekcemom ..., vendar izkušnjo realnosti naslika kot podvojeno ali potrojeno. Skozi vse se pretakajo pomeni in podpomeni, ki zanikajo čas, gravitacijo in prostor, pri tem pa segajo navzgor in navzdol, v večnem iskanju počel bivajočega sveta. Bralca posrka v to nihanje ravni, odtrga ga od tal, izostri mu pogled skozi formo, doseže, da se forme začnejo stapljati med seboj, nato pa se pesnik umakne in mu prepusti prostor. Odločitev za dosledno vzporedno razvrstitev angleških in slovenskih verzov se v tej točki izkaže za imenitno zamisel, saj bralcu, večjemu obeh jezikov, omogoča podvojen užitek okušanja poezije. > MAJA ČREPINŠEK

Café Hyena, roman Jana Beňove,
ki je prejel Evropsko nagrado za literaturo,
že v knjigarnah in knjižnicah.
Prevod Diana Pungeršič.

160 strani, 22€

Malinc
več kot založbawww.malinc.si
info@malinc.si
tel.: 01 361 66 99Co-funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union

Založba Beletrina že skoraj četrto stoletje vse bolj aktivno soustvarja slovensko knjižno krajino, svoje delo pa so nedavno obeležili že s 500. knjigo v zbirki Beletrina. Za okroglo številko so izbrali ponovno izdajo kulturnega romana *Ristanc* argentinskega pisatelja Julia Cortázarja. Ob tej »petstotici« smo z njenim glavnim urednikom Mitjo Čanderom pogledali v njihovo knjižno preteklost in se zazrli tudi naprej.

»Poseben adrenalin so nam vselej prinesli prvenci!«

Bukla: Pravkar je izšla 500. knjiga v zbirki Beletrina. Kaj vam pove pogled nazaj, vse do prve knjige iz zbirke? Kako se je po vašem mnenju v tem času spremenila slovenska knjižna pokrajina?

Čander: Devetdeseta so bila predvsem čas, ko je bilo vse mogoče, tudi v založništvu. Ob takrat še dobro delujočem sistemu velikih založb so nastajale številne nove z ambicioznimi programskimi usmeritvami ne glede na njihovo velikost. Odtlej se je veliko spremenilo. Državna podpora knjigi preko subvencij se je skrčila vsaj za tretjino, bistveno se je zmanjšal tudi knjižnični odkup, prodaja fizičnim kupcem se je v celotni panogi morda celo preplovala ... Spremenile so se tudi družbene razmere, zaznamovali sta jih digitalizacija in globalizacija ... Z vsemi temi in drugimi okoliščinami smo se vse skozi skušali soočiti s kreativnostjo in zagnanostjo, programsko vodilo pa je do danes ostalo takšno, kot sva ga z Alešem Štegom zapisala ob pobudi za nastanek Beletrine: dopuščati raznovrstnost estetskih, idejnih, žanrskih in generacijskih pristopov, ob tem pa staviti na duhovno ambicijo.

Bukla: Za to okroglo številko ste izbrali ponovni izid roman argentinskega pisatelja Julia Cortázarja *Ristanc*, za katerega ste prispevali tudi obsežno spremno besedo. Zakaj ste se odločili ravno za to knjigo?

Čander: Čeprav sva zbirko zasnovala in jo skupaj z Alešem sooblikujeva še danes, je gotovo nastala iz ozračja ob pogovorih takrat še zelo mlade literarne generacije. *Ristanc* je bil ena naših kulturnih knjig, saj je v njem toliko

500. knjiga iz zbirke Beletrina

JULIO CORTÁZAR

RISTANC

prevod: Vesna Velkoverh Bukilica
Beletrina, knjižna zbirka Beletrina,
2020, t. v., 807 str., 34 €

Mitja Čander

igrivosti, domišljije in duhovne odprtosti. Knjiga je sicer izšla v Sloveniji prvič v devetdesetih pri neki malo znani založbi, a uredniško in založniško kljub odličnemu prevodu Vesne Velkoverh Bukilica ni bila ustrezno pripravljena, zato smo se jo odločili izdati še enkrat. Ne nazadnje je to knjiga, ki k ponovnemu branju vabi tudi tiste, ki smo jo že večkrat prebrali. Cortázar na začetku celo sugerira alternativni vrstni red branja poglavij, kar je do daten izživ.

Bukla: Kateri dosedanji knjižni naslovi iz zbirke Beletrina so vam najbolj ostali v spominu?

Čander: Ne pretiravam, če rečem, da je imela vsaka knjiga svojo zgodbo in da lahko ob spominu nanje na neki način tudi ponovno prehodim štiriindvajset let svojega življenja. Poseben adrenalin so vselej prinesli prvenci, od Aleša Čarja do Gorana Vojnoviča, Ane Schnabl in Bronje Žakelj ... Veliko vznemirjenje je predstavljalo delo s klasiki Lojzeto Kovačičem, Danetom Zajcem, Dragom Jančarjem, Borisom Pahorjem, Milanom Jesihom, Zorkom Simčičem ... Prevedli smo številne zanimive knjige, med njimi tudi veliko

poezije, poseben podvig je bilo denimo izdati Kafka v desetih knjigah ali Roberta Bolana v petih ...

Bukla: Kakšen je vaš pogled naprej, proti Beletrini številka 1000?

Čander: Ohraniti radovednost in veselje do literature in hkrati zagotavljati najvišje uredniške in založniške standarde. Imamo odlično ekipo, ki spremlja naše knjige od rokopisa do knjižnih polic.

Bukla: Katere jesenske knjižne naslove vaše založbe bi še posebej izpostavili?

Čander: Pravkar smo dobili malo skladovnico novih knjig, med njimi so ob *Ristancu* biografski roman o Radku Poliču Racu, ki ga je napisala Petra Pogorevc, pa še knjižno neobjavljena proza Cirila Kosmača, poklon Danetu Zajcu skozi kolaž njegovih pesmi, esejev in pričevanj ... V začetku septembra prispejo klasiki, še en velik in za nas pomemben projekt ... Kasneje izideta tudi romana Ferija Lainščka in Suzane Tratnik ... Veselja ob novih knjigah ne bo zmanjkalo ...

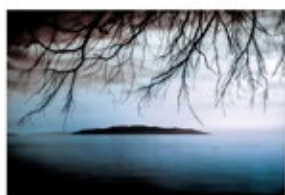
Bukla: O tem ne dvomimo. Srečno tudi vnaprej!

GREGOR RADONJIČ, IVO SVETINA

DREVESA

UMco, 2020, t. v., 147 str., 29 €

Drevesa že od nekdaj privlačijo človekovo pozornost, njihova tiha mogočnost ter bogastvo oblik in načinov bivanja pa so vir inspiracije tako za umetnike kot znanstvenike. Sodobno pozornost jim je pred nekaj leti zagotovil nemški gozdar Peter Wohlleben s svojo globalno uspešnico *Skrivno življenje dreves*, pred leti jim je navdahnjeni in poetični esej spisal ameriški pisatelj s (še ne prevedeno) knjigo *Drevo*. Tudi v slovenščini obstaja kar nekaj predvsem naravoslovnih knjig o drevesih, s fotografsko monografijo pa so ti prijazni spremljevalci človekovega življenja dobili novo podobo. Knjiga *Drevesa*, ki sta jo soustvarila fotograf Gregor Radonjič in pesnik Ivo Svetina, namreč na 150 straneh prinaša sožitje

fotografij dreves in poezije o njih na način, da pesem in fotografija delujeta kot celota, se dopolnjujeta in bralcu omogočata posebno bralsko doživetje. Verzi prehajajo v sliko, fotografija pa pesmim podeli podobo. Kombinacija poezije in fotografije v skupni knjižni izdaji v založništvu ni povsem redka, vendar velikokrat ena ali druga panoga nastopata v podrejenem položaju. V *Drevesih* pa se verzi in fotografije prepletejo v povsem drugačno bralsko in estetsko izkušnjo, v popolno součinkovanje dveh medijev. Knjiga se v celoti nanaša na tematiko dreves in gozdov in pomeni prvi tovrstni avtorski pristop pri nas. Nekatere Svetinove pesmi so v knjigi prvič objavljene. Vse skupaj poudarja še format knjige, večinoma barvne fotografije in vrhunski tisk ter uvodni esej o pomenu dreves za človeka skozi zgodovino in njihovem upodabljanju ter simboliki v fotografski umetnosti. > SAMO RUGELJ

SEIKO ARAKI GERL, HERMAN ČATER

DOTIK SVETLOBE

Hikari sasu toki; The touch of the light

samozaložba H. Čater in
Celjska Mohorjeva družba,
2020, t. v., 125 str., 25 €

Najnovejša fotografska knjiga cenjenega in nagrajenega celjskega fotografa Hermana Čatra je prav posebna, saj jo bogatijo pesmi v Celju živeče pesnice japonskega rodu Seiko Araki Gerl. Za Čatrovo fotografijo je ključnega pomena narava, ki jo skozi objektiv lovi predvsem s pomočjo svetlobnih iger, zato naslov knjige resnično uteleša njegov umetniški credo. Fotografije, ki so bile posnete med letoma 1980 in 2018, so razdeljene na sklope glede na državo nastanka: najobsežnejši sklop zavzema Slovenija, sledijo ji Škotska, Sibirija, Italija in Švedska. Pesmi, ki so zapisane v slovenščini, japonsščini in angleščini, so v tesnem dialogu s fotografijami; pogosto je jasno, da je pesnica dobila navdih za pesem prav ob določeni fotografiji. Gre za drobne verzne podobe iz narave, trivrstične impresije, ki so vsebinsko blizu haikujem, klasični japonski pesniški obliki: »Postavljeni na oder parka / plešejo enkrat letno / ginki svoj razkošni ples.« Svetloba se nas tu dotakne skozi podobo in besedo. > VERONIKA ŠOSTER

V več pogledih največja, že skoraj tri četrt stoletja izhajajoča znanstvena zbirka *Zbrana dela* slovenskih pesnikov in pisateljev je po pretresih z menjavanjem založnikov in drugih stiskah pod streho Inštituta za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU naposled zaplula v mirnejše vode. To je dosegel že prejšnji urednik, pokojni akademik France Bernik, zdajšnji urednik Matija Ogrin pa skrbi za redno letno izhajanje načrtovanih knjig.

EDVARD KOCBEK: **ZBRANO DELO****Zgodnji in mladostni esejistični spisi**

ZRC SAZU, 2019, t. v., 484 str., 37 €

S knjigo z zaporedno številko 11, razdeljeno na dva zvezka, Mihael Glavan, nadaljevalec dela pokojnega Andreja Inkreta, zapolnjuje vrzel med že objavljenimi zvezki 1–8 ter 12–16. Vanjo je – potem ko se je s Kocbekom dodobra spoznal že ob težavnem razbiranju, prepisovanju in komentiranju njegovih dnevnikov in druge rokopisne zapuščine – uvrstil 60 spisov, ki predstavljajo pisateljevo dijaško, študentsko in zrelo mladostno esejistiko. V prvi skupini so objave v rokopisnem listu mariborskih bogoslovcev Lipica, sledi jim esejistika iz Stražnih ognjev, Križa na gori, Slovenca in druge periodike, sklepa pa 15 esejev, objavljenih v *Domu in svetu* do leta 1937, ko se je Kocbek z revijo razšel. Za ta čas so bili značilni zreli in obsežnejši eseji največ o sočasnem kulturnem utripu v Franciji.

EDVARD KOCBEK: **ZBRANO DELO****Esejistika 1938–1957**

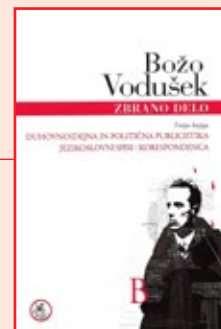
ZRC SAZU, 2019, t. v., 692 str., 39 €

V to knjigo je Glavan uvrstil Kocbekovo esejistiko iz let 1938–1957 – *Od mladostne zrelosti do povojnega političnega pogreza*. Prvi del obsega obdobje *Pred viharjem*, zlasti objave v reviji *Dejanje*, in se zaključuje z okupacijo leta 1941. Drugi del, *Po viharju*, pa prinaša 80 anonimnih ali s psevdonimom podpisanih objav v duhovniški reviji *Nove poti*. Za prvi del so značilni personalistični članki in eseji, za drugi – po objavah dnevniške *Tovarišije* in novelistične zbirke *Strah in pogum* – pa desetletje, ko se je bil Kocbek po urednikovih besedah prisiljen umakniti v notranji eksil in družbeno izolacijo, na napade z vseh strani pa se je odzival posredno, s predstavljanjem evropske krščanske filozofije, publicistike in verske prakse, popolnega nasprotja partijskega ekskluzivizma.

BOŽO VODUŠEK: **ZBRANO DELO****Duhovnoidejna in politična publicistika;****Jezikoslovni spisi/korespondenca**

ZRC SAZU, 2019, t. v., 328 str., 33 €

Tretja knjiga zbranega dela Boža Voduška – Kocbekovega sodobnika in med drugim soavtorja v reviji *Križ na gori* – prinaša v uredništvu Draga Bajta pesnikovo duhovnoidejno in politično publicistiko, jezikoslovne spise in korespondenco. Potem ko se je v svojih zgodnjih objavah zavzemal za načela krščanske etike in nasprotoval političnemu katolicizmu, se je Vodušek v zrelejših letih vedno bolj posvečal jezikoslovju. Razvijal je povsem svoje poglede na jezik in polemiziral s prevladujočo slovničarsko prakso. Z delom v leksikologiji na Inštitutu za slovenski jezik SAZU je s predlogi za *Slovar slovenskega knjižnega jezika* postal pionir sodobnega enojezičnega slovaropisja pri nas.

EMANUELE TREVI

NEKAJ ZAPISANEGA

prevod: Vera Troha

Beletrina, zbirka Beletrina,
2020, t. v., 267 str., 24 €, JAK

Emanuele Trevi (1964) je italijanski pisatelj, ki je za delo *Nekaj zapisanega* iz leta 2012 dobil nagrado EU za književnost, to pa je tudi njegov prvi prevod v slovenščino. Gre za hibridno delo, mešanico spominov, romana in literarne analize, poslastico za ljubitelje zahtevnejšega leposlovja, esejistike in filma, saj se vse skupaj vrtilo okoli leta 1975 umorjenega italijanskega režiserja in pisatelja Piera Paola Pasolinija. Trevija namreč zaposlijo v Pasolinijevem skladu, da bi za objavo pripravil njegove intervjuje, tu pa se Trevi vse bolj seznanja s pevko Lauro Betti, ki se je razglasila za Pasolinijevo muzo in dedinjo, pri čemer jo Trevi zaradi njene neuravnovešenosti imenuje kar Norica. Bolj kot intervjuji začne Trevija zanimati Pasolinijev genij kot tak ter njegov vpliv na tiste, ki so ga preživeli in so mu bili blizu, še posebej pa analizira njegov nedokončani (tudi v slovenščino prevedeni) in izjemno ambiciozni roman *Nafta*, ki je izšel posthumno in ga ima Trevi za delo iz nekega povsem drugega časa. Domišljena knjiga o tem, kako se je spremenila literatura v zadnjih desetletjih. > SAMO RUGELJ

ELIF SHAFAK

10 MINUT, 38 SEKUND NA TEM ČUDNEM SVETU

prevod: Maja Ropret

Sanje, zbirka Sanje. Roman,
2020, m. v., 296 str., 17,95 €, JAK

Turško-angleška pisateljica Elif Shafak (1971), sicer tudi doktorica družbenih ved in angažirana intelektualka, nam poleg nobelovca Orhana Pamuka najbolj občuteno prinaša vonj po turški književnosti ter njeno prepletanje med zgodovino in sedanostjo, vzhodom in zahodom ter nespremenljivostjo delitve med moškimi in ženskami. Po (v Sloveniji) dobro sprejetih romanih *Pankrt iz Istanbula*, *Boljšja palača*, *Čast, Tri Evine hčere* in *40 pravil ljubezni*, smo sedaj dobili še prevod njenega najnovejšega dela, s katerim se je uvrstila tudi v ožji izbor za Bookerjevo nagrado. Glavna junakinja tega tridelnega romana (Um, Telo in Duša) je prostitutka Leila Tekila, za katero že na začetku izvemo, da je tik na tem, da umre, saj so jo brutalno umorili na robu Istanbula in jo vrgli v kovinski smetnjak, tako da se roman – v počasnem izginjanju življenja iz njenega telesa – odvrti retrospektivno. Leila se spominja svojega življenja od rojstva naprej pa vse do tega, kako je iz mesta Van prišla v Istanbul, kjer se je zaposlila v enem tamkajšnjih bordelov. Polpretekle zgodovine Turčije skozi barvit in tragičen ženski portret! > RENATE RUGELJ

GILLES SEBHAN

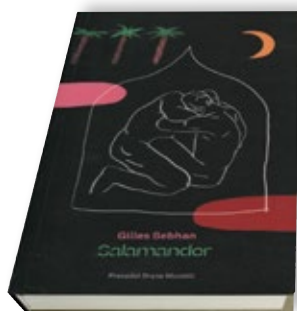
SALAMANDER

prevod: Brane Mozetič

ŠKUC, zbirka Lambda,
2019, m. v., 152 str., 20 €, JAK

Salamander je prvo delo, s katerim se pisatelj in slikar maroškega porekla Gilles Sebhan (1967) predstavlja v slovenščini. Gre za roman z avtobiografskimi elementi, začne pa se z

umorom skrivnostnega moškega v eni od kabin pariškega sekskluba Videodrom. Moški, ki so ga imenovali Salamander, Profesor ali Gospod X, je bil obseden z mladimi prostitutki in grobstmi. V središču zgodbe so odlomki iz Salamandrovega dnevnika med leti 1958 in 1986 ter 1998 in 2007, v katerih spoznamo njegovo odraščanje ob nenehnem zatiranju in pozicioniranje v grobem in nepredvidljivem svetu. Počasi se razkrivajo njegove skrivnosti iz preteklosti, sam pa postaja »kronist lastnega pekla« in se vedno bolj zapleta v usodni vrtinec pogube. Njegovo zgodbo okvirja pripoved ene izmed prič iz sekskluba, in čeprav umor molčečega in misterioznega profesorja in pesnika ni izrecno razrešen, se skozenj razkrije precej plasti družbe, ki drsi proti robu. > VERONIKA ŠOSTER

EMIR ŠAKOVIĆ

TURIST V TEŽAVAH

prevod: Jasmina Žgank

Sophia, zbirka Previharimo viharje,
2020, m. v., 168 str., 18 €, JAK

Pred nami je roman, ki ga je nekaj pred smrtjo dokončal prežgodaj preminuli bosanski pesnik in pisatelj Emir Šaković (Sarajevo, 1970–2010), ki je poleg tega objavil tudi pesniško knjigo *Pesmi iz zanesljivih virov*. Zgodba tega nežno izpisanega dela, pod katerim brbotajo (duševni) odmevi balkanske vojne, ki so nepovratno poškodovale marsikatero človeško psiho, je preprosta. Glavni junak (gre tako za avtobiografsko kot avtofikijsko delo) je bosanski pisatelj, ki odpotuje po literarnih opravkih na Finsko, urejeno, mirno in razvito državo, med popotnimi prigodami pa jo pripovedovalec ves čas vzporeja z razdejano domovino. Pri tem pa jasno izhaja iz lastne vloge (tudi v vojni) marginaliziranega intelektualca, s čimer izpiše inteligen ten in nevsiljiv roman, ki vsebuje obilo melanholije, podložene z obilo samoironije in celo samosubverzije. Pretanjeno! > SAMO RUGELJ

VELIBOR ČOLIĆ

PRIROČNIK ZA IZGNANCE

Uspešno izgnanstvo v petintridesetih korakih

prevod: Ana Barič Moder

Goga, zbirka Goga, 2020, t. v., 165 str., 24,90 €, JAK

Pisatelju kot beguncu iz v vojni razklane Bosne življenje izgnanca ni tuje. Njegovo zgodbo lahko prepoznamo v zgodbi glavnega junaka, ki z nami deli svoje izkušnje in nasvete, ki jih je prejel od preostalih odpadnikov, s katerimi je v svoji novi državi, Franciji, živel na robu družbe. V njegovi pripovedi ni nobene patetike in objokovanja nesrečne usode, nasprotno, polna je črne humorja in (samo)ironije. Osemindvajsetletni izobraženec prispe iz Sarajeva praktično brez imetja, in kar je najhuje, kot pisatelj je v novi domovini ostal tudi

brez jezika, v katerem bi lahko ustvarjal in deloval. Pesmi in romani, ki jih piše v maternem jeziku, so tu brez pomena – za osmišljanje tega novega sveta se mora naučiti tudi novih besed. V tem prepoznamo tudi pisateljsko pot Veliborja Čolića, ki se je v novi domovini več kot uspešno uveljavil s svojimi deli v francoščini. *Priročnik za izgnance* morda prav zaradi številnih jezikovnih ovir, s katerimi se begunci soočajo, ni namenjen njim, ampak bolj nam, ki ostajamo na mestu in se moramo naučiti prišleke sprejeti, ne kot begunce, ampak kot ljudi, ki imajo svoje zgodbe, a še nimajo jezika, v katerem bi nam jih lahko predali. > SANJA PODRŽAJ

MINAE MIZUMURA

MAMINA ZAPUŠČINA

prevod: Iztok Ilc

Litera, zbirka Babilon,

2019, t. v., 499 str., 25 €, JAK

Minae Mizumura

Kdor bi rad bral aktualni in sodobni japonski roman priznane japonske pisateljice, ki je dodobra usidrana tudi v zahodni kulturi, kar se pozna tudi v njenem tekočem pisanju, naj vsekakor poseže po *Mamini zapuščini*, ki jo je napisala Minae Mizumura (1951).

Mamina zapuščina je izvirno izšla

leta 2012, bila lani prevedena v angleščino, letos pa je v prevodu Iztoka Ilca nominirana tudi za Sovretovo nagrado. Obsežno delo je natančno izpisana družinska drama, ki se vrti okoli ostarele matere dveh hčera Mitsuki in Natsuki. Glede na to, da ima Japonska najdaljšo pričakovano življenjsko dobo za ženske na svetu in da večino ljudi tam umre v bolnici, je Mizumura ta vse bolj napeti odnos med staršem, do katerega imajo otroci kar nekaj obveznosti, vzela za središče svojega romanesknega dogajanja. Mitsuki in Natsuki sta ženski v srednjih letih, vsaka s svojimi težavami in tudi ne najbolj srečnim življenjem, njuno morebitno osvoboditev pa jima preperečuje vse bolj betežna in zahtevna mati, ki od njih pričakuje, da se ji bosta maksimalno posvečali, kar ta temeljni življenjski odnos spremeni v bojno polje, kjer si hčeri celo zaželita, da bi njuna mati čim hitreje odšla. Roman, ki nas z japonsko kulturo in načinom življenja seznanja na kar se da precizen in razumljiv način. > SAMO RUGELJ

JANA BEŇOVÁ

CAFÉ HYENA:

Načrt spremljanja

prevod: Diana Pungeršič

Malinc, 2020, m. v., 153 str., 22 €

V Petržalki, predelu Bratislave, ki je na obrobju prestolnice zrasel kot rakasta tvorba monstroznih betonskih blokov, vsakdanje navade sosedov, njihova najljubša radijska postaja in TV-kanal, prepiri, praznovanja, popivanja ... nikomur ne ostanejo skriti. Skozi tanke stene tuja življenja grobo vdirajo v zasebnost in hkrati brišejo vse, kar bi radi zadržali zase. Razgaljena zasebnost zradira individualnost, kar še posebej trdo občutijo štirje knjižni junaki, dva para boemov, ki v Petržalki živijo, ker je razmeroma poceni, oni pa se preživljajo tako, da eden od njih na izmeno služi v »normalni« službi za vse štiri, preostali trije pa medtem ustvarjajo. Toda ustvarjanje doma je nemogoče, zato se umikajo za omizje Caféja Hyena, kjer oni motijo vse preostale z glasnimi debatami in strastnimi umetniškimi prepiri. Začetek romana, zastavljen v tem okviru, je brez jasnih smernic, kam naprej. (Nedorečenost, neizrečenost in premolki so tudi sicer avtoričin značilni način pripovedi.) Nato pa se, brez jasne ločnice, okruški Petržalke postopoma začnejo lepiti v imeniten roman o odnosih med ljudmi v vseh mogočih variacijah – ljubezenskih, družinskih in prijateljskih, pri čemer se pripoved večkrat krožno vrača v izhodišča. Medtem ko govori o spremenljivi, tekoči naravi odnosov, hkrati brusi temo iskanja individualnosti. Roman je prejel evropsko nagrado za literaturo. > MAJA ČREPINŠEK

... prejemnik evropske nagrade za literaturo ...

RAC

Novo!

Biografski roman

PETRA POGORELEC

500 strani, 230 x 145 mm, mehka vezava z zavihki

PRAVKAR IZŠLO

več o knjigi na:

WWW.BELETRINA.SITiskana izdaja: 29,00 €
Elektronska izdaja: 20,99 €

HUGO MUJICA

OD VSEGA DEŽJA SVETA

prevod: Urša Zabukovec

LUD Literatura, 2020, m. v., 107 str., 19 €, JAK

Hugo Mujica (1942) je argentinski pesnik (prevedeno imamo knjigo njegovih pesmi), esejist in duhovnik, otrok hipijevskega obdobja, ki ga je osebnostno močno zaznamovalo (bil je denimo udeleženec Woodstocka leta 1969, ki ga je imel za »slovo od sveta«), ob tem pa je tudi avtor dveh knjig kratke proze. Zbirka *Od vsega dežja sveta* je izšla kot njegova prva leta 2008, v njej pa Mujica s svojstveno poetiko, ki izhaja iz njegove »poezije tišine«, preigrava motive samote, temačnosti doma, temačnosti intime in skrivnostnosti intimnega sveta slehernika. Pomenljiva sta že začetek in konec zbirke. V uvodni zgodbi *Prve kaplje* se nakazuje občutje napetosti pred bližajočo se nevihto, v zadnji zgodbi z naslovom *V hotelski sobi v Memphisu* pa pripovedovalcu glas ukaže, naj izpije svoj kelih, ko pa ga ta posluša in to poskuša narediti, ugotovi, da ni ničesar, kar bi lahko izpil. Za literarne sladokusce! > SAMO RUGELJ

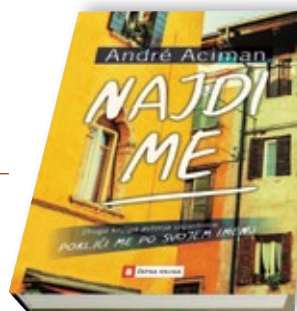
ANDRÉ ACIMAN

NAJDI ME

prevod: Eva Žerjav

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2020, m. v., 304 str., 12,90 €

Roman *Poklič me po svojem imenu* iz leta 2007 se je po istoimenskem filmu zapisal v kolektivni spomin kot ena najbolj izvirnih sodobnih ljubezenskih zgodb. Lani pa je izšlo njegovo romaneskno nadaljevanje *Najdi me*, v katerem je André Aciman (1951), egiptovsko-ameriški pisatelj v romanu ponovno obiskal ključne like iz prvega romana. Deset let kasneje na vlaku, ki pelje v Rim, naletimo na Eliovega očeta Samuela, ki med potjo sreča mlado in odzivno žensko Mirando, ta pa spremeni njegov tok življenja. Potem v Rimu srečamo Elia, ki se kasneje preseli v Pariz, kjer spozna Mihaela, medtem ko je Oliver zdaj profesor na ameriškem kolidžu in družinski oče, ki pa Elia seveda ni pozabil, saj ves čas razmišlja o vrnitvi čez Atlantik ... Rahločuten roman, ki ga ves čas usmerja in preobrača ljubezen. > SAMO RUGELJ

KATE ELIZABETH RUSSELL

MOJA TEMNA VANESSA

prevod: Manica Baša

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2020, m. v., 428 str., 14,90 €

Petnajstletna Vanessa je zasanjana dekle, ki se v šoli ne družijo skoraj z nikomer. Uteho išče v pisanju pesmi in prav to jo privede v krožek kreativnega ustvarjanja, ki ga vodi profesor Jacob Strane, moški na pragu srednjih let. Vanesso začne kmalu obsipavati s pohvalami in ji prinašati knjige, in tako postaja dekle vedno bolj obsedeno z njim. Nekega dne mu odkrito namigne, da bi si od njega želela še kaj več od svetovanja pri kreativnem pisanju. Stranu tega ni treba dvakrat reči in tako se nekega zimskega večera dobita pri njem doma. Čeprav ji obljubi, da ne bosta počela ničesar, kar si najstnica ne bi želela, jo vseeno precej grobo uvede v svet spolnosti. In tako se Vanessa, čeprav takrat tega še ne ve, zaplete v začarani krog, ki jo vedno bolj usodno požira vase ... Odličen roman med drugim izpostavlja problem pedofilije in vso tragiko, s katero je za vedno, nepovratno, zaznamovano žrtvino življenja. Zares pretresljivo branje! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

TISJA KLJAKOVIĆ BRAIĆ

UNADVA

prevod: Đurđa Strsoglavac

Mladinska knjiga, 2020, t. v., 200 str., 24,99 €

Če ste počitnice preživljali kje na dalmatinski obali, vas bo ta knjiga nedvomno nasmejala in spravila v dobro voljo. *Unadva*, ki si ju je izmislila splitska ilustratorka Tisja Kljaković Braić, sta bila najprej veliki hrvaški spletni hit, potem pa še knjižna uspešnica, ki v enostranskih grafičnih vinjetah z nekaj besedila, včasih celo samo besedo ali dvema, pripoveduje o povsem navadnem dalmatinskem paru in njunih vsakodnevnih prijetljajih ter medsebojnih zbudljajih. Ona se večno bojuje s preveliko telesno težo in premalo oblekami v svoji garderobni omari, on pa – bolj ali manj ves čas v spodnjih hlačah – odigrava športnega navijača in mojstra za neprimerne izjave v nepravem času. Lokacije posameznih epizod, ki nasmejejo, včasih pa tudi spodbudijo k premisleku ali zbudijo nežno čustvo (Saj pri nas doma je podobno!) so največkrat kar domača jedilnica in dnevna soba ali pa kopalnica in spalnica, le nekaj sličic je postavljeno tudi v druga okolja (denimo avto). Knjiga za izjavo poetja: Vidva sta kot unadva! > SAMO RUGELJ

MANUEL VILAS

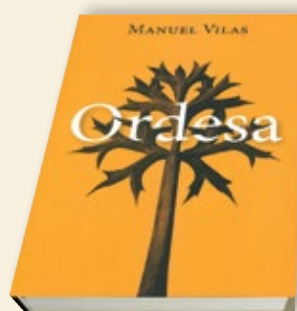
ORDESA; V vsem je bila lepota

prevod: Luka Pieri

Aktivni mediji, 2020, m. v., 369 str., 26,90 €

Knjiga, ki je na trenutke otožna, ves čas pa čustvena pripoved, je intimna kronika Španije zadnjih desetletij, obenem pa tudi pripoved o vsem, kar nas opominja, da smo ranljiva bitja, in o potrebi po tem, da vstanemo in gremo naprej, tudi ko se zdi, da to ni mogoče, ko so skoraj vse vezi, ki so nas združevale z drugimi, izginile. Roman *Ordesa* je poln nostalgicnih in tudi anekdotičnih spominov, ki jih španski pesnik in pisatelj Manuel Vilas (1962), pripoveduje o svojih starših. Govori o krhkosti, velikih življenjskih porazih in moči, ki jo imamo vsi v sebi, a se pojavi šele, ko izgubimo nekaj, kar je bilo del nas. *Ordesa* je odlična vaja v samoopazovanju in iskanju lastne identitete skozi pogled v preteklost; v njej so strnjene družinske in prijateljske vezi ter pokrajine, v katerih lahko začutimo mir in tišino, po katerih danes tako hrepenimo. Naslov knjige se nanaša na resnično mesto, ki ga avtor opredeljuje tako: »Moj oče je imel rad Ordeso. Ker v Ordesi

vse norosti življenja nenadoma umrejo pred sijajem gora, dreves in reke.« In nadaljuje: »Vse je bilo skoncentrirano v imenu, ki je krajevno ime: Ordesa, ker je bil moj oče resnično predan pirenejski dolini Ordesa in ker je v Ordesi znana in lepa gora, imenovana Monte Perdido.« Manuel Vilas, ko govori o sebi in svoji otrplosti in čustvenem nemiru, pripoveduje o svoji družini: »Bili smo revni, a z milostjo.« Orisuje obdobje, medtem ko orisuje dobo, namiguje na Španijo, ki je prav tako nemirna in v nenehnem spreminjanju. Prehaja iz poezije v prozo, iz pripovedi v avtobiografijo, v izpovedni roman, ki dokazuje, da tisto, kar je lepo, ni nujno, da je lepo in veselo. To se vedno znova pokaže v Ordesi. *Ordesa* je postala knjižni fenomen; kulturni prilogi Babelia (El País) in La Esfera (El Mundo) sta jo razglasili za najboljšo špansko knjigo leta, prejela pa je tudi nagrado za umetnost in književnost časnika Heraldo de Aragón. > BOŠTJAN SVETE

LJUBLJANA – UNESCOVO MESTO LITERATURE

Ljubljana je decembra 2015 prejela naziv Unescovo mesto literature. V primerjavi z drugimi pridobljenimi nazivi, ki so začasne narave, je ta stalen, kar pomeni, da je skupaj z njim prišla tudi zaveza Ljubljane k trajni podpori in razvoju področja literature.

Po drugi strani pa so lahko značke in bleščeči nazivi le prazne oznake, zato je prvo vprašanje, ki se pojavi ob misli na naziv, vsebinske narave – kaj dela literarno Ljubljano izjemno, drugačno in jo postavlja ob bok drugim velikim mestom literature?

Zanimajo nas razmisleki in osebni pogledi na mesto literature, po možnosti izhajajoči iz osebnega doživljanja, a tako, da presejajo zgolj intimne mitologije in osebni stik s knjigo prenesejo na mestno raven. S tem oblikujemo celoto, sestavljeno iz posameznih koščkov v zgodovinskem mozaiku literarne Ljubljane.

Tokrat predstavljamo prispevek Nine Granda, arhitektke, dramaturginje in kustosinje, ki je leta 2015 soustanovila revijo o arhitekturi, kulturi in družbi Outsider. Poleg kritik in intervjujev za Outsider piše tudi kolumne za Delo.

LJUBLJANA:
MESTO/CITY
OF/LITERA-
TURE ...

PIŠE: NINA GRANDA

ARHITEKTURA LITERATURE

Nina Granda

Slovenski kulturni prostor je bolj pogojen z besedo kot arhitekturo, na obeh področjih pa redko najdemo presežke. Med Slovenci je izjemno veliko pisateljev; ti pišejo več, kot zmorejo prebrati bralci. Vsako leto izide približno 5000 novih knjig, kar nas umešča v sam evropski vrh po številu izdaj – vsaj nekaj, če so že lestvice bralnih navad toliko manj laskave. Med Slovenci je tudi izjemno veliko arhitektov; toda če se ozremo na gradnje v našem prostoru, ti očitno niso prišli do dela. Preden nas zanese v zadovoljno samohvalo in pravičniško leporečje o nujnosti Literature, Arhitekture, kratka, Kulture, se torej raje pomudimo ob vprašanju: kdaj in zakaj je kultura postala tako odtujena od potreb in zanimanj večine ljudi, ki se ne identificirajo s »kulturniki«?

Življenje je postalo udobno in lahko: ni si treba več mazati rok z zemljo, da bi prišli do hrane, ni treba več razumeti tektonike, estetike in potreb ljudi, da bi zgradili objekt, ni se treba več preizpraševati in boriti z notranjimi dilemami, da bi se postavili na »pravo« kulturno stran: tam je že kričeča množica, najlažje se ji je prepustiti in ji slediti. To se tudi daleč najbolj izplača – najbolj glasni so največji prejemniki subvencij, najbolj redni gosti okroglih miz in najbolj zastopani kulturniki v medijih. Bolj kot so tudi politično opredeljeni, bolje jim

gre. Kultura je na podlagi slabo vodene kulturne politike brez vizije postala dovolj številčna in razpršena, da se je lahko povsem odtujila od realnih potreb preostalih ljudi; ustvarja sebi in zase; nastal je široko razpreden javni socialni sistem v imenu Pravičnosti, kultura je postala politični posel, boj za kruh, brez sposobnosti samouvida, le redko je prostor za vizionarsko izumljanje novega.

A vedno in povsod se najdejo tudi izjeme. Ne glede na predpisano formo in stališča v resnici o kakovosti, globini in daljnosežnosti izvedbe – česar koli že – odločajo vpleteni ljudje. »Mesto literature« v marsičem izstopa. Bogat program je pogosto pluralen, vedno zanimiv in vsakič profesionalno izpeljan. Izkazuje tudi odprtost do nepredvidenih projektov in dopušča spontanost.

Domače knjižnice je serija mojstrsko napisanih in fotografsko opremljenih reportaž z obiskov pri zanimivih ljudeh, ki (v) knjige ne samo pišejo, ampak jih predvsem berejo, kupujejo, zbirajo in jih hranijo v svojih domovih – no, včasih je knjig že toliko, da so gospodarice prostora one, ljudje pa zgolj njihovi trenutni sopotniki, sami minljivejši od knjig. Serija Domače knjižnice na pobudo pisarne Ljubljane, Unescovega mesta literature, zblizuje knjige, zbiratelje in naključne bralce, arhitekturo pa prikazuje v intimi domačih polic. V domove vstopamo skozi domače zbirke knjig (ki jih je v sodobni arhitekturi vedno manj), branje in zbiranje knjig pa spoznavamo skozi pričevanja izjemnih ljudi; ujeta sta v objektivi Jošta Franka in ubesedena skozi pero Agate Tomažič.

Nič ni boljše kot priložnost, ki ti jo ponudijo krasni ljudje, da kritičen pogled spremeniš v navdušenje. Mesto literature je vsekakor ena boljših potez Ljubljane, ki je zaradi tega programa tudi kulturno zanimivo in vznemirljivo mesto. Domače knjižnice združujejo arhitekturo in literaturo skozi oči stanovalcev in bralcev. Knjižnica Domače knjižnice povezuje Unescovo mesto literature in spletno revijo Outsider in navdušenje nad domačimi knjižnicami – preverjeno – širi med številne bralce.

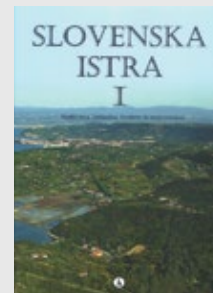
SLOVENSKA MATICA
USTANOVljena 1864

Najstarejša slovenska posvetna založba

Slovenska Istra I

Zbirka Slovenske pokrajine

Uredili Jernej Pavšič, Matija Gogala,
Andrej Seliškar

Prvi del razkošne monografije z bogatim slikovnim gradivom o eni najlepših slovenskih pokrajin.

458 strani | 49,00 €

Primož Kuret:

Iz parterja. Nekaj spomina

Zbirka Spomini in srečanja

Iskrin in iskriv zapis o življenju velike osebnosti slovenske muzikologije, ki je ne glede na vse ovire ostalo zapisano lepoti glasbe.

205 strani | 19,00 €

Leonid Nikolajevič Andrejev:

Človekovo življenje

Zbirka Vezana beseda

Prevod in spremna beseda Drago Bajt

Osupljiva in najbolj avtobiografska drama velikana ruske dramatik, ki sta jo uprizorila tako Mejerhold kot Stanislavski.

143 strani | 17,00 €

Trboveljska knjiga

Zbirka Mestne knjige

Uredil Uroš Zupan

prvi ponatis

Prvovrsten kolaž o mestu, ki sta ga zaznamovala kopanje premoga in rdeča revolucionarna misel.

275 strani | 34,00 €

Slovenska matica
Kongresni trg 8
1000 Ljubljana

www.slovenska-matica.si
prodaja@slovenska-matica.si
01 422 43 40

Petra Pogorevc je diplomirala iz primerjalne književnosti in literarne teorije ter angleškega jezika na Filozofski fakulteti v Ljubljani ter do leta 2007, ko se je zaposlila kot dramaturginja v Mestnem gledališču ljubljanskem, delovala kot novinarka, publicistka in prevajalka. Pred desetimi leti je z založbe Beletrina dobila povabilo, da napiše knjigo o Radku Poliču, in sedaj je avtobiografski roman z naslovom *Rac* končno izšel. Ob izidu smo z avtorico opravili kratek pogovor.

»Z Racem sem fascinirana že več kot trideset let.«

PETRA POGOREVC

RAC

Biografski roman o življenju

Radka Poliča

Beletrina, 2020, m. v., 497 str., 29 €, JAK

Bukla: Povabilo za pisanje biografskega romana o življenju Radka Poliča je prišlo približno v času, ko je izšel *Cavazza Vesne Milek*. Kaj je odločilo, da ste ga sprejeli?

Pogorevc: Povabilo sem sprejela zato, ker sem z *Racem* fascinirana že vse od leta 1989, ko sem se kot srednješolka pripeljala iz Celja v ljubljansko Dramo na predstavo Dušana Jovanovića *Zid, jezero*, v kateri je briljiral skupaj z Mileno Zupančič. Takrat sem ga sploh prvič videla na odru. V vlogi Rudija, ki jo ima tudi sam za eno svojih najboljših, me je s svojim igralskim žarom popolnoma prevzel. Kasneje sem nekaj časa mislila, da je bila za moje vžičenje vsaj deloma »kriva« moja mladost, ampak nato sem med pisanjem diplomske naloge o dramatik Dušana Jovanovića naletela na kritiko Andreja Inkreta, ki je zapisal, da je *Rac* igral Rudija v *Zidu, jezeru* tako, da se je gledalec v dvorani dobesedno bal zanj. Se pravi, da sem kljub mladosti to vlogo in predstavo doživela nekako »prav«. Tista izkušnja je bila zame zavezujoča in tako silovita, da je nisem mogla primerjati z nobeno drugo dotlej. Kasneje sem *Raca* gledala še v mnogih vlogah in skoraj brez izjeme me je vedno vrgel s stola. Z zanimanjem pa sem spremljala tudi njegove intervjuje, v katerih se je razkrival ne samo kot izreden umetnik, ampak tudi kot velika in zagonetna osebnost.

Bukla: Bi povabilo sprejeli še enkrat, če bi vedeli, da bo nastajanje te knjige trajalo celo desetletje? Ste vmes kdaj obupali?

Pogorevc: Vsekakor bi ga sprejela, čeprav vse skupaj zame ni bilo lahko. *Rac* si je prvič premislil že kmalu po tistem, ko sva se leta 2010 dobila na uvodnem srečanju. Takrat sicer še nisem bila preveč razočarana, mislila sem si pač, da mora odločitev v njem dozoreti, saj konec koncev ni mala stvar razgrniti vse svoje življenje v knjigi. Pet let kasneje, ko sva se spet začela dobivati, sem posnela dovolj materiala, da sem lahko sestavila prvih deset poglavij. Ko si je takrat ponovno premislil, sem to prenesla veliko težje kakor

Petra Pogorevc

Foto: arhiv založbe

prvič. Rekla sem si, da je to zdaj to, in vzela na znanje, da pač noče knjige o sebi. Vseeno sva si vsake toliko izmenjala kakšen esemes. Sledila so namreč leta, v katerih je imel velike težave z zdravjem in je kar veliko časa preživel v Kliničnem centru. Skrbelo me je zanj, nad knjigo sem pa bolj ali manj obupala.

Bukla: Ste imeli pri snovanju te knjige v mislih kako drugo biografsko zgodbo, po kateri ste se zgledovali?

Pogorevc: *Rac* je tako unikatna osebnost, da bi se ob pisanju o njem zelo težko zgledovala po življenjski zgodbi kogar koli drugega. Prebrala sem predvsem vse, kar je bilo povezano z njim, njegovim življenjem in delom. Najbolj so mi pomagale knjige njegovega očeta Radka Poliča starejšega in brata Vasilija, pa seveda sem prebrala tudi biografiji Borisa Cavazza in Milene Zupančič ter avtobiografijo Dušana Jovanovića. V izjemno pomoč so mi bile kolegice dramaturginje in arhivarki iz različnih slovenskih gledališč, ki so mi pomagale priti do fotografij in posnetkov njegovih vlog ter do gledaliških listov in kritik uprizoritev, v katerih je nastopal. *Racevo* življenje in delo sta namreč medsebojno tako prepletena, da sem že na samem začetku

»Čudoviti zapisi v preseku časa in prostora, vznemirljive čutne in občutljive impresije v drhtenju Vesninih besed. Desetletje življenj, ljudi, spominov – hvala, da je del teh tudi moj in da sem kdaj lahko vstopila skozi njeno ogledalo.«

– Livija Pandur,
dramaturginja in režiserka

Naročila:
www.bukla.si
ali na 01/520 18 39

založba UMco

sklenila pisati o obojem. Želela sem zaobjeti pomembna poglavja iz njegovega življenja in ubesediti njegov specifičen način pripovedovanja, ki je bolj kakor opisovanju podoben uprizorjanju, istočasno pa tudi predstaviti zgodovino slovenskega gledališča, za katero se včasih kar pre malo zavedamo, kako izjemno je in kakšne vrhunske ustvarjalce premore.

Bukla: Kako je potekalo ustvarjanje romana o Racu in kakšna je bila dinamika dela? Kakšen pripovedovalec zgodbe o svojem življenju je Rac?

Pogorevc: Postopoma sva razvila princip sodelovanja, ki ga je Rac poimenoval »pingpong sistem«: on je pripovedoval in pred mano preigral razne zgodbe, ki so bile ena bolj zanimiva od druge, jaz pa sem jih doma zapisovala in oblikovala v poglavja, ki jih je on nato po branju opremil s popravki in dodatnimi podrobnostmi. Že zgodaj sem začela pisati v kratkih stavkih, ki so v prelomu ločeni s številnimi razmikami, zato nekoliko spominjajo na dramske replike. Racu je bil ta slog všeč in ga je s svojimi predlogi še dodatno spodbujal. To je bilo zelo lepo in zelo intenzivno sodelovanje, ki ga nisva prekinila niti, ko je lani mesec in pol preživel v Kliničnem centru. Še najtežje nama je bilo, ko je izbruhnila epidemija in sva morala omejiti stike. Takrat sva se za nekaj časa prenehala dobivati v živo, ampak na srečo sem imela na zalogi dovolj posnetkov najin角度dandjnih srečanj. Opremljena z masko in rokavicami sem mu nosila nova poglavja do vrat stanovanja, on pa mi je vračal prejšnja s popravki in predlogi ob robovih strani.

Bukla: Malo za šalo: ali res tako pogosto uporablja besedi džizus krajst?

Pogorevc: Res, čeprav moram reči, da tega niti ne slišim več. Mogoče zato, ker sta nalezljivi in ju zdaj uporabljam tudi jaz, haha.

Bukla: Roman o Racu torej zaokrožuje knjige o veliki četverici Cavazza – Zupančič – Jovanović – Polič. So te knjige kaj vplivale na vašo?

Pogorevc: Ne bi rekla, da so ravno vplivale, sem se pa zelo zabavala vsakič, ko je bil Rac v kateri od njih omenjen. Kadar se je tisto, kar so o njem povedali in zapisali drugi, ujemalo s tistim, kar mi je o njih povedal sam, sem si oddahnila, kadar pa so se zgodbe razhajale, sem začela v Raca in še v koga vrtati, kaj se je v resnici zgodilo ... Med Mileno, Dušanom, Racem in Borisom vlada resnično neverjetna povezanost, no, saj o tem je na zelo duhovit in pronicljiv način spregovorila že igra *Boris, Milena, Radko*, ki jo je Dušan napisal in leta 2013 režiral v ljubljanski Drami. Knjige o njih so neprecenljive vrednosti, saj iz prve roke predstavijo štiri izjemne osebnosti, brez katerih si sodobne zgodovine slovenskega gledališča sploh ni mogoče zamisliti.

Bukla: Kot dramaturginja ste Raca že prej spremljali. Kaj pa vas je vseeno presenetilo?

Pogorevc: V resnici sem ga pred najinim sodelovanjem samo bežno poznala, na žalost nikoli nisva delala skupaj v gledališču ali kaj podobnega. V času, ko je aktivno in veliko igral, sem gledališče še spremljala kot kritičarka in novinarka, zato se z gledališčniki nisem dosti družila. Z Racem sva se spoznala šele leta 2001, ko je z Radetom Šerbedžijo in Lenko Udovički na Brionih pripravljaval uprizoritev *Kralja Leara*, v kateri je igral vlogo Norca. Takrat sem se s fotografom Jožetom Suhadolnikom odpeljala do Fažane, da bi naredila intervju z Radetom in Racem, ki sta naju na motornem člonu odpeljala do Malega Briona. Tisti intervju je bil zame nepozabna izkušnja, enako kot tudi ogled predstave ... No, kljub temu, da Raca nisem poznala od blizu, pa sem seveda imela določeno predstavo o njem. Tisto, kar mi je med nastajanjem knjige povedal o sebi, niti ni odstopalo od mojih pričakovanj. Še najbolj me je presenetil njegov okus za glasbo, ki je čisto drugačen od mojega. Na koncert ne bi mogla skupaj, haha.

Bukla: Je kaj, kar ste iz knjige izločili, pa vam je za to žal?

Pogorevc: V mojem računalniku je ostalo nekaj poglavij, ki so mi sicer zelo ljuba, vendar na koncu niso šla v knjigo, ker sva z Racem presodila, da več kakor o njem povedo o kom drugem. Zdelo se nama je prav, da ne posegava pregloboko v zasebnost drugih ljudi. Zaradi izpuščenih zgodb niti malo ne žalujem, saj sva se o vsaki temeljito pogovorila. Moram reči, da sva ves ta čas resnično sijajno sodelovala in da sva vse temeljne odločitve v zvezi s knjigo sprejemala skupaj.

Bukla: Imate morda pred seboj že kakšen novi knjižni projekt?

Pogorevc: Imam, vendar naj za zdaj ostane skrivnost.

JANKO PETROVEC KARANTENA. RIM.

Zapiski iz karantene, iz časa novega koronavirusa, iz Rima – prestolnice prvega žarišča epidemije v Evropi. Samota in stiska sprožata tudi spomine na druge nesreče – iz mest, ki so jih porušili potresi, z ladij, ki rešujejo begunce. Osebnostne stiske avtor popisuje s humorjem, nesreče, ki prizadenejo druge, pa z globokim sočutjem. Dnevnik, eseji, potopis? Vsekakor dobra literatura z dvema obrazoma – z enim joče, z drugim se smeji.

Mehka vezava, 143 strani,
cena: 19,90 €

VELIBOR ČOLIĆ PRIROČNIK ZA IZGNANCE

Prevedla Ana Barič Moder

Pisatelj, begunec iz vojne Bosne, z majhnim kovčkom v roki, se počuti povsem neprimerne za koračenje po lepi Franciji: za nohti je črno, obleke so razcapane. Čeprav ne zna francosko, so njegovi cilji visoki. Zanima ga nič manj kot največja literarna nagrada – Goncourt.

Trda vezava, 168 strani,
cena: 24,90 €

Naročila na: www.goga.si; tel.: 07 393 08 11

GOGA

www.goga.si

JAK
JAVNA
AGENCIJA ZA
KNJIGO RS

Sofinancira program
Evropske unije
Ustvarjalna Evropa

ESAD BABAČIĆ

**VEŠ, MAŠINA,
SVOJ DOLG**Cankarjeva založba,
2020, t. v., 220 str., 27,99 €, JAK

Esad Babačić

Avtorjev esejistični prvenec sestavlja nekaj več kot trideset besedil (bralstvo se morda katerega med njimi spomni iz časnika Delo). Babačićevo pisanje zaznamuje nekakšno iskanje, saj ne gre za besedila, ki bi zastavljala zelo neposredna vprašanja niti nanje ne ponujajo zelo neposrednih odgovorov, temveč se zdi,

da avtor vsebino besedil predvsem tipa, doživlja in ne nazadnje živi. Že številke (nekaj čez dvesto strani knjige in nekaj čez trideset esejev) nam dajo vedeti, da ne gre za strogo in sistematično raziskavo, temveč da avtorja odlikuje nekakšen (do neke mere morda njegov domicilni?) pesniški zamah, sposobnost intuicije in življenjskost zapisanega. Teme pisanja so vsaj približno informiranemu bralstvu bržkone znane: v veliki meri gre za zapise o športu, Ljubljani, panku, literaturi, filmu ... Za pomembne se izkazujejo kulturni konteksti »ljubljskih ulic« (predvsem igrišč), območje bivše Jugoslavije, vprašanja delavskega razreda, obenem pa knjigo narekuje zakon spomina in poskus refleksije družbenega vzdušja ter medosebnih (mikro)odnosov. Knjigo zaznamuje možnost širokega nabora ciljne publike, saj jo odlikuje tekoč, privlačen slog, namenjen najširšemu občinstvu, obenem pa ponuja specifične referenčne točke iz zgodovine popularne glasbe (oz. punka), literature in športa – za vsakogar nekaj. > ALJAŽ KRIVEC

FEDERICO GARCÍA LORCA

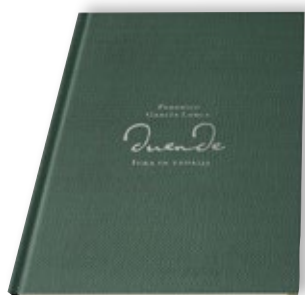
DUENDE

Igra in teorija

prevod: Andreja Udovč

Sanje, zbirka Knjižnica sežganih knjig,
2020, t. v., 80 str., 15 €

Federico García Lorca

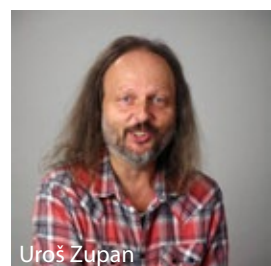

... zapis kultnega predavanja o flamenku in umetnosti ...

Knjižni zapis kultnega predavanja o flamenku in umetnosti, ki ga je veliki španski pesnik Federico García Lorca (1898–1936) jeseni leta 1933 predstavil v Buenos Airesu z besedami »preprosto predavanje o skriti duši trpeče Španije«. Kot je v spremni besedi zapisala Ana Pandur esej na poetski način razrešuje nasprotje med ustvarjanjem in razmislekom o principih ustvarjanja, ko iz flamenca lušči *duende*, temačni emotivni ustvarjalni princip. Eno najpomembnejših besedil 20. stoletja na temo *ars poetice* bralcem odkriva svet Lorcove estetike in etike, ter je mnogo več kot

literarni dokument nekega tujega časa in prostora; prinaša aktualno, utripajoče opozorilo tudi o problematiki današnjega trenutka in tako ponovno izpričuje svojo brezčasnost. Besedilo je prvič objavljeno v slovenščini in je v drugem delu knjižnice opremljeno tudi s španskim izvirnikom. > BETI HLEBEC

UROŠ ZUPAN

**ARHEOLOGIJA
SEDANJOSTI**Eseji o knjigah, književnosti
in še čemKUD Sodobnost International,
2020, t. v., 269 str., 24,90 €, JAK

Uroš Zupan

Pesnik Uroš Zupan (1963) je v zadnjih letih objavil tudi nekaj esejističnih knjig, v katere je po različnih logikah združeval večinoma že objavljena besedila. Tako je tudi v knjigi *Arheologija sedanjosti*, v kateri se posveča predvsem svoji knjižni preteklosti, priložnostnim esejem ob raznih obletnicah, obenem pa ponekod o knjigah razmišlja tudi širše (recimo o Nobelovih nagradah, o podarjanju in oblikovanju knjig ter o njihovem branju, sprašuje se, če je mogoče knjige začeti brati kar od kjerkoli naprej, itn.).

Nekaj najmočnejših besedil v tej knjigi bo najzanimivejših tistim, ki vsaj približno poznajo slovensko literarno sceno, denimo tekst o zgodovini revije Literatura ali pa besedilo o Alešu Debeljaku in kaj je ta pomenil avtorju, v večini esejev pa se Zupan kaže kot nostalgichen pripovedovalec zgodbe o knjigah in njihovih avtorjih ter kako so te zaznamovale njegovo življenje, s čimer se vse bolj izkazuje tudi kot neumorni kronist literarnega obdobja, ki mu pripada in ga soustvarja. > SAMO RUGELJ

HEINZ SCHLAFFER

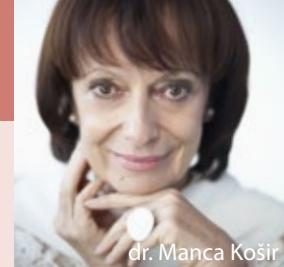
**KRATKA ZGODOVINA
NEMŠKE KNJIŽEVNOSTI**

prevod: Seta Knop

LUD Literatura, zbirka Labirinti,
2020, 148 str., 19 €, JAK

Pregledi nacionalnih literarnih zgodovin so lahko duhamorni in razvlečeni, to pa vsekakor ne velja za knjigo, ki jo je napisal Heinz Schlaffer (1939), nemški literarni zgodovinar in publicist ter dolgoletni profesor za literaturo na univerzi v Stuttgartu ter avtor številnih literarnozgodovinskih knjig. *Kratka zgodovina nemške književnosti*, ki je izšla leta 2002, je njegovo najodmevnejše pa tudi največkrat prevajano delo, pisano pa je v duhovitem esejističnem slogu in je zato precej drugačno od običajnega, precej suhoparnega akademskega žargona, polnega znanstvenih podatkov. Schlaffer svojo knjigo zastavi skoraj z leposlovno intenco (seveda brez faktografije ne gre), celotno zgodovino pa strne v nekaj kratkih poglavij, v katerih opozori na ključna dela v nemški literarni zgodovini in posamezne literarne smeri. Za najsvetlejši čas nemške literature avtor proglasi dve petdesetletni obdobji: prvo takšno je zanj ob koncu osemnajstega stoletja (1770–1830), ko so se v nemški literaturi križali mednarodni intelektualni procesi, drugo pa je prva polovica dvajsetega stoletja, ki je bila obenem čas, v katerem so odraščali mnogi, še sedaj ključni pisci nemške literarne zgodovine, kot so denimo Joseph Roth, Musil, Brock, Robert Walser, Kafka, Thomas Mann, Brecht itn. Knjiga je ob izidu zbudila velik odziv in številne polemike, saj se Schlaffer ne boji spraviti niti na kanonizirane nemške klasike, vendar to počne z inteligentno zavzetostjo. Nujno branje za vse, ki jih zanima nemška literatura! > SAMO RUGELJ

... napisana v duhovitem esejističnem slogu ...

dr. Manca Košir

FRANC PROSENIJAK

DUHOVNIK DVEH CERKVA

Avtobiografski roman

Društvo Znamenje, Petrovče,
zbirka Sodobna misel,
2020, m. v., 513 str., 25 €

nauka Cerkve nisem razumel niti nisem verjel vanj,« zapiše in v pogovoru z Bogom pove: »Pri protestantih, pri katerih celo ti, Gospod, nimaš prave avtoritete, pa se sploh ne splača postati kaj 'višjega'!

Še najbolje se godi navadnemu podeželskemu župniku, ki svoje ovčice pase na dolgi vrvice.« In tako jih je pasel tudi Prosenjak do svoje upokojitve. In časa, ko se je lahko globoko zazrl vase, prebudil spomine ter o njih napisal pričevanje, vredno branja. Z njim bomo lažje razumeli slovensko razklanost, za katero je bila in je še danes soodgovorna tudi Katoliška cerkev.

VESNA MILEK

OGLEDALA

UMco, zbirka Odkrito,
2020, m. v., 303 str., 24 €

Čeprav Prosenjak že skoraj pol življenja živi v tujini, njegova knjiga diši po domu, domačiji. Vesna Milek pa živi doma, a njena sijajna knjiga *Ogledala* prinaša svet v njegovi razkošni raznolikosti, lepoti, vznemirljivosti.

Njeno ogledalo je kot kalejdoskop, z rahlo spremenjenim kotom pogleda se povsem spremeni slika na dnu. Kot je zapisal mistik Rumi: Smo ogledalo kot tudi obraz v njem ... Vesna Milek ima mnogo obrazov: je novinarka, pisateljica, igralka, voditeljica. Zna poslušati, zna gledati, da lahko na krikih svojega elegantnega jezika prinese fascinacije umetniških fenomenov sveta v naše domove. Ko listamo Delo, se čudimo, kaj vse je ujela na eni tipkani strani v rubriki Dobro jutro, iz katere so stkana *Ogledala*, in kako je zmogla ure in ure pogovorov prenesti v intervju na treh straneh v Sobotni prilogi (pri UMcu je izšel njihov izbor leta 2006 in 2010). Deklica, zrasla ob Cerkniskem jezeru, ima njegovo mehko v očeh, melanholija, nostalgija in hrepenenje barvajo njen svojstven rokopis. Vesna Milek je pač ena in edina in njena *Ogledala* dragocen pečat medijski krajini, s katere briše zatočnost prostora, stereotipe in klišeje lokalnega pomena. Umetnost je brezgrajna, če jo riše Vesnin pogled. Vrhunsko!

Dom in svet sta me nagovarjala v poletnem času. Dve knjigi, različni, da bolj različni ne bi mogli biti. *Duhovnik dveh cerkva* je avtobiografski roman, pravi Franc Prosenjak (1948), ki ga je najprej napisal v nemščini, po ugodnih odmevih v zdajšnji domovini Nemčiji pa prevedel v slovenščino. Knjiga doktorja teologije, najprej duhovnika katoliške cerkve, po poroki in očetovstvu – z ženo učiteljico imata tri otroke in zdaj sedem vnukov – duhovnika evangeličanske cerkve, me je v prvem delu, kjer se spominja otroštva kajzarjev na vasi, presunila. Pet lačnih otrok je s starši tolklo revščino, da so jedli za kosilo krompirjevo juho, za zajtrk košček kruha in za večerjo še kakšno skorjo, če je ostala. Izkoriščani, poniževani. Nikoli ne bom reven, šel bom v tujino in domov se bom pripeljal z BMW-jem, je sanjal fantič. Bosonogi fant, ki je v šoli pogosto manjkal ali pa je od utrujenosti zaspal pri pouku, je imel učitelja, ki ga je videl in spodbujal. Tako je končal srednjo rudarsko šolo, a je vedel, da rudarjenje ni zanj. Po naključju je srečal duhovnika, ki mu je svetoval branje Janžekovičeve knjige *Smisel življenja* in ta ga je pripeljala v naročje Cerkve. »Le nekaj let sem služil kot duhovnik tvoje mogočne Cerkve, ki se ima za edino pravo, edino, ki se lahko sklicuje na tvojega sina Jezusa Kristusa. Priznam, da sem bil eden tvojih nevrednih služabnikov. Odpovedal sem, še preden sem prav prijel za plug. Bil sem kot bilka, ki jo že lahen vetrič upogiba v različne smeri. Preredko sem se pozanimal, kaj je tvoja volja. Podlegel sem domala vsem skušnjavam, ki so prežale name na moji poti. Dal sem se slepiti vabljivim klicem mamljive sreče. Hotel sem postati bogat, neodvisen in mogočen,« zapiše Prosenjak v teh iskrenih, kritičnih in hudomušnih spominih. Marsikaj izvemo tudi o gnusni hinavščini cerkvenih »očetov«, pa o homoseksualcih, ki so se zatekli pod njihovo okrilje, in še marsičem, kar je skrito pred zunanjim svetom. »Odkrito priznam, da

TOMAŽ GRUŠOVNIK

KARANTENOZOFIJA

Razmišljanja o pandemiji

ALEŠ BERGER

BREZE

40 poganjkov od marca
do maja 2020

RENATA SALECL

ČLOVEK ČLOVEKU VIRUS

Mladinska knjiga, zbirka Ergo,
2020, m. v., 93/56/80 str., 9,99 €/knjigo

Pandemija koronavirusa je spodbudila tudi knjižno ustvarjalnost o tej temi in založba Mladinska knjiga je v ta namen ustanovila celo zbirko Ergo, v kateri je do zdaj izšlo že pet krajših knjižnih del. Po Paulu Giordanu in pesmih, ki jih je med

korono izbiral in objavljala urednik Andrej Ilc, je v *Karantenozofigi* filozof Tomaž Grušovnik z opisovanjem konkretnih primerov razmišljal o vplivu pandemije na naše vsakdanje življenje in poskušal zaznati širši bodoči kontekst tega spreminjanja. Zadnji dve pa sta napisala nekdanji urednik in prevajalec, sedaj pa vse bolj tudi pisatelj Aleš Berger ter filozofinja in sociologinja Renata Salecl. Medtem ko je karantena Bergerja iz Solkana odpeljala v hiško na gorenjsko Gmajno, kjer je dva meseca preživel v osami in v knjigi *Breze* zapisoval (tudi humorne) utrinke, ki so se mu porodili ob tem (od intimnega doživljanja nove situacije do analiziranja vseh dogodkov, ki jih zaradi karantene ni bilo), s čimer ni izpisal samo svojega doživljanja izoliranosti, temveč je ob tem namerano izzval tudi svoj literarni talent in ga izbrusil v prvovrsten besedni kristalček, se je Renata Salecl v bolj strokovnem premisleku z naslovom *Človek človeku virus* posvetila družbenim fenomenom, ki jih je prinesla pandemija, od koronazavisti, ki se je porodila, če je kdo kršil vladne omejitve, do etičnih vprašanj o vrednosti človekovega življenja ter ukrepov, ki smo jih pripravljali sprejeti v zvezi z omejevanjem lastne svobode, da bi ohranili življenje koga drugega. Refleksiji o času, ki ga še kar dolgo ne bo konec. > SAMO RUGELJ

... pandemija
koronavirusa
je spodbudila
tudi knjižno
ustvarjalnost ...

HELMUT LOOS

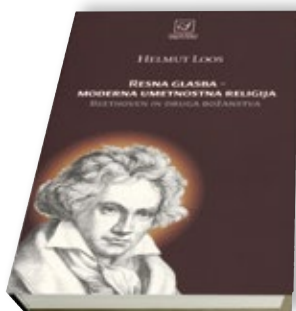
RESNA GLASBA – MODERNA UMETNOSTNA RELIGIJA

Beethoven in druga božanstva

prevod: Matjaž Barbo

Znanstvena založba Filozofske fakultete,

2020, m. v., 146 str., 15 €

V muzikološki monografiji si avtor zastavi vprašanje izvora in kasnejše zgodovine nekaterih predstavnikov t. i. »resne glasbe« kot religioznih figur, pri čemer je osredotočen predvsem na Beethovna. Začetke postavi v čas ustanovitve Nemške zveze, ko je meščanstvo začelo iskati identifikacijsko točko: prevzelo je institucijo *musice sacre* ter jo začelo gojiti v obliki *resne glasbe* na presečišču idej razsvetljenstva ter moderne (in s tem nenehnega napredka), med simboloma Napoleona in Prometeja. Loos prikaže, kako se je ideja »umetnostne religije« trdovratno ohranjala v samem jedru glasbe in muzikologije kot vede ter kako to ostaja tako še danes. Posledično se avtor zavzema za naslovitev »samoumevnosti« recepcije v muzikologiji in demokratizacijo procesa preučevanja glasbe. Knjiga, ki je dostopna tudi neposvečenemu občinstvu, se prej kot linearna problematizacija pojava bere kot skupek prispevkov, ki pa na fascinanten način preseže muzikološki kolorit. > ALJAŽ KRIVEC

FUNKCIJA V ARHITEKTURI

urejanje: Peter Šenk

prevod: Monika Jerič, Rado Riha

ZRC SAZU, 2020, m. v., 200 str., 19 €

Peta izdaja v zbirki Teoretska praksa arhitekture, ki jo ureja Petra Čeferin, prinaša pet besedil s področja arhitekturne teorije od konca 19. do konca 20. stoletja. Peter Šenk, urednik

pričujočega izbora in avtor spremne besede *Onkraj gole uporabnosti*, se je odločil za študije Louisa H. Sullivana *Visoka poslovna stavba, premišljena z umetniškega vidika*, Hannesa Meyerja *Novi svet*, 1926 in *Gradnja*, 1928, nato Rudolfa Arnheima *Od funkcije do izraznosti*, Theodorja W. Adorna *Funkcionalizem danes* ter Juhania Pallasmaa *Od metaforičnega k ekološkemu funkcionalizmu*. Obravnavani stoletni časovni okvir nastanka teh večinoma ilustriranih besedil v prevodu Monike Jerič in Rada Rihe je namreč čas, v katerem se je koncept funkcije izpostavil kot eden ključnih teoretskih konceptov v arhitekturi ter kriterijev za njeno vrednotenje. > IZTOK ILICH

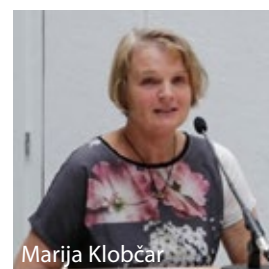
MARIJA KLOBČAR

POSLUŠAJTE ŠTIMO MOJO

Potujoči pevci na Slovenskem

ZRC SAZU, zbirka Folkloristika,

2020, t. v., 353 str., 25 €

Marija Klobčar

Monografija Marije Klobčar, sodelavke Glasbenonarodopisnega inštituta ZRC SAZU, prvič pri nas v tolikšnem obsegu osvetljuje delovanje in pomen potujočih pevcev na Slovenskem od srednjeveških virov do našega časa. Glede na dosedanje obravnave te teme je novo predvsem avtoričino prepričanje, da je mogoče že potujočim vitezom iz dežel, poseljenih s

predniki današnjih Slovencev, kot so bili v 12. in 13. stoletju Žovneški, vitez Gornjegrajski in gospod Ostrovrški, ki so uporabljali slovensčino na tedanji razvojni stopnji, pripisati, da so jo poznali in v nekaterih svojih stvaritvah tudi upoštevali. Ugotavlja tudi, da je najvidnejša slovenska zgodovinska pesem *Pegam in Lambergar* starejša, kot je veljalo doslej. V njej je mogoče prepoznati obračun, ki je sledil spopadu med Rudolfom Habsburškim in Otokarjem II. Premislom leta 1278. Delo tako prinaša vrsto novih spoznanj, ki se nanašajo, kot poudarja avtorica, na različna obdobja in različne družbene skupine potujočih pevcev, od nosilcev viteške kulture, ki razkrivajo vlogo slovenskega jezika v srednjem veku, do sejmarskih pevcev, godcev, beračev in slepih pevcev, pojasnjujejo pa tudi vlogo letakov in delovanje bukvnikov po iznajdbi tiska in prehajanje obveščanja na druge medije. > IZTOK ILICH

POTI IN STRANPOTI POUČEVANJA TUJIH JEZIKOV V SLOVENIJI

urejanje: Tatjana Balažič Bulc, Jana Kenda, Meta Lah, Vesna Požgaj Hadži

Znanstvena založba Filozofske fakultete,

2019, m. v., 323 str., 24,90 €

Več (jezikov) znaš, več veljaš! Ta rek zagotovo zagovarjajo (tudi) študijske skupine za tuje jezike, delujoče na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, ki je lani praznovala častitljivo stoto obletnico. Takrat je nastala tudi pričujoča monografija, ki v svoje središče postavlja poučevanje tujih jezikov na naših tleh. Že ob nastanku je ljubljanska Filozofska fakulteta nudila možnost študija različnih jezikov, dandanes pa omenjena ustanova omogoča študij ali učenje več kot trideset različnih jezikov, pri čemer daje velik poudarek izobraževanju bodočih učiteljev tujih jezikov. Ti se ob svojem delu srečujejo z najrazličnejšimi izzivi in prav nekaterim najpogostejšim med njimi so namenjene besede v pričujoči monografiji. Strokovne članke so prispevali predstavniki posameznih jezikov, ki jih je trenutno mogoče študirati na Filozofski fakulteti, avtorji pa so se v njih med drugim dotaknili tudi zgodovine poučevanja tujih jezikov na visokošolski pa tudi srednješolski in osnovnošolski ravni izobraževanja. Številni pisci so dodali tudi pogled na razvoj poučevanja jezikov v prihodnosti in na položaj posameznega jezika v družbi. Gre za pregledno in skrbno urejeno strokovno delo, dragoceno tudi zaradi opozarjanja na nujnost nadaljnjih razprav o pomenu jezikov ne le v šolskem sistemu, temveč tudi v širši družbi. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

... pregledno in strokovno urejeno ...

QUO VADIS?

35. vilenica

MEĐNARODNI LITERARNI FESTIVAL

www.vilenica.si 8.–13. 9. 2020

/.../ nekega dne sneži, nato dežuje snežne odeje padejo z balkonov življenje so sanje

Kristín Ómarsdóttir, avtorica Vilenice 2020
(prevodli Iva Klemenčič in Lucija Stupica)

Islandija na Vilenici

Nedelja, 13. 9. 2020, ob 20h

Vilenica virtualno

www.vilenica.si

vilenica
 vilenicafestival
 VilenicaF

MARIJA PETEK ET. AL.

ORGANIZACIJA KNJIŽNIČNIH ZBIRK

Znanstvena založba Filozofske fakultete,
2019, m. v., 302 str., 24,90 €

Učbenik je namenjen dodiplomskim študentom bibliotekarstva in informatike, prvenstveno predmetu Organizacija knjižničnih zbirk, z njim pa si bodo lahko pomagali tudi pri predmetih, ki se izvajajo na istem programu, kot sta Osnove organizacije informacij ter Katalogizacija in vsebinska obdelava. Prav tako bo prišel prav vsem, ki obiskujejo program za izpopolnjevanje iz bibliotekarstva (ŠPIK) in tam opravljajo predmet Obdelava knjižničnega gradiva. Predstavi postopke priprave in obdelave knjižničnega gradiva za izposojajo. Najprej nas seznanja z opisno katalogizacijo vseh vrst knjižničnih virov in njihovo vsebinsko obdelavo, potem z inventarizacijo in postavitvijo gradiva na police, izposojajo uporabnikom, inventuro in nazadnje postopkom umikanja izrabljenega gradiva. Doslej se je uporabljal učbenik *Osnove knjižničarstva*, ki je nastal pred uvedbo računalnikov v knjižnice in je bil zato močno potreben nadgradnje, ki jo prinaša novi učbenik. Ta uporablja aktualno terminologijo, hkrati pa predstavi tudi razvojni lok in spremembe v stroki. Čeprav je bogato ilustriran in poln primerov, pa avtorice študentom polagajo na srce, da jim bo učbenik le olajšal prve korake – za kvalitetno katalogizacijo so še vedno pomembni priročniki, standardi in predvsem praktične izkušnje. > SANJA PODRŽAJ

MATIC PAVLIČ

PRIROČNA VIDEO SLOVNICA SLOVENSKEGA ZNAKOVNEGA JEZIKA

Zveza društev gluhih in naglušnih
Slovenije in ZRC SAZU,
2019, m. v./t. v., 154 str.,
brezplačna publikacija

Sodelovanje vrste strokovnjakov Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije ter Založbe ZRC je pripeljalo do knjižne izdaje *Priročna video slovnice slovenskega znakovnega jezika*, da je ta priročnik za uporabnike brezplačen prek kode QR, natisnjene na robu knjige, in prosto dostopen tudi na spletu, pa je omogočilo financiranje Ministrstva za kulturo Republike Slovenije in Evropske unije iz Evropskega socialnega sklada. Slovenski znakovni jezik kot primarno sredstvo sporazumevanja uporablja približno 1600 kretalcev, poleg gluhih tudi nekateri naglušni in slišišči. Izdaja s pomočjo barvnih ilustracij med drugim obravnava 40 najzanimivejših jezikovnih tem in jih povezuje z video posnetki, ki razlagajo iste vsebine, predstavlja skoraj 400 primerov jezikovne rabe znakovnega jezika, več kot 200 shematskih prikazov kretanj in stavkov ter 120 tudi v slovarčku razloženih terminov. Za kako pomembno področje gre, priča uvrstitev znakovnega jezika v register nesnovne kulturne dediščine Slovenije, zakon o njegovi uporabi pa maternim kretalcem daje pravico, da ga uporabljajo v postopkih pred državnimi in lokalnimi samoupravnimi organi ter izvajalci javnih pooblastil oziroma javne službe. > IZTOK ILIČ

LITERARNI FESTIVAL

Na 35. Mednarodnem literarnem festivalu je posebna pozornost z izidom *Antologije sodobne islandske književnosti Raddir í loftinu* namenjena književnosti Islandije. Naslov *Raddir í loftinu – Glasovi v zraku* je sposojen iz naslova zbirke leta 2017 preminulega pesnika Sigurðurja Pálssona, ki mu je antologija v duhu tudi posvečena.

Antologija Vilenice

Raddir í loftinu

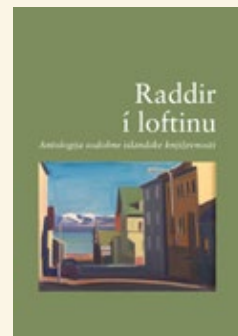
Antologija sodobne islandske književnosti
Društvo slovenskih pisateljev,
zbirka Antologije Vilenice, 2020, m. v., 210 str., 20 €

Izbrala in uredila: Lucija Stupica in Sverrir Norland

Avtorji: Kristín Marja Baldursdóttir, Gyrðir Eliasson, Þórdís Gísladóttir, Jónas Reynir Gunnarsson, Hallgrímur Helgason, Dagur Hjartarson, Friða Ísberg, Auður Jónsdóttir, Hildur Knútsdóttir, Andri Snaer Magnason, Guðrún Eva Mínervudóttir, Sverrir Norland, Eiríkur Örn Norðdahl, Auður Ava Ólafsdóttir, Bragi Ólafsson, Ragnar Helgi Ólafsson, Kristín Ómarsdóttir, Sigurður Pálsson, Ragna Sigurðardóttir, Sigurjón Birgir Sigurðsson, Bergþóra Snæbjörnsdóttir.

Prevajalci: Miljana Čunta, Miriam Drev, Iva Klemenčič, Ana Pepelnik, Andrej Pleterski, Lucija Stupica.

V skladu z vizualno podobo zbirke *Antologije* je na naslovnici slika Klapparstigur slikarke Louise Mathiasdóttir. Knjiga je izšla s pomočjo Javne agencije za knjigo Republike Slovenije, Islandskega literarnega centra – Miðstöð íslenskra bókmennta in Evropske komisije – European Commission.

Prebivalcev Islandije je približno toliko, kot je prebivalcev slovenske prestolnice. Če bi se Islandci in Ljubljanci lotili skupnega tesarskega projekta, podobnega temu, ki ga v pesmi *Vešana plošča* opiše Pálsson, bi iz plošče izžagali zelo podobna zemljevida. Tam kjer naj bi bilo reykjaviško letališče, bi iskali Dolgi most, pri Zahodnih fjordih bi se iz Tacna s kanujem spuščali po Savi, Ljubljanski grad pa bi se znašel sredi nacionalnega parka Vatnajökull. Bolj kot vse drugo so Islandci od nekdaj cenili, če je bil kdo *skáld*, pesnik. »Od leta 1955, ko je Nobelovo nagrado za literaturo prejel Halldór Laxness, pa si vsak *skáld*, pesnik, želi postati še svetovno znan pisatelj. Obstaja šala, da sta vse, kar potrebuješ, da postaneš islandski pisatelj, pisalni stroj in tiskalnik – z njima lahko začneš posnemati Laxnessov stil,« ironično zapiše Sverrir Norland, sourednik sodobne islandske antologije. V svojem zapisu nadaljuje: »Pred kratkim sem naletel na čudovito islandsko besedo, *sorgarfeður*, ki zelo dobro prikaže pisateljev težaven položaj. Tako kot v nemščini (islandščina je nemških korenin) lahko tudi v islandščini ustvarjamo besede s spajanjem drugih. Beseda *sorgarfeður* je tako sestavljena iz besed za žalost in lepoto. Zdi se mi, da je zelo blizu pomenu portugalske besede *saudade*, a je še natančnejša, nanaša se namreč na hrepenenje po nečem, kar se ne bo nikoli vrnilo. Nam Islandcem se zdi, da svet nenehno izginja izpred naših oči. Naša kultura je dober primer za to: zdi se, da je vsak dan v poslednjih vzdihljajih. Vsak dan, ko se zbudimo, najprej začnemo s postopkom oživljanja jezika: tako da ga pišemo in govorimo. Pisanje v islandščini ni le izmišljanje novih zgodb in pisanje člankov za potrebe rušenja kapitalističnih prašičev; dobesedno gre za vdihovanje življenja v besede vsakokrat znova, ko jih uporabimo. Navdihujemo jezik, tako kot nas navdihujejo drevesa in fitoplankton. Islandska beseda za navdih je *innblástur*. V latinščini to pomeni 'vdihniti življenje'. Če tega ne storim jaz ali kdo od tistih, ki prav tako govorijo te prastare krhke besede, ne bo tega storil nihče drug. [...] Z veseljem vam predstavljam nekaj svojih dobrih prijateljev in zaveznikov. Pisatelji so glasovi v zraku. Da obstajajo, potrebujejo nekoga, ki jih posluša. Vesel sem, da smo nekaj naših pisateljskih glasov prinesli v Slovenijo, med še en maloštevilen narod, a ne zgrajen iz lave, neskončnega oceana in njork, temveč lepih gozdov, volkov in – domnevam – podobne žalosti, s katero odraščamo. Mislim, da boste razumeli naš *sorgarfeður*.«

Na okroglem omizju na temo sodobne islandske književnosti in letošnje vileniške antologije se bodo predstavili islandski pisatelji: Ragnar Helgi Ólafsson, Kristín Ómarsdóttir, Bergþóra Snæbjörnsdóttir.

www.bukla.si

ELTON JOHN

JAZ

prevod: Simon Demšar
Učila International,
2020, t. v., 344 str., 29,90 €

Avtobiografija Eltona Johna (1947), enega najuspešnejših solističnih glasbenih avtorjev, je bila upravičeno med najbolj pričakovanimi življenjepisi zadnjega časa, saj se avtor lahko pohvali z enim bolj eklektičnih življenj tudi znotraj ekstravagantne glasbene industrije. Samozavestno naslovljena *Jaz* samo še potencira podobo Eltona Johna, pri tem pa se besedilo suvereno sprehaja tako med glasbenimi kot tudi osebnimi temami. Mladostno trganje iz

Elton John

ovojev relativno tradicionalnega angleškega življenja s progresivnimi nastavki, iskanje glasbene in (kasneje tudi) spolne identitete, negotovo vijuganje po glasbeni poti, preboj(i) na sceni, s katerimi je postal eden najbolj znanih glasbenikov v zadnjega pol stoletja, samosvojost osebnega in glasbenega izraza, soočanje z lastnimi napakami (alkoholik, odvisnik od drog, hrane in seksa) itn. dodobra zabeli pisanje o lastnem življenju, pri čemer Elton John zaključuje, da je bilo na njegovi poti toliko če-jev, ki bi lahko povsem zaobrnilo njegovo življenje, da je bolje, da ne gleda nazaj, temveč zgolj na to, kaj še prihaja! > SAMO RUGELJ

YASSIR ERIC

NAUČEN SOVRAŠTVA, DOŽIVEL LJUBEZEN

Od islamista do postavljalca mostov

prevod: Viktor Staroselec
Mohorjeva Celovec,
2020, m. v., 192 str., 25,90 €

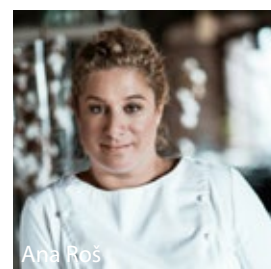

Za zahodno krščansko civilizacijo so teroristične akcije islamskih skrajnežev zlo brez opravičila, ki ga niti ne poskuša razumeti. Tudi avtobiografija Sudanca, ki je po čudežni ozdravitvi bratranca prestopil v krščanstvo, ne ponuja razumne razlage za netenje sovraštva do nevernikov, ki bi mu po končanem študiju korana moral slediti tudi sam. Razkriva pa, kako poteka strogo šolanje in urjenje izbranih dečkov za božje vojščake, mudžahedine, ki jim smrt v boju z neverniki pomeni mučeništvo in čast. Opisuje svojo trdo pot po tem, ko se mu je po prelomu z islamom odrekla družina in je postal žrtev policijskega preganjanja in mučenja, dokler ni dobil zavetja v Keniji in nato v Nemčiji, kjer se je ob težavnem prilagajanju povsem drugačnemu kulturnemu okolju – pri opisih svojih nerodnosti zna biti tudi duhovit – zamenjal identiteto in se poročil. Odtlej se, tudi sam begunec, kot evangeličanski pastor v Evropskem inštitutu za migracije zavzema za pomoč vsem, ki so zaradi naučnega sovraštva še danes prisiljeni bežati, da si rešijo golo življenje. Besedilu je dodan priročni slovarček arabskih besed. > IZTOK ILICH

ANA ROŠ, KAJA SAJOVIC

SONCE IN DEŽ

prevod: Kaja Sajovic
fotografije: Suzan Gabrijan
Beletrina, zbirka Posebne izdaje,
2020, t. v., 251 str., 49,90 €

Ana Roš

Verjetno Ane Roš ni treba nikomur prav posebej predstavljati. Kulinarična ambasadorica Slovenije je namreč v vsem, kar počne, vrhunska, zelo natančna in predana cilju, prav takšna pa je tudi njena knjiga, ki je nastala v tesnem sodelovanju z novinarko Kajo Sovic in fotografkinjo Suzan Gabrijan.

V zelene platnice so spretno zvezali navdihujoče estetske fotografije in iskrene izpovedne eseje, ki pred bralcem razgrnejo glavna življenjska razpotja velike kuharske mojstrice in njenih pomembnih sopotnikov pa tudi številne ovinke, prepree, nauke in napake, vzpone in padce, ki jih vsakemu od nas prinaša življenje. Po burnem najstništvu, nepredvideno zaključeni plesni in smučarski karieri ter uspešnem študiju diplomacije v italijanski Gorici se je Ana priženila v Valterjevo družino s podeželsko gostilno in tam za štedilnikom začela odkrivati svojo kuharsko strast. Po nekaj letih sta mlada zakonca dobila gostilno v vodenje in njun nemirni raziskovalni duh ju je pognal daleč stran od uveljavljene tradicionalne gastronomije. Dobila sta otroke, stene restavracije odela v močne, drzne barve, točilni pult ločila od jedilnice in začela izpolnjevati sanje o vinski in sirni kleti. Zgodbe v knjigi premišljeno povezujejo Anino preteklost, družinsko dediščino, okolje, v katerem živi, sedanost in načrte za prihodnost. Otroka sta odraščala, Ana in Franko pa sta se zavzeto lotila odkrivanja svetovne kulinarike in eksotičnih ekstravagantnih sestavin, ki so v kombinaciji z lokalnimi pridelki in številnimi življenjskimi nauki dali najboljše temelje za nastanek res velike zgodbe o Hiši Franko. Šele na zadnjih petdesetih straneh dovršeno oblikovane knjige je moč najti recepte in ščepec kuharskih skrivnosti, ki bodo prav prišle tistim, ki bi se na vsak način radi preskusili v poustvarjanju kake od Aninih mojstrov. Navdihujoča življenjska zgodba, ki pravi, da je »sreča točno vedeti, kaj delaš, in če to večino obvladaš, boš to stvar lahko delal do konca življenja«. > RENATE RUGELJ

OSEBNOSTI

SLOVENSKE MEDICINE

urejanje: Mateja Ratej
ZRC SAZU, 2020, t. v., 200 str., 24 €

Knjiga nadaljuje serijo objav gradiva za *Novi slovenski biografski leksikon*. Tema so pomembne osebnosti slovenske medicine – skupaj sedemnajst portretov prav toliko avtorjev. Sledijo si po abecednem zaporedju: od Franje Bojc Bidovec (Petra Svolfjšak) do Veljka Vlaisavljevića (Darka Zvonar Predan), ki je tudi sam avtor poglavja o Zori Janžekovič ter najmlajši med predstavljenimi, medtem ko je najstarejši Janez Benedikt Gründel (Matjaž Grahornik). Poleg zdravnikov in zdravnic, Mirka Černič (Jerneja Ferlež), Adolfa Drolca (Irena Mavrič - Žižek), Božene Grosman (Aleksandra Gačić), Benjaminia Ipavca (Elko Borko), Frana Jankovića (Vlasta Stavbar), Ivana Jurečka (Gregor Antoličič), Oroslava Kristana (Irena Sapač), Roberta Kukovca (Mojca Horvat) in Majde Mazovec (Urška Strle) so v izbor uvrščene tudi patronažna sestra Angela Boškini (Katarina Keber), medicinska sestra Mara Hus (Mateja Ratej) in biokemičarka Jožica Paddle Ledinek (Kristina Toplak). > IZTOK ILICH

TRBOVELJSKA KNJIGA

izbor in urejanje: Uroš Zupan
Slovenska matica, zbirka Mestne knjige,
2020, t. v., 275 str., 34 €, JAK

Trbovlje, rdeči revir, rudnik, trda realnost rudarskega življenja, počrnjeni rudarski hausi, ogrobel besednjak, ki je drugim komaj razumljiv, Laibach ... so prve asociacije na ta posebni kos domovine, na kraj, zagozden v ozko dolino kot v počrnjeno razpoko zelenila. Pesnik Uroš Zupan, tokrat v dvojni vlogi avtorja in urednika, to skromno sliko pogloblja in razširja, da ustvari sočen trboveljski brevir, ki je žmohtno in premišljuječe branje ne le za domačine, temveč tudi za vse nas, ki tam nimamo korenin. Avtor z izjemnim občutkom za harmonično celoto ustvarja bogat kolaž podob, besed, prvoosebni pričevanj, leposlovnih del, zasebnih pisem, receptov, antropološko-etnoloških besedil, poezije, spominov pričevalcev preteklega časa, zgodovinskih odlomkov, likovnih del ..., ki jih je prispevalo enaindvajset avtorjev, tako ali drugače povezanih s Trbovljami. Časovni okvir kosov kolaža ni trdno določen in to je dobro, saj preteklost kraja, bližnja in daljna, močno odseva v njegovi sedanjosti. Tomaž Brejc si tako podaja roko z Ivanom Cankarjem, ta pa z Edo Čufer in Veroniko Dintinjana, Miletom Klopčičem, Srečkom Kosovelom, Laibachom, Miro Mihelič, Tomažem Šalamunom ... Vseh tu ni mogoče naštet, toda po zaslugi izrednega občutka urednika za skladnost celote nihče ni manjši ali manj zanimiv, besedila pa se vežejo drugo z drugim, v osvetljevanju ravno tistih senc prejšnje pripovedi, ki se pokažejo bralcu, manj posvečenem v trboveljsko življenje. > MAJA ČREPINŠEK

ANDREJ RAHTEN

PO RAZPADU SKUPNE DRŽAVE

Mohorjeve družbe Celje, Celovec in Gorica,
2020, t. v., 493 str., 35 €

Zgodovinar in diplomat Andrej Rahten v novi znanstveni monografiji povezuje in prepleta obe področji svojega poklicnega delovanja. O že vsestransko obravnavanih vojaških operacijah na Koroškem govori, kolikor je nujno, poglobljeno pa se posveča politiki, ki spopade povzroča, oziroma diplomaciji, ki jih spremlja in nazadnje ureja njihove posledice. Tukaj se osredotoča na nadvse burno dogajanje od jeseni 1918 do jeseni 1920 oziroma na slovensko-avstrijska razhajanja od mariborskega prevrata do koroškega plebiscita, kot ta čas povzema podnaslov knjige. Ker je bilo tudi to obdobje v širših okvirih že predstavljeno v številnih študijah, se je Rahten odločil osvetliti predvsem slovensko-avstrijske odnose. Najprej boj za avstrijsko-jugoslovansko razmejitev, ki jo imenuje vojna brez vojne napovedi, in nato njen razplet, pri katerem pa ne Slovenci ne Avstrijci niso sami odločali o svojih mejah. V okviru Pariške mirovne konference so bile določene 10. septembra 1919 s podpisom Saintgermainske pogodbe. Ta dokument, ki ima še danes poseben državotvorni status, je imel z določbami za zaščito jezikovnih in verskih manjšin v Republiki Avstriji – ki v veliki meri ostajajo neizpolnjene – za slovenski narodnopolitični razvoj večje posledice kot Trianonska pogodba, sklenjena devet mesecev pozneje z Madžari. Dokončna odločitev o razmejitvi na Koroškem je padla šele 10. oktobra 1920 na plebiscitnem glasovanju, ki se mu Rahten tako kot poteku Pariške konference in delovanju jugoslovanske delegacije na njej – v četverici glavnih pogajalcev je slovenske interese zastopal Ivan Žolger – posveča v drugem delu z dokumentarnimi ilustracijami obogatene knjige. > IZTOK ILICH

Pilar Rahola (Barcelona, 1958) je priznana katalonska politična analitičarka, publicistka in pisateljica, ima pa tudi pomembne politične izkušnje. Za roman *Rosa de cendra* (Pepelna vrtnica) je leta 2017 prejela nagrado Ramona Llulla za najboljši katalonski roman leta.

Prejela je tudi špansko nagrado za najboljšo časopisno kolumnistko, pa nagrado združenja katalonskih založnikov in več mednarodnih priznanj za njen prispevek v boju za zaščito človekovih pravic (Mas Media 2009, Daniel Pearl 2010, Morris B. Abram Human Rights 2011). Leta 2012 so na obrobju izraelske puščave Negev v njeno čast zaradi boja proti antisemitizmu zasadili gozd z 2500 drevesi.

Pilar Rahola

SOS KRISTJANOV

Zamolčana resničnost o preganjanju kristjanov danes

Od časa rimskih katakomb še nikoli ni bilo toliko tako obsežnih, organiziranih in nekaznovanih poskusov, da bi izbrisali celotne krščanske skupnosti v določenih predelih sveta, kot danes. Pretresljivi podatki, ki jih Pilar Rahola sistematično in brez okolišenja navaja v tej knjigi, so v resnici tragični in bi morali sprožiti glasen odziv za zavarovanje temeljnih človekovih pravic.

Statistika preganjanj je grozljiva. Več kakor 300 posameznikov vsak mesec umre zaradi svoje krščanske vere. Uničenih je 200 cerkva in zabeleženih je okrog 800 nasilnih dejanj proti kristjanom na mesec.

INTERVJU: JERNEJ PAVŠIČ, ANDREJ SELIŠKAR, MATIJA GOGALA

Slovenska matica nadaljuje s knjižnimi prikazi značilnih slovenskih pokrajin z obsežno monografijo o Slovenski Istri, ki je zaradi svojega izjemnega naravnega okolja vredna posebne pozornosti. Letos je izšel naravoslovni del, v pripravi pa je še humanistični del, kar obeta skupaj več kot 700 strani dragocenega pričevanja o prostoru med Slavnikom in morjem. O naravoslovnem delu monografije smo se pogovarjali z uredniki Jernejem Pavšičem, Andrejem Seliškarjem in Matijem Gogalo.

Naravno okolje Slovenske Istre

Jernej Pavšič

Andrej Seliškar

Matija Gogala

Foto: arhiv založbe

Bukla: Slovenska matica je doslej izdala štiri pomembne monografije o naravi v Sloveniji, med njimi sta bili dve posvečeni slovenskima pokrajinama, Ljubljanskemu barju in Vipavski dolini. Kaj je botrovalo odločitvi, da se v nadaljevanju zbirke posvetite Slovenski Istri?

Uredniki knjige: Želeli smo nadaljevati z opisi zanimivih slovenskih pokrajin. Že pri prvih dveh smo izbrali pokrajini, ki imata dobro določene naravne meje, kar je vodilo tudi pri izbiri Slovenske Istre. Poleg tega je Slovenska Istra zanimiva zato, ker vključuje tudi morsko okolje in soline in do sedaj ni bilo še celovite naravoslovne predstavitve tega prostora pa tudi sicer je bogastvo favne in flore izjemno. Opozoriti smo želeli tudi na hitro spreminjanje primorskega okolja zaradi človekovega vpliva.

Bukla: Komu je monografija namenjena? Predvsem strokovni javnosti ali tudi drugim, laičnim bralcem?

Uredniki knjige: Monografija je namenjena v prvi vrsti naravoslovno usmerjenim bralcem, ki jih narava posebno privlači. Obsežna knjiga vsebuje znanstvene in strokovne podatke, ki bodo koristna osnova strokovnjakom, študentom, dijakom in drugim laičnim bralcem. Opozarja tudi turiste, kaj je še posebej vredno obiskati. Ne nazadnje je pomembna tudi kot spodbuda odločevalcem za čim bolj premišljene posege v prostor.

Bukla: Knjiga je obsežen projekt, ki je zahteval sodelovanje velikega števila avtorjev. Koliko avtorjev je sodelovalo, katere vse stroke so zastopane? Kako je bilo usklajevati toliko avtorjev?

Uredniki knjige: Knjiga je bila kar velik zalogaj. Sodelovalo je 52 avtorjev iz različnih slovenskih

institucij. Največ jih je bilo iz oddelkov Ljubljanske univerze – Oddelka za geologijo, Oddelka za geografijo, Oddelka za biologijo, Oddelka za agronomijo in Oddelka za gozdarstvo, nato iz Nacionalnega inštituta za biologijo, Morske biološke postaje, Znanstvenoraziskovalnega inštituta SAZU, Centra za kartografijo favne in flore Univerze v Mariboru, Prirodoslovnega muzeja Slovenije, Univerze na Primorskem in iz drugih organizacij. Biologov je sodelovalo največ, sledijo geologi in geografi. Knjigo smo urejali trije uredniki, ki smo si razdelili vsebino na tri sklope. Jernej Pavšič je uredil sklop nežive narave, ki obsega geologijo kopnega dela, v geologijo sodi tudi poglavje o ledenodobnih sesalcih, katerih ostanki so bili najdeni na tem območju. Obravnavane so površinske in podzemne vode obalnega zaledja, ki so vitalnega pomena za življenje na tem območju. Geografski oris predstavi površinsko sliko Slovenske Istre in se spusti tudi v obravnavo upravičenosti imena Slovenska Istra, ki nekaterim ni pogodu. V neživi svet smo uvrstili tudi prst kot pomemben dejavnik v kmetijstvu, kar velja tudi za podnebje. Morske usedline so pomembne za proučevanje živosti morskega dna in za zgodovino onesnaževanja morja. Velik pomen ima tudi gibanje morske vode zaradi vetrov in temperaturnih razlik. Andrej Seliškar je uredil sklopa rastlinstva, ki obsega poglavje o značilnostih rastlinstva in o morski bentoški vegetaciji, ter naravovarstvo, ki obsega varstvo narave in zavarovana območja. Matija Gogala je uredil obsežno poglavje o živalstvu, ki vključuje poglavje Pestrost morskega bentosa in opise številnih živalskih skupin.

Za pisanje posameznih poglavij smo izbrali trenutno najboljše specialiste za posamezna

področja, ki so bili obremenjeni z rednim delom in zadolžitvami, tako da smo imeli največjo težavo, da smo jih prepričali v sodelovanje in od njih dobili obljubljeni gradivo. Zaradi temeljitega pregledovanja glavne urednice, tehničnega poenotenja besedil in nazadnje še epidemije se je izdaja knjige precej zavlekla, saj je bilo gradivo pripravljeno že leto pred izidom.

Bukla: Slovenska Istra je nekaj posebnega tudi zaradi geološke sestave, kar vpliva na celotno pokrajino. Običajni popotniki poznamo predvsem kraški rob in obalne klife, a Slovenska Istra skriva še številne druge posebnosti. Katere manj poučeni slabše poznamo?

Uredniki knjige: Geološko je posebej zanimiv prav obalni klif, kjer lahko opazujemo lepo naložene plasti laporovca in peščenjaka, ki jih na več mestih sekajo prelomi in se vidijo zamiki med plastmi. Če nekoliko podrobneje pogledamo vsakomur dostopne, odlomljene kose peščenjaka na obali, bomo v njih opazili različne reliefne vzorce, ki so odtisi nekdanjega življenja na morskem dnu. Posebnost je tudi apnenčeva čer pri Izoli, ki je polna fosilnih foraminifer. Izjemno zanimiv je apnenčasti svet v višjih predelih, npr. Socerbski kras, Podgorski kras, Rakitovski kras, Movraški kras in seveda najvišji vrh Slovenske Istre Slavnik s Čičarijo, kjer zaradi submediteranskega podnebja uspevajo številne toploljubne rastlinske in živalske vrste, vendar skoraj gotovo še niso vse znane.

Bukla: Geografski prostor Slovenske Istre sega od Slavnika do morja. Ena od značilnosti in posebnosti so tudi povezave zaledja z morsko obalo. Kako vse se kažejo te povezave?

Uredniki knjige: Hidrogeologi vidijo povezavo v podzemnih vodah. Pitna voda, ki jo uporabljajo

SLOVENSKA ISTRRA 1

Neživi svet, rastlinstvo, živalstvo in naravovarstvo urejanje: Jernej Pavšič, Matija Gogala, Andrej Seliškar
Slovenska matica, zbirka Slovenske pokrajine,
2019, t. v., 458 str., 49 €, JAK

obalni vodovodi, izvira v veliki meri iz kraškega zaledja z značilnimi vodonosniki, medtem ko voda iz medzrnskih prostorov rečnih nanosov počasi pronica proti morju in se tam pomeša z morskovo vodo. Flišno zaledje je v veliki meri poseljeno z aktivnim prebivalstvom in poljedelško obdelano, medtem ko so višji kraški predeli manj naseljeni in v njih ni aktivnega prebivalstva. Povezava je tudi med površinsko sladko vodo, ki priteče iz zaledja, npr. Rižano, in v laguni Škocjanski zatok z mešanjem z morskovo vodo nastaja manj slana brakična voda, v kateri uspevajo določeni organizmi.

Bukla: V poglavju o živalstvu lahko beremo tako o morskih kot kopenskih živalih. Maršikdo najbrž niti ne ve, da lahko v slovenskem morju srečamo tudi kita ali pa v kopenskem zaledju šakala, da o pestrem svetu žuželk sploh ne govorimo. Ali Slovenska Istra izstopa po raznolikosti živalskih vrst?

Uredniki knjige: Da, vsekakor! Berite na primer poglavja o morskih predstavnikih želv, delfinov in kitov pa tudi o drugih nenavadnih obiskih iz južnih predelov Sredozemskega morja. Vsekakor je tudi med žuželkami in drugimi nevretenčarji veliko neobičajnih ali redkih vrst. Zato je tudi to eden od argumentov za izbor območja. V poglavju o rastlinstvu je precejšen del namenjen morski vegetaciji, kar bo za marsikaterega bralca pravo odkritje, saj je ta del rastlinstva širši javnosti manj znan. Po prebiranju te monografije bomo drugače gledali na morske alge, ki so predstavljene z opisi in fotografijami, med njimi tudi redkejšje alge obalnega morja. Mnogih ni težko prepoznati in bodo kopalci lahko ugotavljali, katere vrste alg poraščajo kamnito morskno dno in naredijo kamne neprijetno spolzke.

Bukla: Ali monografija v tem prvem, naravoslovnem delu prinaša tudi katera dognanja, ki so prvič predstavljena laični javnosti?

Uredniki knjige: V geološkem smislu je širši javnosti predstavljen razvoj prostora, ki se je odvijal postopoma skozi milijone let od spodnjega eocena (okoli 55 milijonov let) do srednjega eocena (okoli 40 milijonov let). V tem času je bila sprva plitva karbonatna sedimentacija, ki jo je kasneje prekril globljemorski fliš. Tektonski premiki, ki so oblikovali tudi kraški rob, so se odvijali v mlajšem obdobju paleogena pred približno 22 milijoni let. Ali ste vedeli, da imamo v Slovenski Istri tri vrste bogomolk ali pa da lahko jeseni prislušujemo pojočim nočnim metuljem? Da ne govorimo o številnih predstavnikih drugih živalskih skupin, katerih vrste najdemo le tu in nikjer drugje v Sloveniji.

Bukla: Knjigo odlikuje tudi izčrpno slikovno gradivo, ki nazorno predstavi neživo in živo

naravo Slovenske Istre. Verjetno je bilo zbiranje in urejanje tega gradiva skoraj tako zahtevno kot urejanje tekstovnega dela?

Uredniki knjige: Izbor fotografij smo prepustili avtorjem, omejili smo le število fotografij. Avtorji so s fotografijami popestrili besedilo sestavkov in ga napravili razumljivejšega za povprečnega bralca. Mnoge izvrstne fotografije opozarjajo na geološke in geografske posebnosti, rastlinske in živalske vrste, mimo katerih smo hodili, ne da bi jih pred tem sploh opazili. S fotografijami se nam odpre nov svet poznavanja narave in prepoznavanja različnih vrst.

Bukla: Monografija je tudi dragoceno pričevanje o današnjem času Slovenske Istre, ko človek s posegi v naravo hitro spreminja njeno podobo. Ozaveščanje javnosti, k čemur prispeva tudi ta knjiga, lahko vpliva na to, da bi se posegov v naravo lotevali bolj preudarno. Kakšna bo prihodnost Slovenske Istre, bodo naši otroci in vnuki še lahko uživali v vsej raznovrstnosti te pokrajine?

Uredniki knjige: Odlika knjige je tudi v tem, da je v njej zapisano zdajšnje stanje naravnega okolja, ki se pred našimi očmi morda prehitro spreminja. Želje ljudi po poselitvi priobalnega prostora se skoraj ne da več ustaviti. Upamo, da bomo s knjigo prispevali k zavedanju, da imamo v Sloveniji in seveda tudi v Slovenski Istri še veliko premalo cenjene neokrnjene narave, ki jo vse bolj spoznavajo tudi tujci, kar povzroča še dodaten pritisk nanjo. Želimo, da bo vpogled v pestri naravni svet odprl oči tudi tistim, ki načrtujejo velikokrat nepremišljene, za naravo škodljive posege v prostor, in jih prepričal o preudarnejšem razpolaganju s prostorom. Če nam ne bo uspelo, bodo imeli naši potomci s to monografijo vsaj vpogled, kakšen je bil včasih ta mali, a čudoviti istrski prostor.

Bukla: Gre za prvi del monografije, posvečen naravoslovju. Kdaj lahko pričakujemo še drugi, humanistični del? Je že mogoče napovedati, katere teme bo obravnaval?

Uredniki knjige: Po prvotni zasnovi naj bi monografija o Slovenski Istri obsegala poleg narave, podobno kot je bilo v knjigi o Vipavski dolini, tudi poglavja o zgodovini, narodopisju, gmotni kulturi in gospodarstvu. Zaradi izjemno obsežnega gradiva smo se odločili za pripravo dveh knjig. Naša želja je, da bi drugi del izšel čimprej. V programu Slovenske matice je v naslednjem letu. Drugi del Slovenske Istre ureja Mitja Guštin, ki je zbral že večino gradiva s področja humanistike in družboslovja. Zasnoval je zelo pestro in obsežno vsebino: zgodovina poselitve in razvoja Slovenske Istre, umetnost – umetnostna zgodovina, arhitektura, turizem, pomorstvo, promet, ribištvo, solinarstvo, demografska gibanja, italijanska skupnost, šport, zdravstvo, razvoj visokega šolstva, varstvo kulturne dediščine in morda še kaj.

AKTUALNI KNJIGI,
KI GOVORITA O REŠEVANJU
KLIMATSKIH SPREMENB

SVETLA PRIHODNOST

JOSHUA S. GOLDSTEIN
STAFFAN A. QVIST

Kako so nekatere države
rešile podnebne spremembe,
druge pa jim lahko sledijo

»Najpomembnejša knjiga o podnebnih spremembah po *Neprijetni resnici*.«
– iz predgovora
STEVENA
PINKERJA

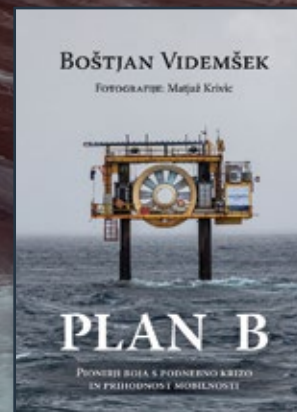

Plan B

Pionirji boja s podnebno krizo in
prihodnost mobilnosti

Boštjan Videmšek
fotografije: Matjaž Krivic

»Planeta B
nimamo.
Na Zemlji smo
bili rojeni
in tu bomo tudi
umrli.
Lahko pa imamo
Plan B.«
– Lučka Kajfež
Bogataj

Naročila sprejemamo: • 01/520 18 39
• knjigarna@umco.si

• na spletni strani www.bukla.si

UMco, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana
Knjige založbe UMco so na voljo tudi v boljše
založenih knjigarnah!

UMco

Kulturno-umetniško društvo Police Dubove slovi po premišljeni izbiri knjig, ki jih prinaša slovenskim bralcem, in po širšem družbenem udejstvovanju na področju knjige. Med drugim je pobudnik Zavezništva za dvig ravni bralne kulture, ki je vzniknilo v sodelovanju s Knjižnico Ivančna Gorica, portalom Dobreknjige.si, Javnim skladom RS za kulturne dejavnosti in revijo Bukla kot medijskim sponzorjem. Društvo je v začetku letošnjega leta zasnovalo prvi spletni bralni klub v Sloveniji, izvedlo pa je tudi webinar za usposabljanje mentorjev bralnih klubov. Zaradi izjemnega zanimanja bo spletni seminar jeseni ponovljen in nadgrajen. Zakaj priložnosti tokrat ne smete zamuditi, nam bo pojasnila Ana Jasmina Oseban, vodja izobraževanja in moderatorka Spletnega bralnega kluba.

Bralni klub v vsako vas

Bukla: Webinar, ki ste ga letos izvedli pri KUD Police Dubove, je bil zelo toplo sprejet. Kot kaže, ste ubrali pravo struno?

Oseban: Očitno res! Poleg založniškega dela si že dolgo prizadevamo prepoznati potrebe okolja in se nanje odzvati s ciljno usmerjeno ponudbo izobraževalnih vsebin. Zamisel za webinar med drugim izhaja iz pogosto izražene želje knjižničark po dodatnih znanjih na področju posredovanja književnosti bralcem. Spomladanski webinar je bil prilagojen zlasti knjižnicam, zaradi optimalne dostopnosti smo ga izvedli spletno. Jesensko izobraževanje bo razdeljeno na začetno in nadaljevalno skupino.

Bukla: Katere vsebine ste pripravili za udeležence izobraževanja?

Oseban: Pogovarjali se bomo o prepoznavanju kakovostne literature, razumevanju motivacije za poglobljeno branje, skupinski dinamiki in seveda najrazličnejših vidikov izvedbe bralnih srečanj, hkrati pa si bomo izmenjali praktične izkušnje. Za udeležence smo razvili tudi uporabno gradivo.

Bukla: V okviru zavezništva med drugim spodbujate ustanavljanje in popis bralnih klubov.

Oseban: Verjamemo, da bralni klubi blagodejno vplivajo na ljudi in družbo. So prostori notranje rasti in opolnomočenja, celjenja družbenega tkiva in razvijanja demokracije, kjer je glas vsakega posameznika slišan in sprejet, različnost mnenj pa bogati, ne razdružuje. In bralnih klubov je v Sloveniji ogromno! Za vidnost bralnih skupin si že dolga leta prizadevajo številni akterji, zlasti legendarna promotorka knjige in branja Manca Košir, ki je za bralne krožke pred leti navdušila tudi mene. Zavezništvo se tem prizadevanjem pridružuje z ustvarjanjem plodnih tal za nove projekte in povezovanjem resursov. Na portalu Dobreknjige.si bo kmalu nared spletna stran, kjer se bodo lahko bralne skupine vpisale na seznam bralnih klubov, objavile kakšno novičko, poiskale nove člane ... Vabim vodje bralnih skupin, da se vpišete na seznam in nam pokažete, kje ste in kaj počnete.

Bukla: Zakaj udeleženci jesenskega webinarja ne smejo zamuditi?

Oseban: Smo edini, ki ponujamo izobraževanje v tej obliki. Ker seminar poteka v okviru projekta Migracije v resničnosti, ki ga sofinancira program Evropske unije Ustvarjalna Evropa, ta hip še ne vemo, ali ga bomo v prihodnosti ponovili. Zato vsekakor vabim vse, ki se poigravate s to mislijo, da se nam pridružite že to jesen!

VPIŠITE ABONMA

OD 1. DO 19. SEPTEMBRA 2020

- ZA KULTURO SRCA!

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

triglav

LAYER

PREŠERNOVOGLEDALIŠČE

www.pgk.si

JOSHUA S. GOLDSTEIN, STAFFAN A. QVIST

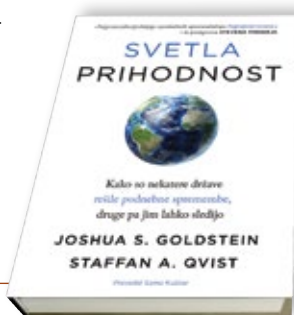
SVETLA PRIHODNOST

Kako so nekatere države rešile podnebne spremembe, druge pa jim lahko sledijo

prevod: Samo Kuščer

UMco, zbirka Angažirano,

2020, m. v., 281 str., 24,90 €, JAK

Pred nekaj manj kot petnajstimi leti je ameriški predsedniški kandidat Al Gore predstavil film (in tudi knjigo) *Neprijetna resnica*, za katerega je potem dobil tako oskarja kot Nobelovo nagrado za mir, saj je predstavil veliko dokazov za podnebne spremembe, ki smo jim priča v današnji dobi. Od takrat je o tem seveda izšlo nepreštevno mnogo knjig, ki tako ali drugače dokazujejo posledice klimatskih sprememb in napovedujejo temno prihodnost, če ne bo ustreznih ukrepov – eden od najpomembnejših je seveda zmanjšanje ogljikovega dioksida v ozračju kot posledica uporabe fosilnih goriv. Le malo knjig do zdaj pa je poseglo v samo sredico tega problema: kako v resnici zmanjšati te izpuste. Avtorja knjige *Svetla prihodnost*, švedski inženir Staffan A. Qvist in ameriški politolog Joshua S. Goldstein, sta se odpravila praktično raziskat, kako se to zmanjšanje lahko učinkovito izvede v doglednem času. Po njunih ugotovitvah je nekaj državam, denimo Švedski, Franciji in kanadskemu Ontariu s kombinacijo obnovljivih in jedrskih virov v relativno kratkem obdobju uspelo močno zmanjšati izpuste ogljikovega dioksida, ob tem pa tudi povečati blaginjo v teh družbah. Avtorja k problemu pristopita neposredno, upoštevata (i)racionalni strah pred rabo jedrske energije, ki ga imata predvsem za tehničen problem, in z navajanjem dejstev poudarjata, da je – če si v resnici želimo zmanjšanja ogljikovih izpustov – do rezultata mogoče priti samo po eni poti, torej z zmanjšanjem uporabe fosilnih goriv. Kaj uporabiti za njihovo zamenjavo, je seveda odvisno od posamezne države in njenih naravnih virov. Vsekakor pa po njunem mnenju ni smiselna praksa Nemčije, ki se je zavezala k zaprtju jedrskih elektrarn, izpad energije pa zdaj nadomešča z obnovljivimi viri, medtem ko fosilna goriva še vedno ostajajo v (skoraj) enaki uporabi kot poprej. Knjiga, ki sili k razmisleku in ponovni prevetritvi obstoječih stališč o energetski ureditvi naše prihodnosti. > SAMO RUGELJ

JONATHAN SAFRAN FOER

MI SMO VREME

Reševanje planeta se začne z zajtrkom

prevod: Jernej Zoran

Učila International, zbirka Knjiga meseca,

2020, t. v., 301 str., 32,90 €

Ameriškega pisatelja Jonathana Safrana Foerja (1977) v slovenščini že poznamo po njegovem, tudi ekraniziranem romanu *Vse je razsvetljeno*. Manj znano pa je, da je Foer tudi navdahnjen aktivist in zaščitnik pravic živali, o čemer je leta 2009 napisal tudi kritično knjigo *Eating Animals*, v kateri zagovarja vegetarijansko prehrano in se postavi nasproti industrializirani pridelavi mesa. V svoji najnovejši knjigi *Mi smo vreme* iz leta 2019 je stopil še korak naprej ter sodobno pridelovanje mesa od živinoreje do perutnine ter njegovo uživanje povezal z najaktualnejšo temo našega časa – podnebnimi spremembami. Z eksaktnim nizanjem primerjav nam Foer jasno pokaže, da je ravno vse večja pridelava mesa eden od pomembnih razlogov za to, da prihaja do povečanega izpusta metana in dušikovega oksida v našo atmosfero, ta dva plina pa naš planet (primerjalno glede na izpuščene prostornine) segrevata še bistveno bolj kot ogljikov dioksid. Da o sekanju gozdov (ki odvajajo ogljikov dioksid iz zraka) za potrebe živinoreje niti ne govorimo. Pronicljivo! > SAMO RUGELJ

PILAR RAHOLA

SOS KRISTJANOV

prevod: Andrej Lokar

Družina, 2020, t. v., 286 str., 29,90 €

Če smo si morda mislili, da bo 21. stoletje, najrazvitejše obdobje človeštva do slej, prineslo tudi skladnost in strpnost med različnimi religijami, ki soobstajajo na istih koncih sveta, potem knjiga *SOS kristjanov*, ki jo je napisala Pilar Rahola (1958), katalonska politična analitičarka, publicistka in pisateljica, dokazuje, da še zdaleč ni tako. V precizno izpisani in z mnogo preverjenimi navedbami podkrepljeni knjigi, ki je izvirno izšla leta 2018, nam avtorica jasno pokaže, da vse od časa rimskih katakomb ni bilo tako obsežnih, tako organiziranih in nekanonovanih poskusov, da bi na posameznih geografskih območjih izbrisali celotne krščanske skupnosti. Rahola podatke o tem niza sistematično in brez olepševanja. Tako navaja primere, kot so Kaldejci, ki so jih pripadniki Islamske države umorili zaradi vere – ker se niso želeli spreobrniti v islam, pa Kopte v Egiptu, ki umirajo zaradi bombnih napadov na cerkve, pa kristjane v Severni Koreji, ki jih – zgolj na podlagi njihove vere – za vse življenje zapirajo v delovna taborišča. To so po mnenju Pilar Rahole mučenci 21. stoletja, verovanje v Kristusa pa po njenem videnju v današnjem času postaja celo nekaj tvegane, kar te na napačnem kraju ob napačnem času lahko odpelje v izgnanstvo, zapor ali celo smrt. Ne glede na to, da so obravnavani primeri nasilja nad kristjani dobro dokumentirani, se na formalni ravni njihovega pravnega zavarovanja zgodi le malo. Rahola trdi, da je tako zato, ker kristjani v današnjem času preprosto niso del koncepta vseprisotne politične korektnosti. K tej pomembni knjigi o zastrašujočem položaju kristjanov na različnih koncih sveta je predgovor napisal nekdanji urugvajski predsednik Julio María Sanguinetti. > SAMO RUGELJ

Dan Podjed

ANTROPOLOGIJA
MED ŠTIRIMI STENAMI

spoznavanje družbe in sebe med pandemijo

Kmalu novo pri Založbi ZRC.
Prednaročila na <http://narocila.zrc-sazu.si/> ali tel. 01/4706-465,
e-naslov: narocanje@zrc-sazu.si

Društvo slovenskih književnih prevajalcev (DSKP) bo tudi to jesen podelilo dve najpomembnejši nagradi za prevajalske dosežke: Sovretovo nagrado in Jermanovo nagrado.

Sovretovo nagrado DSKP podeljuje od leta 1963, nagrada pa od leta 1964 nosi ime po priznanem slovenskem klasičnem filologu in izjemno plodovitem prevajalcu iz klasičnih jezikov Antonu Sovretu; podeljuje se za posebej uspele prevode leposlovnih besedil iz tujih jezikov v slovenščino, in sicer ali za en prevod ali za več posameznih prevodov ali za življenjsko prevajalsko delo.

Zaradi velikega števila prevodov strokovnih in znanstvenih del s področja humanistike in družboslovja je DSKP leta 2013 ustanovilo **Jermanovo nagrado**, imenovano po slovenskem filozofu in prevajalcu Franetu Jermanu; nagrada je bila prvič podeljena leta 2015, podeljuje pa se za posebno uspele prevode družboslovnih in humanističnih besedil iz tujih jezikov v slovenščino. Enako kot Sovretova se

podeljuje ali za en prevod ali za več prevodov ali za življenjsko prevajalsko delo.

Letošnja strokovna komisija Društva slovenskih književnih prevajalcev, ki jo sestavljajo Suzana Koncut, Saša Jerele, Vasja Bratina, Damjan Zorc in Matej Hriberšek kot predsednik, je pregledala pri-sepele nominacije za nagrade in naredila izbor. Člani komisije ugotovljamo, da bi bil seznam potencialnih kandidatov za nagrade lahko precej obsežnejši, vendar pa je bilo v kar nekaj primerih prispelih predlogov jasno, da prevodu manjka uredniški in/ali lektorski pregled, ki bi lahko pripomogla k znatno boljšemu končnemu rezultatu.

Komisija je v ožji izbor nominirala tri kandidate za Sovretovo in dva kandidata za Jermanovo nagrado.

Nominiranci za Sovretovo nagrado

IZTOK ILC za prevod dela Minae Mizumura: *Mamina zapuščina* (Litera, 2019)

Iztok Ilc po diplomi iz francoskega jezika s književnostjo in japonologije že petnajst let prevaja iz japonskega in francoskega jezika in ga zanima predvsem zapolnjevanje belih lis v poznavanju japonske književnosti v Sloveniji. Pri izboru zato posega po osrednjih avtorjih 20. stoletja in je že izoblikovan književni pre-

vajalec, ki podpisuje številne vidne in v javnosti dobro sprejete prevode japonskih avtorjev, kot so Kenzaburo Oe, Haruki Murakami, Kobo Abe, Natsume Soseki, Yukio Mishima, Shusaku Endo, Yasunari Kawabata, Matsuura Rieko, Ryu Murakami, Hiromi Kawakami. Prevedel je tudi kulturni japonski zgodovinski roman *Samuraj* Shusakuja Endoja in pripravil izbor poezije pesnika Shuntaroja Tanikawe. Med njegovimi prevodi iz francoske književnosti so markiz de Sade, alžirsko-francoski pisatelj Yasmina Khadra in nazadnje Michel Houellebecq.

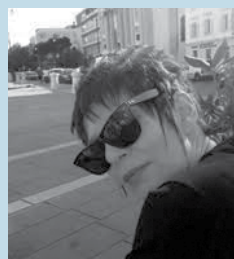
Leta 2019 je prevedel kompleksen in obsežen roman *Mamina zapuščina* uveljavljene japonske pisateljice Minae Mizumura o dobro situiranih sestrah srednjih let, ki si želita čimprejše smrti ostarele, zahtevne in razvajene matere, saj ju ta s svojimi muhami vedno bolj izčrpava. Ta večplastna obravnava ženske usode sega od kritike japonske tradicije in njene patriarhalne podlage prek neselektivnega prisvajanja zahodnih vzorcev do kritike sodobnega japonskega zdravstva in ekonomije, hkrati pa odpira številna identitetna vprašanja in moralne dileme.

Delo se naslanja tako na tradicijo japonskega prvoosebnega romana kot na feljtonske romane v duhu Flaubertove *Gospa Bovary* in *Demonškega zlata* Ozakija Koya.

Prevod Iztoka Ilca odlikuje prefinjen občutek za jezikovne situacije in registre, s katerimi avtorica gradi pripovednost in napetost. Jasno zarisan dramaturški lok in slog, ki temelji na plastenju, ponavljanju in variacijah, predvsem pa na živih dialogih, je Iztok Ilc spretno in z veliko natančnostjo prenesel v slovenski jezik, s čimer se bralcu razpirajo številne ravni besedila. Poglobljeno se je lotil tudi referenc iz evropske in japonske književnosti in kulture, ki se skrivajo v besedilu. Prevajalske rešitve so okretne, inovativne, delujejo naravno in besedilu dajejo prožnost in neodmknjeno sočnost.

ALEKSANDRA REKAR za prevod dela Miljenko Jergović, *Rodbina* (Sanje, 2020)

Aleksandra Rekar iz angleščine in jezikov nekdanje skupne države prevaja leposlovje, poezijo, dramatiko ter družboslovna in humanistična besedila. Romaneskemu opusu Miljenka Jergovića se z vso

zavzetostjo in natančnostjo posveča že vrsto let, saj so v njenem prevodu izšle številne knjige tega avtorja: *Zgodovinska čitanka 1 in 2*, *Psi na jezeru*, *Levijeva tkalnica svile*, *Pleše v smraku*, *Oče*.

Rodbina je mnogo več kot le podrobni portret avtorjeve družine. Je mogočna in od časa načeta freska, ki pomni in zabeleži vse, od še tako majhnih intimnih potez do razvejanih podob zgodovine Sarajeva, Bosne in Hercegovine ter širše balkanske regije. Gre za monumentalno veličasten roman, ki se ne ujame v zanke preteklega časa, ampak bralca neustavljivo posrka vase ter ga z zgodbovimi bravurami vabi h kritičnemu, nepristranskemu razmišljanju o današnjem trenutku. Velja za *opus magnum* Miljenka Jergovića, ki ga štejejo za Iva Andrića našega časa. Skoraj tisočstranski roman, ki je leta 2015 dobil znamenito Njegoševo nagrado, je ne le v literarnem, temveč tudi v širšem družbeno-kulturnem kontekstu bržkone zapisan kot eno najpomembnejših avtorskih del s področja nekdanje Jugoslavije in v svoji epski veličini ter jezikovni vrlini predstavlja velik prevajalski zalogaj.

Več kot očitno je, da je Aleksandra Rekar izredno suvereno, natančno ter z velikim in odgovornim zamahom sledila mnogoterim slogovnim niansam ter jih s svojim poznavanjem širše družbene in jezikovne umestitve mestoma celo izboljšala. Kar ne preseneča, saj prevajalka redno in vestno sodeluje z avtorji, s tem pa občasno s svojim literarnim poslušom prevod povzdigne nad izvorno besedilo, kar je izjemna odlika prevajalca. Prevajalkino delo je temeljito, izčiščeno, slogovno bogato in natančno ter presežno, zato si brez vsakršnega dvoma zasluži uvrstitev med kandidate za Sovretovo nagrado.

VID SNOJ za prevod dela Paul Celan, *Zbrane pesmi 1. in 2.* (Beletrina, 2019, 2020)

Vid Snoj je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani leta 1992 diplomiral iz primerjalne književnosti, leta 1999 pa doktoriral; tu je od leta 2012 redni profesor in predavatelj na Oddelku za primerjalno književnost in literarno teorijo. Kot raziskovalec se ukvarja ne le s književnostjo, ampak tudi z religijo in filozofijo. Je avtor več monografskih del, med katerimi velja omeniti: *Zgodnost* (Ljubljana 1993), *Nova zaveza in slovenska literatura* (Ljubljana 2005), *Judovski sestret* (Ljubljana 2006), *Od drugega do drugega* (Ljubljana 2007), *Židovski sestret* (Zagreb, Ljubljana 2016).

Njegova obsežna bibliografija obsega še številne članke, znanstvene sestavke, razprave, recenzije, predgovore itd. Kot prevajalec se je sam pa tudi kot del skupine prevajalcev loteval različnih literarnih zvrsti; prevajal je krajša in daljša besedila različnih nemških, angleških, francoskih in italijanskih piscev, med katerimi so: Erich Auerbach (*Mimesis: prikazana resničnost v zahodni literaturi*, Ljubljana 1998), Giorgio Colli (*Rojstvo filozofije*, Ljubljana 2010), Eckhart (*Pridige in traktati*, Celje 1995), Martin Heidegger (*Na poti do govorice*, Ljubljana 1995; *Razjasnjenja ob Hölderlinovem pesništvu*, Ljubljana 2001), Friedrich Hölderlin (*Pozne himne*, Ljubljana 2006), Georges Vajda (*Judovska srednjeveška misel*, Celje 2001), Friedrich Nietzsche (*Nietzschejevo berilo: izbrani odlomki*, Ljubljana 2002), Gershom Scholem (*Poglavni tokovi v judovski mistiki*, Ljubljana 2003), Angelus Silesius (*Kerubski popotnik*, Ljubljana 2012), George Steiner (*Resnične prisotnosti*, Ljubljana 2003) in drugi. Za prevod dela Paul Celan: *pesnik, preživelec, Jud*

Johna Felstinerja (Ljubljana 2017) je bil leta 2018 nominiran za Jermanovo nagrado DSKP.

Snojev prevod Celanovih *Zbranih pesmi*, ki je izšel v dveh obsežnih knjigah pri založbi Beletrina, je njegov doslej najobsežnejši prevajalski podvig. S Celanom se je v manjšem obsegu ukvarjal že prej; monumentalna zbirka pa prinaša prevod poezije nemškega pesnika judovskega rodu Paula Celana, v katero je ta prelil svoje bridke izkušnje izgube staršev in doživljanja holokavsta, ki so ga neizbrisno zaznamovale. Njegov jezik zaznamuje kriptičnost, nabit je s simbolizmom, metaforiko, aluzijami, s pregnantnostjo in skrito sporočilnostjo, zaznamovan pa je tudi s številnimi neologizmi in miselnimi preskoki; ta hermetičnost, ki jo je Celan zavestno ustvarjal in se je z leti le še stopnjevala, je bila velik prevajalski zalogaj, ki ga je prevajalec na različne načine spretno reševal, pri tem pa je skušal ostati kar najbolj zvest izvirniku in ga poustvariti, zato tudi prevod zaznamujejo neologizmi in manj ustaljeno besedje, ki pripomorejo k poustvarjanju Celanove kriptičnosti. Snojev prevod izkazuje jezikovno korektnost in natančnost ter nedvomno kaže, da je bilo vanj vloženo ogromno truda in znanja.

Nominiranja za Jermanovo nagrado

ZDRAVKO KOBE za prevod dela Immanuel Kant: *Kritika čistega uma* (Društvo za teoretsko psihoanalizo, 2019)

Zdravko Kobe je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani leta 1990 diplomiral iz filozofije in sociologije kulture; tu je leta 1993 magistriral in leta 1997 doktoriral. Na Filozofski fakulteti deluje kot izredni profesor in predavatelj za nemško klasično filozofijo. Njegova področja raziskovanja so: transcendentalni in spekulativni

idealizem, filozofija razsvetljenstva in politična filozofija. Z različnimi temami s teh področij se ukvarja tudi v svojih znanstvenih ter strokovnih delih in objavah. Kot prevajalec je Kobe izrazito usmerjen v prevajanje filozofskih besedil; med pisci, ki jih je prevajal, so: Georg Wilhelm Friedrich Hegel (*Znanost logike I: 1832*, Ljubljana 1991; *Znanost logike II*, 1994; *Oris filozofije pravice*, Ljubljana 2013; *Znanost logike III. Zv. 2. Subjektivna logika ali Nauk o pojmu*, Ljubljana 2017), Jean-Jacques Rousseau (*Družbena pogodba*, Ljubljana 2001), Jacques-Alain Miller (*O nekem drugem Lacanu*, Ljubljana 2001), Sigmund Freud (*Spisi o seksualnosti*, Ljubljana 2006), Michel Foucault (*Vednost – oblast – subjekt*, Ljubljana 2008), Sebastian Rödl (*Samozavedanje*, Ljubljana 2018) in drugi.

Kant je ena od osrednjih točk njegovega dela; iz njega je doktoriral, z njegovo filozofijo se je ukvarjal v številnih razpravah in člankih in Kant je tudi predmet štirih od njegovih petih objavljenih monografskih del (*Automaton transcendentale. I. Kantova pot h Kantu*, Ljubljana 1995; *Automaton transcendentale II. Kritika čistega uma*, Ljubljana 2001; *Tri študije o Kantovi praktični filozofiji*, Ljubljana 2008; *Automaton transcendentale. 3. Kantova teorija subjekta*, Ljubljana 2014).

Prevod Kantove *Kritike čistega uma* je rezultat prevajalčevega dolgoletnega ukvarjanja s tem delom, ki je v Kobetovem prevodu izhajalo postopoma v reviji *Problemi (Kritika čistega uma)*. letn. 31 (1993), št. 4/5, str. 41–147; *Kritika čistega uma: 1/4*. letn. 39 (2001), št. 1/2, str. 9–170; *Kritika čistega uma: 2/4*. letn. 45 (2007), št. 1/2, str. 5–114; *Kritika čistega uma: 3/4*. letn. 49 (2011), [št.] 7–8, *Analecta; Kritika čistega uma*. letn. 49 (2011), št. 7/8, str. [5]–260; *Kritika čistega uma: 4/4*. letn. 50 (2012), št. 9/10, str. 5–97). Integralni prevod Kantove *Kritike čistega uma* predstavlja sklepno dejanje skoraj dvajsetletnega ukvarjanja s tem delom. Izjemna zahtevnost izvirnika se kaže tudi v slovenskem prevodu; strogo filozofsko in terminološko eksaktno besedilo postavlja pred težek izziv že bralca, kaj šele prevajalca. Prevod je jezikovno korekten in znanstveno dosleden. Strokovno izrazje, pogosto vpeto v dolge zapletene periode, prevajalec uspešno razrešuje in jasno

ter razumljivo sloveni; pri tem spretno niha med ohranjanjem tujk na eni in prevajanjem v slovenščino na drugi strani. Tako pred bralcem zaživi pristen Kant v lepem slovenskem prevodu.

MIHA MAREK za prevod zbirke besedil Judovska država: temeljni dokumenti političnega sionizma (Založba ZRC, 2019)

Diplomirani filozof, francist in biolog Miha Marek objavlja prozo in poezijo, strokovne članke in literarne kritike, ob tem pa se že dobro desetletje poglobljeno posveča prevajalskemu delu; zanimajo ga filozofija, znanost, sociologija. Svoje prevode praviloma nadgra-

juje z bogatimi komentarji in spremnimi študijami. Poslovenil je več temeljnih del s področja pedagoške sociologije in razsvetljenske filozofije, na eni strani Émila Durkheima, na drugi Denisa Diderota in njegove sobrate enciklopediste; z *Logiko živega* Françoisa Jacoba se je lotil zgodovine biologije, ki sega od renesančnih legend do molekularne revolucije. Z antologijo *Judovska država* pa si je Miha Marek zadal nov izziv.

Temeljni dokumenti političnega sionizma prinaša jo spise šestih nemško pišočin avtorjev, klasikov sionistične misli, s katerimi sta se ob koncu 19. stoletja izoblikovali ideologija in gibanje za narodno samoodločbo Judov. Filozof Moses Hess, zdravnik Leon Pinsker, rabin Isaak Rülf, publicist Nathan Birnbaum, novinar Theodor Herzl in kulturni kritik Max Nordau v njih razčlenjujejo gospodarsko, družbeno, politično in kulturno krizo Judov v Evropi in po svetu. Prevajalec je antologijo zasnoval in jo v prevodu opremil s natančnim strokovnim aparatom, ki izbrana besedila postavlja v zgodovinski in kulturni kontekst. Ta so različna po slogu in retoričnem naboju, prav v vseh pa mrgoli filozofskih, religiozoloških, pravnih, politoloških, ekonomskih in drugih terminoloških zagat, ki so zahtevala raziskovanje zdaj judovske verske tradicije, drugič jidiša, spet tretjič bančništva. Prevajalec te težave razrešuje s tankovestno čuječnostjo in izjemnim zanimanjem za detajle, brez rokohitrstva, pretehtano in jasno razplaten; k njegovi zbranosti je gotovo pripomoglo študijsko bivanje na Dunaju. Obenem ga odlikuje tanek posluš za različne intonacije piscev, ki jih je podal z opazno patino retorične šole 19. stoletja: od briljantno gostobesedne in virtuožno sentenčne dikcije do kramljavega žongliranja z besednimi igrami ali prizemljenimi ekonomskimi razmišljanji. Ker antologija zapolnjuje tudi pomembno akademsko in splošnokulturno vrzel, si zasluži uvrstitev v najožji izbor kandidatov.

Ko smo v Knjižnici Franceta Balantiča Kamnik leta 2013 snovali nabavno politiko, smo napravili demografsko analizo našega okolja. Ta je pokazala, da število občank in občanov iz tujine narašča. V pogovoru s tedanjo direktorico Zasebnega vrtca Zarja Jelko Golob se je razkrilo, da je v njihov vrtec vključenih kar nekaj otrok Neslovencev, katerih starši prosijo za nasvete glede jezikovne in knjižne vzgoje. Vrtec Zarja in knjižnica smo takrat že uspešno sodelovali s premično zbirko knjig za otroke, zaposlene in starše. Odločili smo se, da bomo skupaj izvedli projekt, s katerim bomo spodbudili medkulturni dialog, jezikovno ozaveščenost in bralno kulturo; poimenovali smo ga *Jezik: moj, tvoj, naš*.

Kdaj je knjiga most med kulturami?

Projekt smo vodile Jelka Golob v vrtcu, v knjižnici pa Duška Težak, ki ima sama priseljenko izkušnjo, ter Breda Podbrežnik. Te cilje smo urešničevali (in jih še) z medkulturno knjižnično zbirko, v vrtcu pa s premično knjižno zbirko v jezikih narodov nekdanje Jugoslavije. Pridobivane gradiva se je izkazalo za težjo nalogo, kot smo pričakovali. Vendar smo se povezali z veleposlaništvu in ambasadami, nekaterimi posamezniki in založbami, da smo lahko z darovi ali nakupi pridobili knjige v jezikih narodov s področja nekdanje Jugoslavije. Med darovalci je tudi pesnik Josip Osti, ki nam je daroval veliko knjig iz svoje zasebne zbirke, njegov prispevek pa je dragocen tudi v simbolnem pomenu, saj je pesnik zgled za uspešno medkulturno sožitje. Medkulturna zbirka v knjižnici vsebuje 1550 knjig različnih vsebin za odrasle in otroke.

Na mnogih dogodkih smo pripravili medkulturni program, z recitacijami, petjem, pripovedovanjem pravljic ali z glasbo so nastopili otroci priseljencev, priseljenci s Kosova, Bolgarije, Bosne, Makedonije in od drugod pa tudi nekateri uveljavljeni avtorji, na primer Josip Osti in Ismet Bekrić. Z dogodki smo promovirali zbirko, medkulturni dialog, predvsem pa smo z njimi želeli vključiti priseljence v kulturni vrtev.

Organizirali smo tudi nekaj strokovnih posvetovanj o medkulturnosti v knjižnicah, šolah ter vrtcih. S projektom smo seznanjali tudi strokovno javnost na različnih srečanjih in posvetovanjih, skrbeli pa smo tudi za medijske odmeve.

Posebej pa je treba omeniti, da v okviru projekta Jezik: moj, tvoj, naš poteka brezplačno učenje slovenščine za tujce. Udeležujejo se ga priseljenci in priseljenke s Kosova, iz Bosne, Srbije, Makedonije, Irske, Filipinov, Anglije, Brazilije ... Na začetku je slovenščino učila Špela Lamut, zdaj pa že nekaj časa Erika Poljanšek. Tako smo spoznali, da je naša skupnost sestavljena iz pisanega mozaika različnih kultur. V okviru projekta Libraries 2020: knjižnice povezujejo – vloga knjižnic na področju socialnega povezovanja so bili v sodelovanju z Zdrúženjem splošnih knjižnic izmerjeni učinki aktivnosti učenja slovenščine za tujce. Ugotovili smo, da udeleženke obvladajo pogovorno slovenščino, zmožne so urejati praktične zadeve (uradi, zdravnik, roditeljski sestanki, trgovine ...), bolje poznajo okolje, kjer živijo. Te učinke smo izmerili za albanske ženske, ki so tvorile eno od skupin učenja slovenščine. Na YouTubeu je dosegljiv posnetek, ki pravi o tem: <https://www.youtube.com/watch?v=gnUP1mpwzCY>

Zasebni vrtec Zarja in Knjižnica Franceta Balantiča Kamnik sta za skupni projekt Jezik: moj, tvoj, naš, prejela posebno priznanje na mednarodni konferenci PlurAlps 2018, ki je maja 2018 potekala v Torinu (Pluralism in Alpine regions Migration as an opportunity for social and economic innovation). Projekt PlurAlps je mednarodni projekt za območje Alp in je namenjen sprejemanju priseljencev, krepitvi socialne kohezije in zmogljivosti gorskih in obrobniških alpskih občin. Slovenski partner tega projekta je Urbanistični inštitut Republike Slovenije. Leta 2019 je bila občina Kamnik izbrana kot partnerica za izvajanje pilotnih aktivnosti v okviru projekta PlurAlps. V pilotne aktivnosti je bila poleg Zasebnega vrtca Zarja in Kotlovnice vključena tudi Knjižnica Franceta Balantiča Kamnik. Tudi s sredstvi tega projekta smo obogatili našo medkulturno zbirko in izvedli posvetovanje ter kulturni dogodek. Zadovoljni smo, da so projektni partnerji in različne inštitucije medkulturno zbirko, torej knjigo, prepoznali kot enega od načinov vključevanja v družbo in povezovanja.

Tudi knjiga je most med kulturami.

MENTORJEVA PREVAJALNICA

zbirka prevodov,
sodobna tuja literatura,
v prevodu mladih prevajalcev,
v okviru PREVAJALNICE JSKD.

ERICH FROMM

BEG PRED SVOBODO

prevod: Miriam Drev

UMco, zbirka Angažirano, 2020, m. v., 309 str., 26,90 €, JAK

Erich Fromm (1900–1980) je bil priznani nemški psihoanalitik, socialni psiholog in pomemben predstavnik humanistične filozofije. Že kot otrok v času prve svetovne vojne je bil priča pojavu nacionalizma in antisemitizma, študij sociologije pa je nadaljeval z raziskovanjem in prakticiranjem psihoanalize. Ko so v Nemčiji prišli na oblast nacisti, se je zaradi vse večjega pritiska nacistične ideologije iz Nemčije odločil preseliti v Ženevo in kmalu zatem v New York. Njegov nauk sta navdihnili predvsem Marxova filozofija in Freudova psihoanaliza, z leti pa je svojo misel obogatil z izročili budizma, starogrške filozofije,

Erich Fromm

krščanstva, renesanse in razsvetljenstva. Prelil jo je v številne knjige, med katerimi so nekatere kot denimo *Zdrava družba*, *Imeti ali biti*, *Anatomija človekove uničevalnosti* že prevedene v slovenščino. Zdaj smo v prevodu dobili še njegovo klasično psihološko študijo *Beg pred svobodo*, ki je izšla v prelomnem letu 1941 in odpira danes spet še kako aktualna vprašanja o zaveznanosti lastni svobodi na eni strani in potrebi po pripadnosti na drugi. V njej se je Fromm na ozadju začetkov druge svetovne vojne in tedanjih diktatur posvetil vprašanjem politične psihologije, v njej pa analizira človekovo (notranjo) potrebo po oblasti in nadzoru ter njegov dvojni odnos do svobode. Osvoboditev od tradicionalnih vezi srednjeveške družbe je posamezniku podelila novo možnost samostojnosti, hkrati pa v njem vzbudila občutek osamljenosti, tesnobe in izoliranosti od drugih. Trajna negotovost kot posledica odtujitve človeka od skupnosti je v njem zasejala t. i. strah pred svobodo, s katero ne ve, kaj bi, in je ne obvlada. Človek si, kakor dokazuje Fromm, namreč želi zlitja z družbo, biti njen integrativen del, zato vede ali nevede prevzame njena prepričanja in miselne procese. Od izogibanja pristnemu svobodnemu razmišljanju do podreditve diktatorskemu režimu pa je potrebnih samo nekaj korakov. Fromm v *Begu pred svobodo* lucidno razloži, zakaj ljudje vidijo svojo varnost in rešitev v avtoritarnih družbenih ureditvah, njegove ugotovitve pa veljajo enako za čas, v katerem je knjiga nastala, kot za sedanjega. Knjiga, ki dandanes spet pridobiva svojo aktualnost. > SAMO RUGELJ

RAZVOJNA PSIHOLOGIJA

2. zvezek

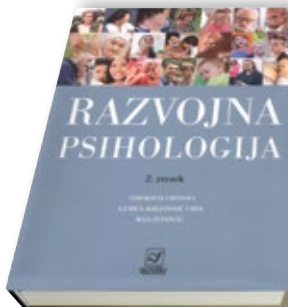
urejanje: Ljubica Marjanovič Umek, Maja Zupančič

fotografije: Tihomir Pinter et al.

ilustracije: Kristina Krhin

Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2020, pt. v., 302 str., 24,90 €

Najnovejša različica knjige *Razvojna psihologija* je od svoje predhodnice izpred dobrega poldruega desetletja v marsičem izpopolnjena, saj so avtorji posameznih poglavij tokrat še poglobili predstavljene vsebine in jih nadgradili z rezultati aktualnih raziskav, poleg tega pa so tokrat upoštevali tudi posameznikov razvoj glede na njegovo umeščenost v slovenski kulturni prostor. Celotna monografija je zdaj tako obsežna, da so jo avtorji razdelili v tri zvezke. Le tako so lahko natančno zaobjeli prav vsa človekova obdobja razvoja od začetne faze zarodka, kasnejšega dojenčka in malčka pa vse do otroka v zgodnjem, srednjem in poznem otroštvu, najstnika, mladega človeka na pragu odraslosti in na koncu zrelega odraslega človeka. V pričujočem 2. zvezku sta obširno zajeti obdobji zgodnjega ter srednjega in poznega otroštva, torej časa od otrokovega 3. leta pa vse do njegovega 11. leta starosti. Tako kot v drugih dveh zvezkih te imenitne monografije so se tudi avtorji 2. zvezka – poleg vodilnih avtoric, Ljubice Marjanovič Umek in Maje Zupančič so pri pripravi posameznih poglavij sodelovali še številni drugi strokovnjaki s področja razvojne psihologije – natančno poglobili v človekov zaznavni, gibalni, spoznavni, čustveni, osebnostni, socialni in moralni razvoj. Ob tem vsaka od obravnavanih tem bralcu postreže še z dodatnimi zanimivostmi in razvojnimi značilnostmi (tako v 2. zvezku ne gre spregledati otrokovih posebnosti glede spanja, vključevanja v vrtec in podobnega), vse skupaj pa zaokrožuje čudovito slikovno gradivo, vključno z ilustracijami in preglednimi tabelami. Pričujoča monografija bo nedvomno prišla prav ne le strokovnjakom s področja psihologije, medicine, psihoterapije, pedagogike in andragogike, socialnega dela in izobraževanja, ampak tudi vsem »laikom«, ki bi se radi intenzivneje poglobili v zanimivi svet razvoja posameznika od rojstva pa vse do smrti. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

BESEDNE POSTAJE V KNJIGARNI FILOZOFSE FAKULTETE V LJUBLJANI

Letošnji ciklus pogovorov, ki vključuje izvirno in prevodno družboslovno ter humanistično literaturo z usmeritvijo v refleksijo najaktualnejših družbenih dogajanj, pojavov in premikov na globalni ravni in pri nas, kot tudi leposlovje, epiko, angažirano prozo, znanstvenofantastično literaturo itd. bo tokrat potekal na spletu.

21.–25. SEPTEMBRA 2020

www.ff.uni-lj.si

Vabljeni.

Dogodki so del kulturnih dejavnosti v knjižarni, ki jo sofinancira Javna agencija za knjigo Republike Slovenije.

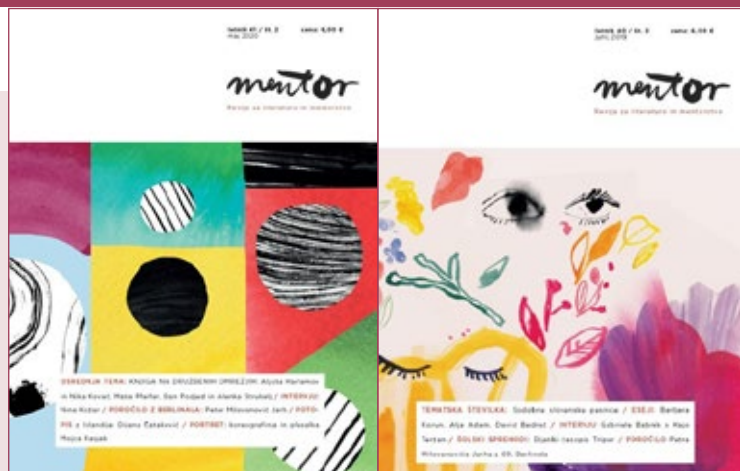
Knjižarna FF (v pritličju Filozofske fakultete),
Aškerčeva 2, Ljubljana
T: 01 241 11 19; E: knjigarna@ff.uni-lj.si
<https://knjigarna.ff.uni-lj.si/>

Revija *Mentor* izhaja od leta 1979, trenutno delamo tretjo številko 41. letnika. Ustanovila in urejala sta jo Peter Božič in Dragica Breskvar, od leta 1992 do 2013 pa samo še slednja, ki je s svojo neustavljivo energijo poosebljala revijo. Od jeseni 2013 uredniško ekipo sestavlja z mag. Barbaro Rigler. Kot glavni urednik *Mentorja* sem prepričan, da je osrednja naloga tiskanih literarnih revij danes zlasti ohranjanje kuratorske, uredniške in mentorske vloge medija. Namreč literarne revije niso zgolj razpečevalke in izdajateljice literarnih in polliterarnih besedil, ampak so tudi nepogrešljiv del komunikacijskega kroga knjige, žive kulture.

O Mentorju

Z vzpostavljanjem dinamičnega dialoga med avtorji, uredniki, sodelavci, strokovnimi in ljubiteljskimi bralci, založbami in drugimi akterji; z objavljanjem refleksije o književnih in kulturnih stvareh; z razvijanjem načinov mišljenja literature in kulture; s povezovanjem med različnimi polji kulture; z uvajanjem mladih avtorjev, odkrivanjem novih piscev, trendov in slogov. Toda znotraj tega ima revija *Mentor* še prav posebno mesto in funkcijo. Ker jo izdaja Javni sklad za kulturne dejavnosti in je podnaslovljena z *Revija za literaturo in mentorstvo*, skupaj z drugimi dejavnostmi JSKD vključuje torej tudi izobraževalno, mentorsko funkcijo. Predvsem je torej namenjena pisateljem in piscem začetnikom, neveljavljenim in mladim, ne nazadnje tudi tako ali drugače spregledanim in marginaliziranim; hkrati pa naj bi nudila z zgledom in občasno refleksijo tudi podporo njihovim mentorjem in spodbujevalcem. Že tako ali tako pa nikoli ni bila in ne bo namenjena le tistim, ki občasno pošljejo svoja besedila na uredništvo, ampak tudi ekipi (mladih) piscev, ki z revijo redno sodelujejo kot recenzenti in kritiki, potopisci, poročevalci, novinarji ...

Na moj predlog smo že pred leti znova uvedli uredniški komentar – vsako literarno besedilo, ki ga objavimo, pospremimo s kratko recenzijo resornega urednika, ki skuša avtorja napotiti tako k nadaljnjemu razvoju kvalitet svoje pisave in razvoju avtorskega glasu kot k odpravi pomanjkljivosti in zatikov. V literarni kritiki dajemo prednost samozaložniškim knjigam, knjigam manjših ali »perifernih« založb, žanru, spregledanim zvrstem itd. Pesnik in učitelj David Bedrač ureja in sestavlja rubriki *Najstnik* in *Šolski sprehodi*; v prvi objavljamo intervjuje z mladimi, navadno še šolajočimi se pisci in njihovimi mentorji, navadno učitelji (slovenščine), skupaj s pogosto prvo literarno objavo; druga je namenjena recenziji šolskih glasil in drugih literarnih izdaj osnovnih in srednjih šol, pa tudi fakultet. Kot že nakazano, pri reviji gojimo tudi številne druge, polliterarne in novinarske žanre, ki jih je marsikje že težko najti: poleg intervjuja, eseja in kritike še potopis, poročilo in portret. Pri slednjih žanrih se naslanjamo tudi na široko razvejano dejavnost JSKD, objavljamo npr. zapise o plesnih prireditvah in portrete plesalcev itd. Dolgoletni sodelavec Matej Krajnc pa skrbi tudi za rubriki *Komu zvoní*, v kateri recenzira in izpostavlja kantavtorsko glasbo, in *Literarni skovik*, kjer so v ospredju satira, samoironija, tako in drugačno kritično smešenje družbenih, psiholoških in drugih pojavov na slovenski literarni sceni. Prostor seveda dajemo tudi prevodni literaturi, pri čemer smo tesno povezani s projektom Prevajalnice, ki

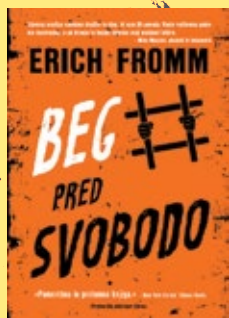
z izkušenimi mentorji izobražujejo mlade prevajalce. Ne nazadnje pa ne smemo pozabiti tudi na enostranski strip in dramska besedila gledaliških predstav za mlade, ki jih redno objavljamo na pobudo Barbare Rigler.

Tudi nekaj drugih projektov je, pri katerih revija sodeluje oziroma jih vodi – administrativno in organizacijsko seveda vse literarne projekte JSKD neutrudno vodi Mentorjeva sourednica in vodja literarne izpostave pri Javnem skladu. V zadnjih letih so se razni priročniki in zborniki (t. i. seniorskih piscev pa slovenskih avtorjev, ki pišejo v drugih jezikih itd.) sicer umaknili na splet oz. izhajajo bienalno, toda revija *Mentor* je še vedno osrednje gonilo nekaterih osrednjih literarnih prireditev, ki vzdržujejo pomembno mentorsko in izobraževalno dejavnost. Poleg različnih delavnic, katerih obseg se iz leta v leto celo povečuje, je najpomembnejša seveda Festival mlade literature Urška, pri katerem sodelujejo mladi pisci od 15. do 30. leta. Petim finalistom natečaja Urška vsako leto oktobra v Slovenj Gradcu priredimo tudi poseben dvodnevni dogodek, ki je sestavljen s srečanji z dijaki tamkajšnjih srednjih šol, ki berejo njihova nominirana besedila – takrat in tako se marsikateri mladi avtor prvič neposredno sooči z bralci svojih del; s kratko izobraževalno delavnico ter osrednjim slavnostnim dogodkom, na katerem ne izberemo le zmagovalca natečaja, ki naslednje leto prejme književni prvenec, ampak se dela petih finalistov tudi uglasbijo, zaigrajo, zaplešejo in drugače predstavijo, kar je vsekakor posebno doživetje. Na ta način s Festivalom Urška uveljavljamo idejo živega in dejavnega stika z literaturo ter uvajamo mlade avtorje v brbotajoči in raznovrstni literarni sistem.

AKTUALNE KNJIGE O NAŠI SEDANJOSTI – ANGAŽIRANE NOVOSTI IZ ZALOŽBE UMco

Erich Fromm
BEG PRED
SVOBODO

Izjemna analiza sodobne družbe in vlog, ki nam jih ponuja. Vanje večinoma pademo nezavedno, a po branju te knjige dobimo vsaj možnost izbire.
– Miha Mazzini

Malcolm Gladwell
POGOVARJANJE
Z NEZNANCI

Zakaj gredo naši odnosi z neznanci tako pogosto v tako napačno smer? Nova izjemna knjiga enega najbolj znanih publicistov na svetu!

Olivier van Beemen
HEINEKEN
V AFRIKI

»Kritični pogled, ki zareže y samo srce pivovarskega posla na zahtevnih trgih. Provokativna knjiga.«
– Financial Times

Knjižni sejmi so trdoživi dogodki, saj potekajo že skoraj pol tisočletja. Tudi Slovenski knjižni sejem predstavlja košček slovenske zgodovine, saj je najstarejši, največji in najpomembnejši dogodek s področja knjige in branja pri nas. V svoji polstoletni zgodovini je prešel skozi različne razvojne faze, doživel bolj in manj zvezdne trenutke, toliko negotovosti in vprašanj, s katerimi se srečuje pred svojo 36. izvedbo, pa ni bilo še nikoli.

O + O = O²

Prav vsak knjižni sejem je nekaj posebnega: zaradi čudežnih zgodb, novih imen, vznemirljivih naslovov, skrivnostnih literarnih junakov, inovativnih idej, usodnih srečanj, skritih afer ... Letošnji, šestintrideseti po vrsti, pa bo drugačen še toliko bolj. Zaradi nevidnega obiskovalca, ki je pred nas organizatorje, razstavljalce in obiskovalce postavil veliko vprašanj in zahtev. Nanje bomo odgovarjali kar sproti, glede na trenutne javnozdravstvene razmere, s tekočo evalvacijo trenutnega stanja in prilagajanja ukrepom. Vsi si želimo, da bo sejem kar najbolje izpolnil pričakovanja vseh deležnikov, zato bomo klasični, fizični predstavitvi dodali še spletno, virtualno razsežnost, ki bo postala stalnica tudi v prihodnje. To pomeni, da bo dogodek hibriden, v živo in po spletu, offline in online, O + O. Spremljevalni dogodki se bodo tako v veliki meri preselili v naše domove, kar pomeni manj dogajanja v živo na samem sejnišču, pa zato več na spletu, v t. i. e-coni.

Tu bo izhodišče, srečevališče in presečišče spletnih dogodkov. Interaktivni pogovori, kreativni nastopi, intervjuji, panožni paneli, literarni zvezdniki, novi avtorji, podelitve nagrad, stream prenosi v živo ...

Narazen, a vendarle skupaj je osnovno vodilo maratonskega virtualnega programa, ki bo potekal na posebnem YouTube kanalu vse dni sejma. Po zaključku prijav bomo konec septembra poslali razstavljalcem digitalni koncept sejma z vsemi vsebinskimi in tehničnimi informacijami in jih povabili, da nam pošljejo svoje vnaprej posnete prispevke (pogovori, okrogle mize, knjižne napovedi, paneli ...) za digitalni program sejma in predloge za dogodke, ki jih bomo prenašali v živo. Razstavljalci bodo tako oblikovali svojo digitalno prisotnost na spletu preko online kataloga in skozi koledar virtualnih dogodkov.

e-cona
Naraz-en, a vendar skupaj

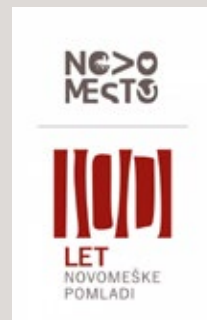
Letošnja likovna podoba je narejena na osnovi ilustracije Huiquin Wang iz slikanice Milana Dekleve o pisateljici in popotnici Almi Karlin, eni najbolj znanih in pogumnih Slovenk, ob 70-letnici njene smrti.

Deklica, ki se ob oknu in globusu vzpenja po lestvi in drži v roki knjigo, simbolizira prizadevanja Slovenskega knjižnega sejma, da Slovenke in Slovenci postanemo narod bralcev, Slovenija pa država branja. Almine vrednote – samodisciplina, vztrajnost, upornost in usmerjenost k cilju – prežemajo letošnji sejem. Pisatelj pravi, da ilustratorica s svojim delom in likovno govorico, tako kot knjižni sejmi, združuje svetove.

Država v fokusu bo letos država Don Kihota in Sancha Panse, Španija. Natančen program in gostje še niso v celoti potrjeni zaradi spreminjajočih se epidemioloških razmer, zagotovo pa bo košček španskega temperamenta še bolj razgibal že tako veselo in hrupno sejemsko vzdušje.

Cankarjev dom, Ljubljana, 24.–29. 11. 2020

Mesto gost na sejemu bo letos Novo mesto, ki obeležuje 100-letnico novomeške pomladi, kulturno-umetniške manifestacije, katere glavni pobudniki so bili znani mladi slovenski umetniki pod pokroviteljstvom že uveljavljenega Riharda Jakopiča. Na sejem »prihajajo« Anton Podbevšek, Miran Jarc, Božidar Jakac, Marij Kogoj, Josip Vidmar, Leon Štukelj ... Dogodek je pomenil začetek duhovnega preporeda slovenske umetnosti po 1. svetovni vojni in je spremenil sicer majhno mesto, Novo mesto, za nekaj dni v evropsko velemesto, saj je javno in politično močno odmeval. Del bogatih in številnih literarnih, glasbenih in razstavnih aktivnosti ob praznovanju obletnice bomo prenesli na sejem in v bližnjo Narodno galerijo.

Večletna prizadevanja za uveljavitev našega slogana Majhen sejem z velikim srcem, na stotine poslanih fotografij z vsakoletnih sejmov, mreženje z evropskimi sejemskimi odločevalci – vse to se je končno izplačalo. Septembra bo Slovenski knjižni sejem tudi uradno postal član družine osemnajstih knjižnih sejmov iz štirinajstih držav (Frankfurt, London, Bologna ...), združenih v evropsko mrežo sejmov, kar pomeni veliko priložnost za razvoj in izmenjavo izkušenj in dobrih praks, hkrati pa tudi obveznost, da kljub svoji majhnosti še naprej prispevamo k razvoju založniške sejemске industrije na evropski ravni.

Na letošnji založniški akademiji se bomo posvetili predvsem dvema temama, knjižnim politikam v Evropski uniji in vplivu pandemije na male knjižne trge. O prvem bodo govorili gostje iz Norveške, ki bodo predstavili rezultate svojih raziskav o evropskih knjižnih politikah in svoje poglede na razloge za mednarodni uspeh norveške knjižne produkcije, raziskovalci iz Slovenije in Litve pa bodo prvi v Evropi predstavili rezultate raziskave o vplivu pandemije na male evropske knjižne trge.

Letošnji sejem bo poseben. Še nikoli v 48-letni sejemski zgodovini ni bilo tako. Zato je še toliko pomembnejše, da ga izvedemo, saj s tem ustvarimo publiciteto za avtorje, panogo, knjižne teme ... in pošljemo pozitivno sporočilo različnim javnostim. Seveda je varnost obiskovalcev, razstavljalcev in osebja na prvem mestu. Kakšna bo podoba 36. Slovenskega knjižnega sejma, bomo, paradoksalno, odločili obiskovalci sami. Ob vsem spoštovanju včasih nenavadnih, včasih absurdnih ukrepov se moramo zavedati, da lahko le skupaj, brez strahu in krivde, prebrodimo krizo.

Sejem je samostalnik, predvsem pa tudi glagol. Zato sejem letos zagotovo bo in veselimo se ga!

36. SLOVENSKI KNJIŽNI SEJEM

24.-29. 11. 2020

 cankarjev dom

Mesto v gosteh:

NOVO
MESTO

LET
NOVOMEŠKE
POMLADI

Gospodarska
zbornica
Slovenije

Zbornica knjižnih založnikov
in knjigotržcev

V fokusu:

Kolekcija šestih skodelic z verzij Srečka Kosovela iz knjige *Vsem naj bom neznan*.

Cena majhne skodelice (9 cl): 18 €
Cena večje skodelice (25 cl): 25 €

Naročila na: www.goga.si; tel.: 07 393 08 11

Seznam serij dogodkov v knjigarni Konzorcij

- **Enajsta šola** – vsak prvi torek v mesecu
- **Hospickafe** – vsak zadnji torek v mesecu
- **Izbrano z Mirelo** – vsak tretji torek v mesecu
- **Knjiga in spol** – ob sredah, enkrat mesečno
- **Od prve do zadnje strani** – vsak zadnji petek v mesecu
- **Otroški abonma** – vsako tretjo soboto v mesecu
- **Gledališki otroški abonma** – vsako prvo soboto v mesecu
- **Potepanja s knjigo in Kompasom** – vsak prvi četrtek v mesecu

Serije dogodkov

- **Otroški abonma**
z vsestranskim Srdjanom Milovanovićem
- petek, 25. septembra, ob 17. uri, OBISK
- sobota, 17. oktobra, ob 11. uri, ZOG
- sobota, 21. novembra, ob 11. uri, LOV NA MEDVEDA
- **Gledališki otroški abonma**
z igralko Aljo Kapun
- sobota, 3. septembra, ob 11. uri, JANČEK JEŽEK
- sobota, 7. novembra, ob 11. uri, JAZ
- **Hospickafe**
povezuje Carmen L. Oven
- torek, 16. septembra, ob 18. uri
- torek, 29. septembra, ob 18. uri
- torek, 27. oktobra, ob 18. uri
- **Od prve do zadnje strani**
dogodke s slovenskimi knjižnimi ustvarjalci povezuje Jernej Terseglav
- petek, 18. septembra, ob 18. uri, Andraž Polič
- petek, 26. oktobra, ob 18. uri
- petek, 20. novembra, ob 18. uri
- **Potepanja s knjigo in Kompasom**
- četrtek, 1. oktobra, ob 18. uri
- četrtek, 5. novembra, ob 18. uri
- **Izbrano z Mirelo**
- torek, 15. septembra, ob 18. uri
- torek, 20. oktobra, ob 18. uri
- **Enajsta šola v knjigarni mag. Dušan Kramberger, Slovenska kulturna dediščina**
- torek, 3. novembra, ob 11. uri

Preostali pogovorni večeri

- **Kamenko Kesar, Ko bi moški vedeli**
- sredo, 9. septembra, ob 18. uri
- **Oto Fartek, Odgovor je srčnost**
- sredo, 23. septembra, ob 18. uri
- **Noč knjigarn**
- petek, 25. septembra
- ob 17. uri otroški abonma, OBISK
- ob 18. uri, dražba ilustracij
- **Izidor Gašperlin, Solo v dvojce**
povezuje Carmen L. Oven
- četrtek, 22. oktobra, ob 18. uri

Več o dogajanju v KNJIGARNI KONZORCIJ:
www.mladinska.com/dogodki

Dogodki so del kulturnega programa knjigarne, ki ga sofinancira JAK RS.

HOLLY MILLER

VIDEL SEM TE

prevod: Ida Sternad

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2020, m. v., 416 str., 14,90 €

Joel je že vse od zgodnjih otroških let obdan s prav posebnim darom: v spanju se mu v glavi vrtijo različne preroške sanje o ljudeh, ki jih ima najraje. Svoje najbližje bi rad opozoril pred nevarnostmi, ki jih vidi v sanjah, a ker ga ti po navadi ne upoštevajo, se pogosto zgodi tudi marsikaj hudega, česar si Joel kasneje ne more odpustiti. Tudi zato je njegovo življenje napeto in tesnobno. Nenadoma pa se kot svetli žarek upanja ob njem pojavi prikupna Callie, ki je zaposlena v kavarni, kamor Joel redno zahaja na svojo jutranjo kavo. Njuno prijateljstvo se postopoma prelevi v nežno, a trdno ljubezen, a kaj, ko ljubezensko srečo na lepem zasenčijo Joelove preroške sanje. V njih namreč do potankosti vidi, kdaj in kako bo umrla njegova najdražja Callie. Bo morda Joel tokrat lahko kos usodi in bo preprečil tok napovedanih dogodkov? Ljubezenska zgodba, ob kateri boste ostali brez besed in obenem stiskali pesti za srečen konec. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

KATARINA K. VALENTINI

SAMOZAVESTNO SAMOSVOJA

samozaložba K. K. Valentini, 2020, m. v., 230 str., 13,75 €

Imeti sijajno kariero, popolnega partnerja, več denarja, kot ga potrebuješ, in dve čudoviti prijateljici, na kateri se lahko vedno zanesesh, so uresničene sanje. Charlotte vse to doseže pred štiridesetim rojstnim dnevom, a zakaj se, kadar ostane kakšen večer sama s seboj, počuti prazno in nesrečno? Roman se korak za korakom pogloblja v samostojno, pametno in uspešno žensko, ki se zave želje po otroku, njen partner pa ji tega najprej noče, nato pa ne more nuditi. V Charlottinemu notranjem boju, da bi si priznala in dovolila željo po otroku, se bo prepoznala marsikatera bralka. Z njo delimo najprej bolečino, ker partner odklanja očetovstvo, nato trganje na videz trdne zveze in potem srečno zmedenost ob zavesti, da je zanosila, pomešano s strahom, kako novico predstaviti v službi, da je ne izgubi. Sledi težak udarec – spontani splav, ki podre marsikaj. Roman je kombinacija mehkega ljubiča, intimne izpovedi prodorne karieristke in uspešnega primera relacijske gestalt terapije, umeščen v razkošno okolje londonske odvetniške smetane, obut v prestižne dizajnerske čevlje in zalit s potoki šampanjca. > MAJA ČREPINŠEK

ne sanje. Charlotte vse to doseže pred štiridesetim rojstnim dnevom, a zakaj se, kadar ostane kakšen večer sama s seboj, počuti prazno in nesrečno? Roman se korak za korakom pogloblja v samostojno, pametno in uspešno žensko, ki se zave želje po otroku, njen partner pa ji tega najprej noče, nato pa ne more nuditi. V Charlottinemu notranjem boju, da bi si priznala in dovolila željo po otroku, se bo prepoznala marsikatera bralka. Z njo delimo najprej bolečino, ker partner odklanja očetovstvo, nato trganje na videz trdne zveze in potem srečno zmedenost ob zavesti, da je zanosila, pomešano s strahom, kako novico predstaviti v službi, da je ne izgubi. Sledi težak udarec – spontani splav, ki podre marsikaj. Roman je kombinacija mehkega ljubiča, intimne izpovedi prodorne karieristke in uspešnega primera relacijske gestalt terapije, umeščen v razkošno okolje londonske odvetniške smetane, obut v prestižne dizajnerske čevlje in zalit s potoki šampanjca. > MAJA ČREPINŠEK

CAROLINE BERNARD

FRIDA KAHLO IN BARVE ŽIVLJENJA

prevod: Katja Bizjak

Učila International, 2020, t. v., 335 str., 25,99 €

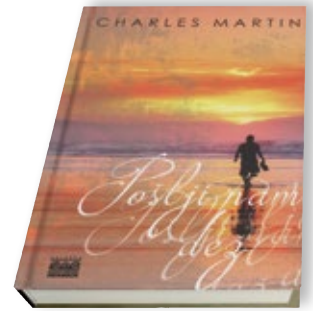
Romaneska biografija nemške pisateljice, ki nadvse rada zapisuje zgodbe o močnih ženskah, nas popelje v barvito Mehiko tridesetih let prejšnjega stoletja, kjer si mlada in radoživka Frida nadvse želi potovati po svetu in postati zdravnica. A huda avtobusna nesreča odnese njeno življenje v povsem drugo smer. Prikovana na bolniško posteljo si začne ustvarjati svoj likovni svet, njen neugnani duh pa jo med številnimi operacijami in okrevanju pripelje do znanstva s pomembnimi kulturniki in protirežimskimi uporniki tistega časa. Usodno se zalju-

CHARLES MARTIN

POŠLJI NAM DEŽ

prevod: Sabina Imamović

Meander, 2020, t. v., 287 str., 32 €

Zlo je resnično. In ne umre, ko umre človek, samo preseli se drugam, pravi Joseph. Ve, o čem govori. Njegovo telo je polno ureznin, posledic zlomov, strelnih ran in opeklin, toda o tem ne mara govoriti. Preveč je boleče. Raje se umika v samoto gozdne kočice na pobočju odročnih gora, v družbo zvestega psa, dveh skodelic kave in ene cigarete. Joseph vedno spi je le eno, cigareto pa pusti, da dogori odložena. Čemu, ne izvemo do konca romana. Neke noči v snežnem metežu zasliši obupane krike otroka in ženske. Takoj ve, da gre za življenje in smrt in da časa ni veliko. Nemudoma zgrabi vrv in plane ven. Malo nižje od kočice se utaplja deklica, mati in deček pa je ne moreta rešiti. Joseph se brez razmišljanja požene v poledenelo vodo. Zdi se, da po dramatičnem začetku zgodba ne bo mogla obdržati divjega tempa, toda presenečenja, skrivnostna naključja in intenzivna čustvena napetost drvijo kot hudournik vse do zadnje strani prepričljivo protivojnega romana, ki širi upanje, da navsezadnje vendarle zmagata dobrota in ljubezen, ki imata moč, da človeka očistita, napojita in zacelita. Tako kot dež, poslan z neba, ko ga najbolj potrebuješ. > MAJA ČREPINŠEK

PENELOPE WARD

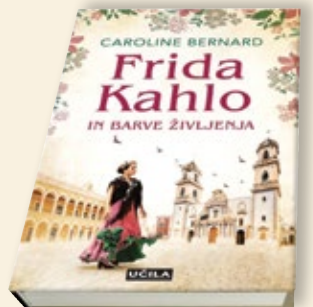
ROMANCA ZA ENO POLETJE

prevod: Lidija Krefc

Učila International, zbirka Knjiga meseca, 2020, m. v., 304 str., 19,99 €

Najstnica Raven Donatucci si čez poletje služi kruh z opravljanjem gospodinjskih del v hiši, kjer je njena mama Renata že vrsto let zaposlena kot glavna hišna pomočnica. In čeprav mlado dekle ve, da prihaja iz povsem drugačnega okolja kot postavni enaindvajsetletni Gavin Masterson, sin lastnikov hiše, med njima vznikne strastna ljubezen, ki pa ji močno nasprotuje Gavinova mama Ruth. Za sina ima namreč čisto drugačne načrte, zato stori nekaj zelo usodnega. Čez deset let se Raven in Gavin po naključju znova srečata, in ko Gavin naposled izve, zakaj je njuna mladostna romanca trajala le eno poletje, je ves iz sebe. Pa je zanj in Raven kljub vsem izgubljenim letom vendarle še kakšno upanje? Igrivo, nežno in romantično branje – prav takšno, kot so prve (poletne) romance. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

bi v Diega Rivero, slikarskega genija, ki ji ljubezen vrača in jo tudi spodbuja pri njenem umetniškem izražanju, a ji hkrati nikakor ne more ostati zvest. Odeta v tradicionalna mehiška oblačila in majeovski nakit Frida tako na platno prenaša svoje življenje, svoje telesne bolečine, pa tudi žalost, ker ne more donositi tako želenega otroka. V zgodbi se tako tesno prepletajo Fridin umetniški opus, njeno tegob in boleznin prepolno življenje (1907–1954), kot tudi njena trajna in neusahljiva ljubezen do Diega. > RENATE RUGELJ

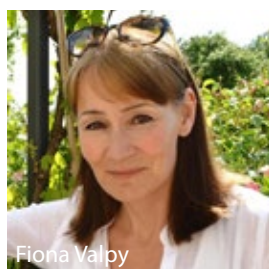

FIONA VALPY

ŠIVILJINO DARILO

prevod: Neža Ropret

Učila International, zbirka Knjiga meseca, 2020, m. v., 284 str., 19,99 €

Fiona Valpy

Priljubljena britanska avtorica, ki svoj navdih pogosto išče v francoskih zgodbah (*Za vedno po francosko*, 2018 in *Ljubezen po francosko*, 2017), je svoje junakinje tokrat postavila v okupirani Pariz, kjer tri mlade šivilje vsaka po svoje poskušajo prebroditi mučne vojne okoliščine. Njihove skrivnosti, ki

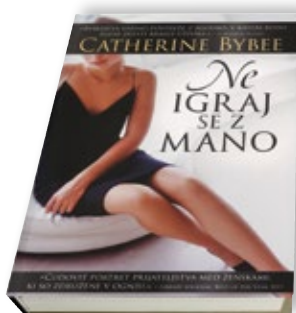
jih povezujejo pa tudi ločujejo, se prenesejo v sedanost, ko Harriet, vnukinja ene od njih začne brskati po družinski preteklosti. Pogum in radovednost mlado dekle iz Anglije pripelje v Pariz, kjer najde službo v isti zgradbi, v kateri je šivala tudi njena babica, in čas je, da se spoprime z izmikajočo resnico o preteklosti svoje prednice. Rahločutno zgodbo z izdelanimi zgodovinskimi podrobnostmi in široko paleto čustev štejejo med nepozabna dela o ljubezni in vojni in bo vse, ki to radi berejo, popolnoma posrkala. > BETI HLEBEC

CATHERINE BYBEE

NE IGRAJ SE Z MANO

prevod: Esther Daniela Košir

Hiša knjig, založba KMS, 2020, m. v., 433 str., 13,99 €

Alliance je ženitna posredovalnica za bogate in slavne, ki nujno potrebujejo zakonca. Lastnica agencije je Samanta Harrison. Njena sodelavka z lastno odvetniško pisarno pa je odvetnica Lori Cumberland, ki je zadolžena tako za predporočne pogodbe kot za ločitve in tudi pripravo strank na življenje po ločitvi. Zgodba se začne po končanem slavlju novopečene ločenke Avery Grant, ob kateri ostane odvetnica Lori, ki dobi Samantin klic, da se je Fedor Petrov, njuna stranka in mož ene od začasnih žena, ubil. Ker je vdova Trina Petrov vsa iz sebe, Lori odpelje Trino, Avery in Shannon, nekdanjo ženo kalifornijskega guvernerja, na križarjenje po Sredozemlju, da bi pozabile na težave, ki jih imajo. Tu se začne zgodba zapletati, ko Lori na križarjenju spozna skrivnostnega Reeda in se zaljubi vanj. A kdo sploh je Reed, kakšni so njegovi pravi nameni? Nič ni tako, kot se zdi na prvi pogled ... Zgodba, ki je mešanica kriminalke, romantike, začinjene z erotiko, bo zagotovo navdušila. > SABINA BURKELJCA

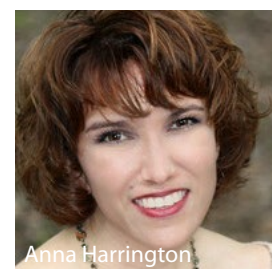
ANNA HARRINGTON

MUZA ZA MARKIZA

Carlislovi knj. 5

prevod: Neža Kralj

Mladinska knjiga, zbirka Oddih, 2020, t. v., 327 str., 32,99 €

Anna Harrington

Eve, lepa dedinja, koprni po življenju, dogodivščinah in ljubezni, zaradi česar se je naivno dekle že zapletlo v škandal, ki ga je družina komaj prikrila. Še eden bi dekle iz visoke družbe uničil. On, Dominick Mercer, je markiz, bogat in postaven samec, ki nerad zahaja v družbo. A le zato, ker živi dvojno življenje. Skriva, da

je slavni Vincenzo, skrivnostni slikar, škandalozno pohujšljiv vizionar, ki načrtuje tako genialno sliko, da se bo z njo lahko razkril, ne da bi ogrozil svoj položaj markiza. Eve po nesporazumu pristane v njegovem ateljeju kot model za prav to sliko. Z lakoto po življenju, lepoto in naivno zadržanostjo ga povsem očara, da si jo strastno poželi, medtem ko njene čare prenaša na platno. Ona pa si vroče zaželi njega. Toda ovir je veliko. Oba morata prej spoznati, v koga sta se zagledala, on pa šele odkriti, kaj v življenju resnično išče. Vmes vzniknejo pristna ljubezen in jedko ljubosumje, vroča strast in boleče odrekanje, hrepenenje in nato uresničitev vseh sanj. Romantično dogajanje je postavljeno v leto okoli 1830, med steznike, ki kipeče privzdignejo prsi, gladko drsečo svilo in tesno oprijete moške hlače, v prestižne galerije, plesne dvorane in slikovito prepisne ateljeje z vonjem po lanenem olju, žametnim kavčem, ki draži golo kožo akta, in v nadstropju posteljo, na kateri vzplamtijo tako vroča ljubljenja, da zažgejo sram in pomisleke. > MAJA ČREPINŠEK

BETH O'LEARY

ZAMENJAVA

prevod: Petra Breclj

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2020, m. v., 363 str., 14,90 €

Leena Cotton se je po smrti ljubljene sestre zakopala v delo, da bi pozabila na bolečino, nato pa jo nenadoma zlo mi napad panike. Na okrevanje se zateče v domačo vasico k babici Eileen, s katero ne deli le imena, ampak tudi neugnanega duha. Tudi ona žaluje, poleg tega pa skrbi za Leenino mater, svojo hčer, s katero je Leena prekinila stike, saj jo krivi, da zaradi nje sestra ni poskusila še ene terapije. Z babico najdeta rešitev, ki se zdi najboljša za vse: Leena se bo začasno naselila v babičino hišo in poskusila zakrpati odnos z materjo, babica pa bo medtem odpotovala na oddih v Leenino londonsko stanovanje. Zamenjava sproži val dogodkov, ki spremenijo življenja vseh, ki srečajo vražje Cottonove ženske. Leena se v babičinih čevljih tesno poveže z ostarelimi vaščani, vtikljivimi starimi tečkami in posebnosti, v resnici pa izjemnimi ljudmi, polnimi modrosti in godrnjave dobrote. Babica pa medtem v Londonu očara prav vse Leenine prijatelje in sostanovce. Zaživi svoje najbolj divje mladostne sanje in mimogrede obrne na bolje življenje vseh, ki jih sreča. Vmes pa se pleteta še dve nežni ljubezenski zgodbi, ki ogrejeta srce. Topla zgodba o žalosti, izgubi, osamljenosti, staranju, prevari, celjenju duševnih ran, prijateljstvu, ljubezni in najdragocenejšem, kar lahko podarimo soljudem, bo všeč vsem generacijam. > MAJA ČREPINŠEK

... topla zgodba za vse generacije ...

NOVA spletna knjigarna
www.mojknjiga.si

Brezplačna poštnina nad 30 €*

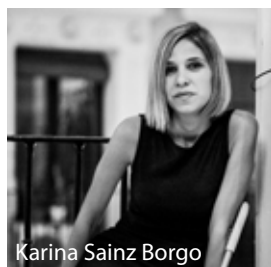
Sledi f @ #mojknjiga

* Velja za knjige plačane po predračunu, s kreditno kartico ali PayPalom.

KARINA SAINZ BORG

HČI ŠPANKE

prevod: Jaka Andrej Vojevec
Vida, 2020, m. v., 224 str., 27,90 €

Karina Sainz Borgo

Venezuelska avtorica Karina Sainz Borgo (1982) je svojo kariero začela kot novinarka pri venezuelskem El Nacional in se vse od takrat posvečala kulturnim reportažam. Pred desetimi leti je emigrirala v Španijo in sodelovala s številnimi španskimi in latinskoameriškimi časopisi. Po dveh esejističnih knjigah je *Hči Španke* njen prvi roman, ki ga proglašajo za literarno senzacijo, avtorico pa za novi glas svetovne literature, ki mu moramo prisluhniti. Zgodba, ki nas potisne v temačno in nepredvidljivo vzdušje sodobnega Caracasa je pripoved o žalovanju, osamljenosti in preživetju v mestu, ki se je spremenilo v pekel. Pravo moč temu romanu pa daje portret ženske v življenjski stiski. Caracaška učiteljica umre po hudi bolezni. Njena 38-letna hčerka ostane sama v mestu, prežetem z nasiljem in kmalu po pogrebu ugotovi, da je njeno stanovanje prevzela skupina neznanih žensk, ki deluje po navodilih Maršalke. Čeprav trka na sosedina vrata, da bi dobila nekaj odgovorov, vrata ostanejo nema ... Kaj se dogaja? > BETI HLEBEC

... novi glas svetovne literature, ki mu moramo prisluhniti ...

CHRISTELLE DABOS

SPOMIN BABILONA

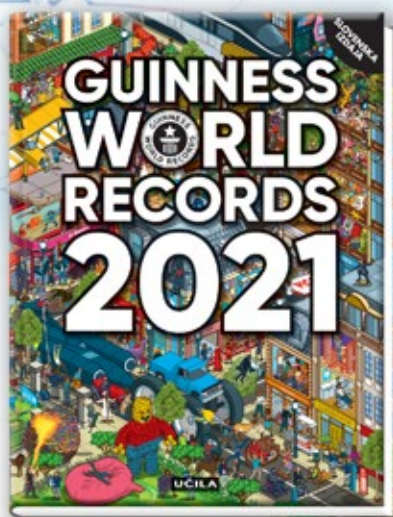
Zrcalka, knj. 3
prevod: Živa Čebulj
Sanje, zbirka Sanje. Fantazija,
2020, m. v., 400 str., 19,95 €

Christelle Dabos

Če ste do sedaj uživali v osupljivih zapletih očarljivih junakov vesolja, ki mu vladajo gospodarji predmetov, živali, rastlinja, urokov, alkimije itn., potem boste tretjo knjigo iz uspešne francoske fantazijske tetralogije prav težko odložili pred zadnjo stranjo. Kljub temu, da mlada Ofelija na oddaljenem oboku prebiva že več kot dve leti in jo je Faruk, duh družine na Polu, postavil za podpripovedovalko na svojem dvoru, še vedno ni rešila skrivnostnih izginotij plemičev. Prav tako ne more, kljub svojim izrednim *braljskim* sposobnostim, razvozlati rokopisa Farukove Knjige, četudi je od tega odvisno življenje njenega nesrečnega zaročenca Thorna, ki je ob poročnem darovanju tudi sam postal zrcalec, potem pa izkoristil svojo novo moč in izginil neznano kam. Ofelija mora zapustiti Pol in se vrniti na Animo, s seboj pa odnese tudi pereča vprašanja. Kdo je Drugi? Je res on povzročil raztrganje? Zakaj želi zdaj sprožiti še porušenje obokov? In ali bo res Ofelija privedla Boga do Drugega? Toda eno vprašanje je še posebej skeleče. Kje je Thorn? Priljubljena avtorica je vpeljala še nekaj novih likov, ki postavijo trdne temelje za veliki finale in opozori, da se moramo v iskanju resnice in svobode vedno pogumno zazreti vase in neprenehno dvomiti o nezmožnosti uveljavljenih avtoritet. > RENATE RUGELJ

19,99 €

NOVOSTI

UČILA

ŽEPNA KNJIGA

19,99 €

27,99 €

9,99 €

9,99 €

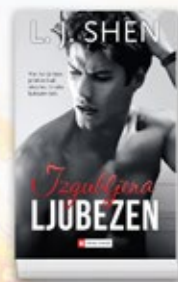

19,99 €

19,99 €

16,90 €

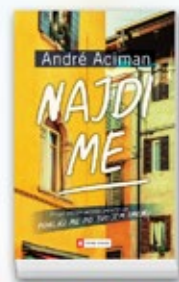
12,90 €

12,90 €

14,90 €

12,90 €

14,90 €

14,90 €

12,90 €

CLAIRE MCGOWAN

KAJ SI STORIL

prevod: Suzana Pečnik

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2020, m. v., 313 str., 14,90 €

Glavna junakinja zgodbe je Ali, triinštiridesetletna novinarka in vodja dobrodelne organizacije, ki pripravi srečanje nekdanjih študijskih prijateljev, a skrbno načrtovano druženje se že kmalu prelevi v pravo nočno moro. Alijina dolgoletna prijateljica Karen se namreč sredi noči pojavi v njeni kuhinji vsa okrvavljena in popraskana ter trdi, da jo je posilil Alijin mož Mike, priznani pravnik. Za nameček ji Karen kasneje prizna, da z Mikom ljubimkata že vrsto let. Toda pretresom še ni konca, saj pride nato na plan še ena presenetljiva novica, povezana s Karen, zato Ali ne ve več, komu naj v tej grozljivi zgodbi sploh še verjame: svojemu možu, ki trdi, da je nedolžen, ali dolgoletni prijateljici? Zgodba, prepletena z Alijinimi spomini na študentska leta, ki pojasnijo marsikatero dejanje glavnih junakov, po vrsti šokantnih zapletov dobi nadvse presenetljiv epilog. Napeto in navdušujoče branje! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

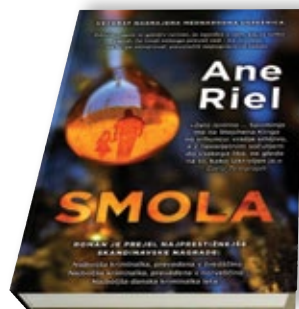
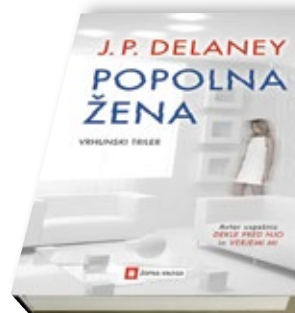
J. P. DELANEY

POPOLNA ŽENA

prevod: Marko Bogataj

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2020, m. v., 379 str., 14,90 €

Kriminalka, triler, znanstveno-fantastična zgodba in še kaj se prepletajo v tem napetem romanu, kjer spremljamo zgodbo Abbie in njene družine. Abbie se po svoji smrti pojavi v popolnoma drugačni »podobi« – nič več ni človek, ampak robot oz. sintetik (če ste gledali TV-serijo *Humans*, boste vedeli, o čem govorim). Počasi se začneja spominjati »prejšnjega« življenja. Sodobna, izredno razvita in izpopolnjena tehnologija omogoča izdelavo človeku podobnih bitij, ki navzven skoraj ne odstopajo od ljudi, celo več, nekateri imajo v sebi vgrajen program čustvovanja in celo prekašajo prave ljudi po človečnosti. Kaj se je Abbie v resnici zgodilo? Kdo je njen morilec? Je vredno biti znanstveni čudež? Kdaj se v resnici življenje zaključí, če se sploh? Napeto branje za miselni odklop in predvsem razmislek, kam kot civilizacija drvimo. Ali pa smo že tam? > SABINA BURKELJCA

ANE RIEL

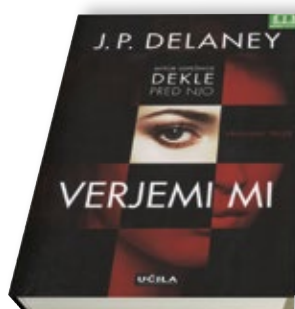
SMOLA

prevod: Branka Šnek Oset

Hiša knjig, 2020, m. v., 260 str., 12,99 €

Osamljeni, skoraj povsem neobljudeni otok Glava je že sam po sebi nadvse skrivnosten in na trenutke tudi srljiv, a prav takšno je tudi življenje glavnega junaka Jensa Horderja: njegovo domovanje je prava ropotarnica

ukradenih predmetov od vsepovsod in v takšnem klavstrofobičnem okolju odrašča tudi njegova hči Liv, ki sčasoma postane priča marsikateremu grozljivemu dogodku. Marsikaj videnea in doživetega bi najraje pozabila ali potlačila v podzavest, a kaj ko njen spomin vse te družinske skrivnosti neusmiljeno ohranja pri življenju. Jih bo naposled ozavestila, da bo lahko rešila iz globin teme in obupa vsaj sebe? Skrbno izdelana psihološka zgodba, polna nenavadnosti, tudi banalnosti, srljivosti in temačnosti, prinaša spoznanje o pomenu otroštva in njegovem vplivu na vse posameznikovo nadaljnje delovanje, ki se ga lahko usodno drži kot smola, dokler povsem ne zamaže njegovega življenja. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

J. P. DELANEY

VERJEMI MI

prevod: Maja Prevolnik

Učila International, zbirka Knjiga meseca, 2020, m. v., 380 str., 19,99 €

Mlada Angležinja Claire Wright si na vse pretege želi, da bi ji v Ameriki, kamor je prišla študirat igro, uspelo in da bi zaslovela, a ker nima ne denarja ne zelene karte, se za lažje preživetje odloči

za precej neobičajno honorarno delo: sodelovati začne s detektivsko agencijo, v kateri pomaga naročnikom preko posebne igre vlog zbirati dokaze nezvestobe njihovih partnerjev. Pri delu je zelo uspešna, dokler ne prevzame primera, pri katerem je osumljena umora stranke. Če želi ostati v Ameriki in doštudirati, ji ne preostane drugega, kot da sprejme ponudbo policije, ki zaupa Claire prav posebno nalogo, pri kateri ji njene igralske veščine pridejo še kako prav. Ko se že zdi, da se Clairini nalogi obeta srečen konec, se odvije nekaj prav šokantnih dogodkov. Jim bo mlada igralka vendarle kos? Napet kriminalni roman, poln skrivnosti in temačnosti, ki je zažrta tudi v glavne like, vabi k razrešitvi številnih ugank. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

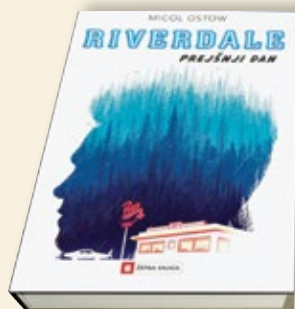
MICOL OSTOW

RIVERDALE; Prejšnji dan

prevod: Petra Brecelj

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2020, m. v., 293 str., 12,90 €

Riverdale je predzgodba uspešne najstniške TV-serije z istoimenskim naslovom. Opisuje življenja glavnih junakov pred prvo sezono. Zgodbo pripovedujejo glavni junaki, vsak s svojega zornega kota. Jughead, najstnik, ki je ostal sam z očetom alkoholikom in članom tolpe Kače, Betty, ki dela v Los Angelesu kot pripravnica pri uredništvu Hello Giggles, Veronica, razvajeno dekle, ki živi v New Yorku in katere družina je neznansko premožna, in Archie, ki to poletje dela za gradbeno podjetje svojega očeta in ima svoje skrivnosti, pred bralcem razgrinjajo, kako se prepletajo življenja ljudi iz malega mesta, ali kot pravi Jughead: »Naša zgodba govori o mestu, o majhnem mestu. In o prebivalcih tega mesta, ki drug drugemu

nadaljevanka Riverdale (2017–)

krizajo poti kakor samovoljne kroglice v fliperju. Od daleč deluje kakor toliko drugih mestec po vsem svetu: varno. Spodobno. Nedolžno. Če pa pridete bliže, boste pod površjem zagledali sence.« Branje, ob katerem bodo uživali tako najstniki kot tudi malo starejši bralci, ki bodo ob tem morda pomislili tudi na kulturno TV-serijo *Twin Peaks*. > SABINA BURKELJCA

DANIEL SILVA

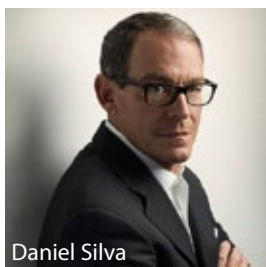
ANGLEŠKO DEKLE

prevod: Anja Bakan

Hiša knjig, 2020, m. v., 492 str., 15,99 €

Madeline Hart preživlja na Korziki brezskrbne poletne počitnice s svojimi prijatelji, potem pa za mladenko iz Anglije na lepem izgine vsaka sled. Ugrabitelji policiji kasneje namignejo, da jim jo bodo izročili le proti izplačilu ogromne vsote denarja, v nasprotnem primeru bodo javnost seznanili, da je Madeline, zaposlena v eni od britanskih političnih strank, ljubimkalo z britanskim ministrom, povrh pa bo dekle tudi ob življenje. Britanski kriminalisti se v želji po razrešitvi zapletenega primera povežejo z mednarodno vohunsko mrežo. Celotno akcijo vodi izraelski vohun Gabriel Allon, poklicni morilec, ljubiteljski slikar in restavrador, ki mora na poti do razrešitve problema streti številne trde orehe in nasprotnikom včasih tudi seči po življenju. Ko se že zdi, da bo operacija vendarle uspešno zaključena, se zgodi niz nepredvidljivih dogodkov, ki osupnejo vse vpletene ... Napeto branje z vsemi primesmi izvrstno izdelane vohunsko-kriminalne zgodbe! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Daniel Silva

SEBASTIAN FITZEK

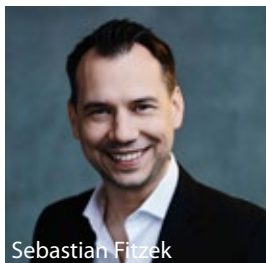
DARILO

prevod: Maruša Mugerli Lavrenčič

Učila International, zbirka Knjiga meseca, 2020, m. v., 320 str., 19,99 €

Milan ne zmore brati, in čeprav je bister in nadarjen, zato ne najde službe. Da je preživel, je postal priložnostni tat. Toda to je bilo »prej«. Sedaj v lokalni, ki ga je skušal oropati, dela kot natakar in ljubi Andro. Zdi se, da bo življenje končno steklo po pravih tirnicah, ko nekega dne pred semaforjem obstane poleg avtomobila, iz katerega mu obupana najstnica na zadnjem sedežu kaže sporočilo, načekano na kos papirja. Milana presune slutnja močne povezanosti z neznanim dekletom. V tesnobi za njenimi očmi prepozna nasilje, kakršnemu je že bil nekoč priča. A kdaj, kje in kako? Kriminalka z nenavadnim glavnim junakom je zapleten blodnjak umorov, posilstev, rezanja prstov, zabadanja pod nohte, davljenja, mazohizma, prevar, mučenj in podtikanj ..., kakršne lahko zagreši le psihopatska osebnost. Ali še bolje – več psihopatov, kajti zlo je dedno, kot pravi Milan. Pronicljiv psihološki triler bralca zvabi na pot razvozlanja srhljivih skrivnosti preteklosti. Je mogoče raztrgane niti znova povezati, poravnati zlo, kaznovati krivce? Morda. Toda zakaj se potem zgodba začne s koncem, z grobim skupinskim posilstvom Milana v berlinskem zaporu? Spretno zastavljena kriminalka bo vseh ljubiteljem ostro začinjenega. > MAJA ČREPINŠEK

Sebastian Fitzek

ANTTI TUOMAINEN

MOŽ, KI JE UMRL

prevod: Esther Daniela Košir

Hiša knjig, 2020, m. v., 288 str., 13,99 €

Novica, ki jo dobrodušni Jaakko Kaunismaa nekega poletnega dne izve pri zdravniku, je naravnost šokantna: njegovo življenje visi na nitki, saj ga je očitno nekdo zastrupil z gobami! Kaunismaa, sicer lastnik zelo uspešnega gobarskega podjetja, sklene, da bo odkril, kdo stoji za zelo premišljenim in skrbno načrtovanim dejanjem. Je to morda njegova soproga Taina, ki ga, kot ugotovi ves zaprepaden, že nekaj časa vara z enim od zaposlenih v njunem podjetju? So to morda ustanovitelji konkurenčnega gobarskega podjetja, ki mu želijo speljati dobro utečeni posel in pridobiti zveste japonske stranke? Kaunismaa se poda na raziskovanje, v katerem odkrije marsikaj šokantnega pa tudi bizarnega ... Kriminalni roman, prepreden s tipičnim nordijskim (črnim) humorjem, vleče k zabavnemu in napetemu branju vse od prve strani do presenetljivega konca. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

15,99
EUR

Daniel Silva
ANGLEŠKO DEKLE

12,99
EUR

Ane Riel
SMOLA

13,99
EUR

Antti Tuomainen
MOŽ, KI JE UMRL

14,99
EUR

Heather Morris
CILKINA POT

14,99
EUR

Catherine Bybee
**NE IGRAJ SE
Z MANO**

13,99
EUR

Marie Force
**USOJENA
ZA LJUBEZEN**

12,99
EUR

Teresa Medeiros
**NEVESTA
IN ZVER**

13,99
EUR

Lorraine Heath
**RAZVPITA
DEDINJA**

Posebna ponudba
na www.galarna.si

V KOMPLETU LE:
22,90 € + KNJIŽNO DARILO

Distribucija Avrora
e: info@galarna.si
t: 040 922 521

všečkajte nas
na Facebooku

WWW.GALARNA.SI

URŠKA FARTELIJ

220 STOPINJ POŠEVNO

Preprosto in sveže vse leto

Mladinska knjiga, 2020, t. v., 291 str., 29,99 €

Simpatična in v spletnem univerzumu izredno priljubljena kuharska blogerka se tudi v svoji drugi knjigi naslanja na kulinarico izročilo Prekmurja in tradicionalne družinske šege ter navade, ki jih uspešno prepleta s sodobnim tempom življenja. Drobna doživetja iz vsakdanjika se zlivajo s čudovitimi fotografijami in enostavnimi recepti, ki so domiselno razporejeni po letnih časih in tako tudi preko hrane vse leto ostajamo v sozvočju z naravo. Med pregledovanjem te lepe kuharice se mi je obudilo veliko dobrih idej in spominov na otroštvo in ker se poletje počasi izteka, sem si posebej pozorno prebrala navsote o jesenski kuharici. Urškina jesen seveda ne more mimo različnih kombinacij bučne, gobove ali ohrovtove juhe, praženih bučnic, krompirja s slanino, pečenega kostanja, jabolk in koruze. Ste že poskusili kdaj pripraviti gratiniran makov zavitek z jabolki, radič z domačo majonezo ali pito s kutinami? Ko se bralec tako sprehodi skozi domiselno kulinariko vseh letnih časov, ga na koncu čaka še kup zgodbin in receptov za hrustljavi kruh, dišeče bombete, paninije in pogače. Čisto na koncu pa je treba poskrbeti še za to, da bo v shrambi vse leto na voljo kak domač sirup, marmelada ali kompot in da bo ob prazničnih dneh prav posebej zadišalo iz naše kuhinje. > RENATE RUGELJ

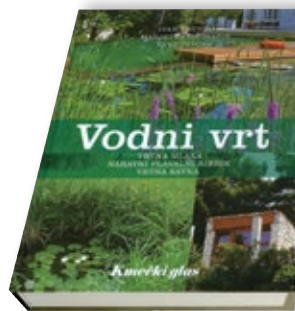
IVAN ESENKO, MARJETKA HROVATIN,
TEVŽ TAVČAR

VODNI VRT

Vrtna mlaka, naravni plavalni
ribnik, vrtna savna

Kmečki glas, 2020, t. v., 149 str., 25 €

Prvi del knjige je prelepa hvalnica mlaki, preprosti in prvinski vodi na domačem vrtu, ki lahko nudi zavetje in hrano številnim posebnim živalskim in rastlinskim stanovalcem. Avtor, pisatelj, fotograf in narovarstvenik Ivan Esenko nam s pomočjo bogatega slikovnega gradiva prikaže razne oblike mlak v vseh letnih časih, pojasni njihov pomen za širši ekosistem, predlaga tudi najboljši prostor za umestitev mlake na vrtu in razloži, kako je treba mlake vzdrževati, da bodo živalim čim bolj prijazne. Mlak nikakor ne smemo mešati z ribniki, ki so umetno vodno telo, namenjeno vzreji rib, in pogosto večji od mlake. Sledi nadvse zanimiv del knjige za vse, ki se navdušujejo nad naravnimi plavalnimi ribniki ali naravnimi bazeni. Ti so pri nas trenutno še manj znani, vendar postajajo vse bolj aktualni za ljudi, ki prisegajo na kulturo sožitja z naravo in se želijo na domačem vrtu kopati v vodi brez dodanih kemikalij. Razumljivo je razložena tako gradnja kot tudi rastlinski in mehanski čistilci ter vse prednosti takega objekta na domačem vrtu. V tretjem delu pa nam Esenko čudovito predstavi vrtno savno, ki zanj niso le prostor, v katerem je človeku vroče in se dobro preznoji, pač pa je pomembno predvsem to, da so grajene iz naravnih materialov, imajo lep razgled in so estetsko zanimive. Sam si je menda zgradil štiri, mene je najbolj navdušila tista na hribu, lesena, z razgledom na smučišče, ob kateri žubori hladen gorski potoček, čeprav tudi tista visoko nad tlemi v krošnji istrskih dreves ni slaba, da o kamniti savni na jadranskem otoku sploh ne govorim. Vaš vrt z malo iznajdljivosti in nekaj energije lahko postane tudi raj za sproščanje in užitek. > RENATE RUGELJ

ŠPORT IN PRAVO

Avtor/ji: Igor Angelovski, LL.M. (Frankfurt), odvetnik v Ljubljani, Zoja Bajželj, dr. Vesna Bergant Rakočević, Janko Dvoršak, prof. dr. Peter Grilc, dr. Marko Ilešič, dr. Tone Jagodic, as. Boštjan Koritnik, mag. Jure Levovnik, dr. Luka Mišič, prof. dr. Damjan Možina, izr. prof. dr. Klemen Podobnik, Rožle Prezelj, Domen Romih, prof. dr. Grega Strban, izr. prof. dr. Ana Vlahek, prof. dr. Katarina Zajc

Urednica: dr. Vesna Bergant Rakočević

Stvarno kazalo: Anita Husak

Nova knjiga Šport in pravo omogoča boljši vpogled v pravila in dileme pravnega področja športa, ki v družbi pridobiva vse večjo težo. Od izida zadnje knjige je minilo že več kot deset let. Športna panoga pa se hitro razvija in s tem tudi športno pravo.

Knjiga ima enajst vsebinskih sklopov, vsakega od njih je prispeval avtor z najvišjimi referencami z izbranega področja.

Delo je znanstvena monografija, katere avtorji imajo tako teoretične kot praktične izkušnje s področja športa, zato je namenjeno odvetnikom, agentom, pravnikom v gospodarskih družbah, ki se ukvarjajo s trženjem športa, pravnikom v športnih organizacijah, sodnikom, arbitrom ter seveda tudi študentom različnih usmeritev in stopenj.

leta izdaje: 2020
število strani: 456
velikost: 17 x 23 cm
vezava: mehka
cena: 89,00 €

MIŠA PUŠENJAK

ZEMLJA, NAŠE OSNOVNO ORODJE

Kmečki glas, 2020, m. v., 141 str., 17 €

Ob bogati ponudbi različnih naravnih pripravkov in gnojil za boljšo rast se vse prepogosto pozablja, da je prav zdrava in rodovitna zemlja najpomembnejše orodje, ne glede na to, ali pridelujete vrtnine, sadje, vinsko trto, zelišča, ste vrtničkar ali profesionalni pridelovalec, ekološki ali konvencionalni kmet, nas v uvodniku nagovarja Miša Pušenjak, izredno priljubljena vrtnarska specialistka. Poleg strukture, teksture in godnosti rodovitne prsti nam pregledno in enostavno razloži tudi pomembnost pH prsti in osnovna pravila gnojenja z mineralnimi in organskimi gnojili. Z odličnim slikovnim materialom nam pokaže, kaj se zgodi, če našim vrtninam v zemlji primanjkuje kalija, fosforja, magnezija, železa in podobno, ter nas pouči tudi, kako to odpraviti. Ves čas pa opozarja na velik pomen živih bitij, od krtov do deževnikov, pa tudi mikroorganizmov, za ohranjanje zdrave zemlje in dobrih pridelkov. > RENATE RUGELJ

www.uradni-list.si/knjigarna • informacije po tel.: 01/200 18 38 •
e-naslov: prodaja@uradni-list.si

MAJA IVANA SMODIŠ ŠKERL
PREHRANA ČEBEL

Kmečki glas, 2020, m. v., 146 str., 17 €

Pomen spoštovanja narave in vsega življenja v njej je zadnje čase spet bolj v ospredju. Eno tovrstnih prizadevanj, da procesi narave in njenih bitij ne gredo vniemar in so prav zato še toliko bolj spodbujani, je namenjeno tudi čebelarstvu. Ta panoga je na naših tleh zakoreninjena že dolgo časa in le kot čebelam pridnim posameznikom gre zahvala, da ne zamre niti v sodobnem svetu. A le tisti, ki se ukvarjajo s čebelarstvom, vedo, kako zahtevno delo je to in koliko znanja potrebuje čebelar, če želi ohraniti in razvijati svoje čebelje družine. To dejstvo je v svojem delu med drugim izpostavila tudi avtorica tega priročnika, ki strokovno, nazorno in tudi zelo razumljivo predstavlja številne zakonitosti dobrega čebelarjenja. Bralec bo v knjigi našel podrobne napotke o postavitvi čebelnjaka, dodobra se bo seznanil s pomenom kakovostne prehrane čebel, delovanjem njihovih organov in najprimernejšim hranjenjem, pri čemer avtorica priročnika razmišlja tudi o nadomestni hrani. Le site, ustrezno nahranjene in odžejane čebele bodo lahko čebelarja na koncu osrečile z izdelkom, ki je po vsem trudu, vloženem v skrb zanje, zares sladek kot med. Dragoceno in nadvse uporabno čtivo za vse čebelarje! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

MATEJKA JAVORNIK
PAPIRNATO CVETJE

Umetnost izdelovanja

papirnatega cvetja

fotografije: Eva Javornik

Kmečki glas, 2020, t. v., 175 str., 25 €

Vsem, ki premorete vsaj malo ročnih spretnosti in si želite v svoji dnevni sobi ali v pisarni barvno cvetje vse leto, bo ta priročnik za izdelavo papirnatih cvetic omogočil pravo avanturistično raziskovanje. Na začetku so razumljivo prikazane osnovne tehnike, potrebni materiali in pojmi, ki se najpogosteje pojavljajo v navodilih, potem pa že skočimo naravnost v vodo, no, med pisano cvetje. Najprej znanilke pomladi, vijolične anemone s črnimi prašniki, elegantni tulipani vseh barv, priljubljene zlato rumene narcise, potem pisano poletno travniško in poljsko cvetje, pa vrtnice, lepše kot na domačem vrtu, in jesenske sončnice in zimske božične zvezde, za konec pa še šablone za cvetne in stebelne liste ... Avtorica Mateja Javornik, ki je v priročniku pripravila navodila za več kot trideset različnih cvetic, zatrjuje, da papirnato cvetje polepša vsak prostor ter vanj vnese domačnost in eleganco. Po zadnjih trendih je tudi vedno bolj priljubljeno kot doma izdelano darilo, saj združuje umetnost, kulturo, estetiko in toplino ustvarjalčevih rok. Prihajajo dolgi zimski večeri in morda se velja preskusiti. > BETI HLEBEC

220 STOPINJ POŠEVNO – DRUGI HOD!

Nova knjiga avtorice priljubljenega kulinaričnega bloga *220 stopinj poševno* in večkrat ponatisnjene istoimenske kuharice prinaša več kot 120 novih receptov. V njih se Urška vrača k naravi, letnim časom in dragoceni kulinarični dediščini svojih staršev.

Najhitreje do knjige: 📍 v naših knjigarnah 🌐 www.emka.si ☎️ 080 12 05

 Mladinska knjiga

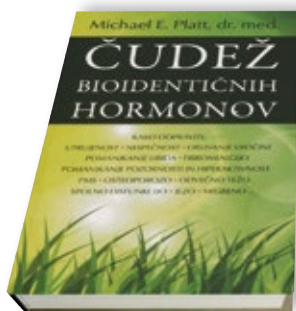
MICHAEL E. PLATT

ČUDEŽ BIOIDENTIČNIH HORMONOV

prevod: Jernej Zoran

Ara, 2020, m. v., 263 str., 23,90 €

Ameriški avtor, internist, ki slovi po precej inovativnem (ponekod tudi spornem) pogledu na nadomestno zdravljenje z naravnimi hormoni, je za pričujočo knjigo prejel kar nekaj nagrad in nominacij s področja alternativne medicine. V uvodnih poglavjih je zapisal, da knjiga pokriva širok spekter zdravstvenih težav, ki se pojavljajo zaradi hormonskega neravnovesja, od menopavze, sladkorne bolezni, do astme, debelosti, migrenskih glavobolov, pomanjkanja pozornosti, hiperaktivnosti in drugo, seveda pa se je treba za izboljšanje zdravja in počutja vedno posvetovati s svojim zdravnikom. Na podlagi dolgotrajne klinične prakse dr. Platt bralcem predstavi številne zgodbe ljudi, ki so prišli v njegovo ordinacijo po nasvet, in tudi komentarje, zakaj jim je svetoval tako, kot jim je, in ponudi več splošnih ugotovitev za lažje razumevanje vloge hormonov v telesu. Zelo uporabno sporočilo knjige je, da moramo odgovornost za svoje zdravje vzeti v svoje roke in delovati preventivno in proaktivno. > RENATE RUGELJ

... odgovornost za svoje zdravje je treba vzeti v svoje roke ...

DEAN ORNISH, ANNE ORNISH

ŽIVLJENJSKI SLOG, KI RAZVELJAVI BOLEZNI

Kako lahko preproste spremembe življenjskega sloga obrnejo potek večine kroničnih bolezni

prevod: Aiša Maj

Ara, 2020, m. v., 424 str., 24,90 €

... zdrava prehrana, več gibanja, manj stresa, več ljubezni ...

Morda malce nenavaden naslov knjige (izviren je *Undo It!*) med platnicami skriva enega boljših poljudnih priročnikov za zdravo življenje, ki smo jih dobili v zadnjem času. Dean in Anna Ornish sta v njej združila mnoge pristope, ki jih lahko, uporabljene v kompletu, zlahka prenesemo v svoje življenje in izboljšamo svoje zdravstveno ali pa nasploh bivanjsko stanje. Avtorja namreč trdita, da se lahko potek in stanje mnogih kroničnih bolezni preobrne in izboljša (torej razveljavi) s štirimi vogali njenega življenjskega sloga za razveljavitev bolezni. Ti so zdrava prehrana (pri kateri zagovarjata zmernost in uporabo pravih žival po Pollanu), potem več gibanja (ki naj seveda ne bo izčrpavajoče, temveč takšno, v kakršnem človek uživa ter v eni od treh kategorij aerobnega, za moč ali pa raztezanje), potem manj stresa, ki v nezdravih in stalnih odmerkih vsestransko slabo vpliva na človekovo telo ter več ljubezni, saj intimnost in bližina preko svojih zdravilnih učinkov vsestransko pozitivno vpliva na človeka. Razumljiv in razumen priročnik! > SAMO RUGELJ

www.bukla.si

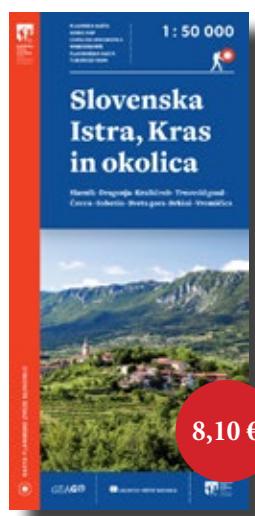
GRIČI Rafael Terpin

DDV je vključen v ceno.

V knjigi je objavljenih 38 pripovedi o najbolj skritih kotičkih med Vipavsko, Tolminsko in Škofjeloško. Zbrana besedila nam slikajo krajino, občutke, cvetje, hiše in ljudi, ki so, in ki jih več ni. Zanos, s katerim svoja doživljanja podaja, je nalezljiv, njegove izbrane besede pa navdihujoče in božajoče.

SLOVENSKA ISTRA, KRAS IN OKOLICA 1 : 50 000

Zajema območje med Sečovljami in Žbevnico na jugu, Sabotinom in Lokvami na Trnovski planoti na severu, med Predmejo, Senožecami, Košano in Podgradom na vzhodu ter Sabotinom, Doberdobskim jezerom, Trstom in Sečovljami na zahodu.

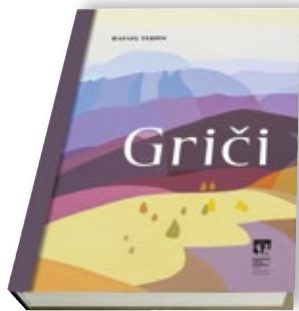
Planinska trgovina PZS | Informacije in naročila na sedežu PZS: Ob železnici 30 a, Ljubljana, v času uradnih ur, po pošti: p. p. 214, SI-1001 Ljubljana, po telefonu: 01 43 45 684 v času uradnih ur, faksu: 01 43 45 691, brezplačna telefonska številka: 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu), e-naročila: narocilo@pzs.si ali spletna trgovina PZS: <http://planinskatrgovina.pzs.si>. Uradne ure v Planinski založbi PZS, Ljubljana, Ob železnici 30 a: v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure (odmor za malico: 10.30–11.00).

RAFAEL TERPIN

GRIČI

Planinska zveza Slovenije,
2020, m. v., 229 str., 19,90 €

Med slovenskimi zapisovalci in upovedovalci občutkov in razgledov, ki se ponujajo ob hoji po naravi, bo Idričan Rafael Terpin (1944) s svojo knjigo *Griči*, v kateri je zbran presek njegovega več kot štiri desetletja dolgega tovrstnega publicizma, gotovo dobil posebno mesto. Ne glede na to, da se Terpin, tudi slikar, ki je s svojimi umetelnimi stvaritvami obogatil knjigo in z njo prispeval tudi naslovnico, v njej posveča predvsem domačim idrijskim in cerkljanskim hribom in torej ne hlasta po pohodnih presežnikih vseh vrst, nas v impresijah s svojih potepanj razoroži z bogastvom svojega jezika ter gibkostjo predstavljanja občutkov, ki se mu porajajo med hojo. Skorajda vsak njegov stavek je nekaj posebnega, premišljeno je izpisan, bogat s pomeni ter dostikrat izviren v njihovem dodajanju in pregibanju slovenskega jezika, pa naj bo počivanje na kakšnem mestu ali jutranji začetek vzpenjanja na kak vrh, kjer je bil že stokrat in več, ki bi ga marsikdo pozabil takoj po zaključku. *Griči* so presežek pisanja o naravi ter spodbuda za vse, da ni treba v ekstremne gorske višave, da bi šele tam našli navdih za izvirno hribovsko pripoved. > SAMO RUGELJ

SIMON DEMŠAR

DRUŽINSKI KOLESARSKI VODNIK

Mladinska knjiga, 2020, pt. v., 256 str., 29,99 €

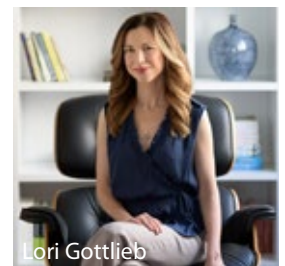
Do zdaj smo že dobili nekaj kolesarskih vodnikov po Sloveniji, zdaj se jim je z izborom petdesetih najprivlačnejših izletov pridružil še izkušen popotniški kolesar Simon Demšar. S funkcionalno in estetsko oblikovanim vodnikom, polnim različnih informacij, skupaj z gostoto avtomobilov na začrtani poti nas Demšar popelje na vse konce Slovenije ter nam v krožnih poteh treh različnih težavnostnih stopenj (izleti so večinoma primerni za družine ter manj utrjene kolesarje) predstavi različne poglede na našo domovino, ki iz kolesarske perspektive včasih zasije precej drugače. Demšar izlete zasnuje vsebinsko, v njih združuje geografijo in kulturo, nas pelje do obronkov hribovja, pod katerim pristajajo letala, ob železnici, ki pelje od Litije do Ljubljane, ob reki Savi med Kranjem in Ljubljano, nam ponuja raziskovanje Cerkniškega jezera, ki izginja, nas vodi do Dravskega polja, pa ob Sotli, v Slovenske gorice, v Logarsko dolino, na Kras in slovensko obalo, s čimer po svoje izriše lasten zemljevid slovenske dežele, ki ga velja obiskati in občudovati na dveh kolesih. Domišljeno! > RENATE RUGELJ

LORI GOTTLIEB

MORDA PA SE MORAŠ Z NEKOM POGOVORITI

Razkrijete se terapevtka, njen terapevt in naša življenja
prevod: Miriam Drev
UMco, zbirka Preobrazba,
2020, m. v., 522 str., 26,90 €, JAK

Knjige o psihoterapiji po navadi pišejo strokovnjaki s tega področja, njihov pripovedni slog pa je zato običajno bolj znanstveno usmerjen, zato jim le redko uspe nagovoriti širše bralstvo. Eruditski znanstveni pisci, kot je bil denimo nevrolog Oliver Sacks in je še vedno psihoterapevt Irvin D. Yalom, so zato še toliko bolj dragoceni, saj jim uspe približati bolj strokovno vsebino tudi običajnemu, vendar zavzetemu

bralcu. Knjiga Lori Gottlieb *Morda pa se moraš z nekom pogovoriti* je še korak naprej. Ugledna ameriška psihoterapevtka, ki ima za seboj že nekaj odmevnih knjig, je svojo kariero začela pri televiziji; bila je asistentka pri serijah, kot sta *Urgenca* in *Prijatelji*. Potem pa jo je zvedav duh zvalil v medicino, ki jo je doštudirala na uglednem Stanfordu, in nato v psihoterapijo, kjer se je uveljavila kot ugledna terapevtka. *Morda pa se moraš s kom pogovoriti* je delo, nad katerim je ostrmel tudi Yalom, saj je rekel, da česa takega v svoji dolgoletni bralni praksi še ni prebral. Lori Gottlieb je svoje delo, ki velja za eno najboljših psihoterapevtskih knjig zadnjega časa, zastavila zelo domišljeno, skoraj scenaristično (po njej naj bi posneli tudi televizijsko serijo): v njej avtorica odkrito, mestoma tragikomično in strokovno natančno opiše leto dni svoje terapevtske prakse, v katerem se je na glavo postavilo tudi njeno lastno življenje in se je bila primorana zateči k terapevtu veteranu Wendllu. Avtorica se poda po poti svojega neposrednega problema, ko jo čez noč zapusti partner, to pa je le uvod v njena globlje zakoreninjena nerešena vprašanja, kar prepleta z vpogledi v duševne kamre svojih klientov in priključne na dan njihove notranje demone. S tem zgradi večplastno zgodbo, saj si kot zavzeta terapevtka upa vstopati v globine človeškega srca in s toplino opisati, kaj se skriva v njem. Knjiga presega okvir stvarne literature, saj po zaslugi pisateljice pripovedne večine, s katero nam postopoma razkriva osrednje enigme v življenju opisanih oseb in tudi svoje lastne, malodane prestopa v romanopisje. *Morda pa se moraš z nekom pogovoriti* je knjiga o predelih človekove notranjosti, skritih pred njim samim, o njegovih včasih komičnih, včasih absurdnih mahinacijah, kako se izogniti spoznanjem o sebi, obenem pa je s skoraj detektivskim terapevtskim delom in odnosom tudi poročilo o možnosti preobrazbe in ljubezni. > SAMO RUGELJ

MATEJKA JAVORNIK

papirnato cvetje

umetnost izdelovanja papirnatega cvetja

176 strani, trda vezava, 19 x 25 cm, cena 25 EUR,
BREZPLAČNA POŠTNINA

Naročanje: 01 473 53 79, karmen@czd-kmeckiglas.si,
zalozba.kmeckiglas.com

Kmečki glas

JORGE BUCAY, DEMIÁN BUCAY

O STARŠIH IN OTROCIH

Kako ohraniti in poglobljati temeljne vezi

prevod: Tina Malič
Mladinska knjiga,
2020, pt. v., 307 str., 24,99 €

Demián in Jorge Bucay

V Sloveniji in še marsikje po svetu izjemno priljubljen psihiater, psihoterapevt, zvezdniški predavatelj in uspešen avtor, ki v svojih delih popularizira praktično psihologijo, je novo knjigo napisal v sodelovanju s sinom, že tudi očetom, ki ubira enako poklicno pot. Tema je tokrat starševstvo, lastni otroci, starši in vnuki. Govorita o tem, kaj pomeni biti starš, o brezpogojni in ambivalentni ljubezni, dediščini, vzgoji, zgledih, poučevanju, motivaciji, željah in pričakovanjih. Avtorja sta knjigo zasnovala tako, da zastavita uvodno

temo in vprašanja, ki se z njo odpirajo, nato pa o njej govorita vsak s svojega stališča – kot strokovnjaka, starša, stara starša in otroka. Preplet njunih stališč, ki se dopolnjujejo, včasih pa tudi razhajajo, ustvarja besedilo, ki bralca vabi v razmislek. Celoto gosto povezuje za avtorja značilno pripovedovanje pomenljivih anekdot, šal, prigrad, legend, povednih odlomkov iz literature in izkušenj, zasebnih in iz poklicne prakse, kar strokovno vsebino pregnete v prijetno, zanimivo branje. > MAJA ČREPINŠEK

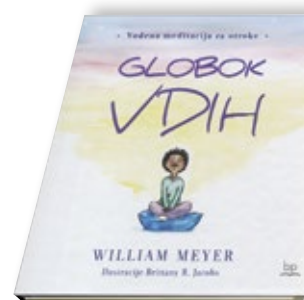
... prijetno,
zanimivo branje ...

WILLIAM MEYER

GLOBOK VDIH

Vodena meditacija za otroke

ilustracije: Brittany R. Jacobs
prevod: Metka Bartol
BP, 2020, t. v., 32 str., 18,95 €

Meditacija otroke umirja, pomaga jim odpihniti skrbi, ki jih ne morejo razrešiti, harmonizira jih in jim pomaga, da se osredotočijo, pokaže jim, kako obdržati blagi občutek lahkosti in dobrobiti ves dan in še ponoči. Skrbno premišljena slikanica jih vodi v meditacijo od začetkov, ko se šele učijo najti udoben položaj telesa, do poti vase, v svoje misli in nato še naprej. Izjemne ilustracije nazorno in razumljivo prikazujejo začetnike zapletene korake meditacijske tehnike, kot so »opazovati lastne misli«, »izprazniti um in ga umiriti«, »poglobiti se v dihanje«, »sprejeti vase kozmično energijo«, »odpreti ji pot, da se pretoči skozi telo«. Misli, na primer, so prikazane kot velike, majhne in majcene mavrično barvne lise, ki begajo po belini lista, se mešajo in ločujejo, dih kot veter, ki vleče, kopiči in razteguje oblake po sinjem nebu. Slikanica meditacijo naredi vizualno otipljivo, preprosto in prijetno. Ustvarja igrivo pot, ki vabi na raziskovanje. V tej slikanici bo našel navdih in spodbudo tudi odrasel začetnik! > MAJA ČREPINŠEK

ANDREJ PEŠEC

VZGOJA motiviranih, zdravih in odgovornih otrok

Znanje za življenje, 2020, t. v., 194 str., 23 €

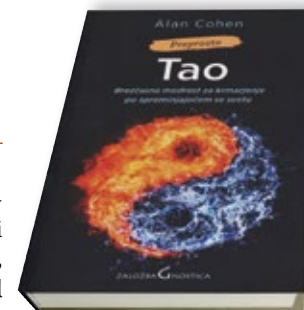

Domači predavatelj, svetovalec in trener s to knjigo želi starše, bodoče starše, strokovne delavce, sorodnike ter vse, ki prihajajo v stik z otroki, še dodatno opolnomočiti in jim pomagati pri vzgoji in razvijanju odnosov z mladimi. Iz svojih praktičnih (in teoretičnih) izkušenj poskuša odgovarjati na vprašanja, kot so: Kako v otroku razviti ljubezen do učenja, truda in dela? Kaj vse vpliva na otrokov razvoj, okus, značaj in zdravje? Kako odkriti področje, ki je otroku pisano na kožo? Kako ohraniti odličan odnos z otrokom tudi po tem, ko odraste? V knjigi najdete številne motivacijske nasvete, resnične zgodbe in praktične primere, ki so lahko vodnik ali ponudijo razmislek, kadar se pri vsakdanji vzgoji znajdemo na neznanem terenu. > BETI HLEBEC

ALAN COHEN

TAO

prevod: Jure Šešet
Gnostica, 2020, m. v., 300 str., 31,70 €

Zdi se, da se je v ponorelem svetu izgubila razsodnost, da igla kompasa, ki kaže, kako živeti harmonično s seboj, soljudmi, naravo in tistim, ki je nad vsem, pleše brez prave usmeritve. Avtor, psiholog, usmerjen v vizijsko psihologijo, se sprašuje, ali je kljub vsemu mogoče najti pot, in takoj odgovori: da, to je tao, kar pomeni »pot«. Tao je 1500 let po zapisi še vedno svetilnik razsodnosti. V poglavjih, ki so zasnovana kot razmišljanja (predavanja) o določenem življenjskem vprašanju, avtor združi izvirne verze Lao Zija, lastna razmišljanja in »slike« – literarne krokije. Ti ustvarjajo vtis dnevniških spominov Lao Zijevega najljubšega učenca. V njih pripoveduje o svojem življenju z mojstrom in modrostih, ki jih je pri tem dobil v dar. Kombinacija je sugestivno in navdušujoče branje, ki bogato ilustrira pot modrosti in vsakdanjem življenju, situacijah in izzivih. Vredno razmisleka. > MAJA ČREPINŠEK

DSLK
Društvo slovenskih literarnih kritikov

POVEZANE BESEDE

Cikel literarnih dogodkov (8. 9.-28. 10. 2020)

- Srečanja z avtorji (različne lokacije)
 - Simona Semenič** (branje)
 - Vesna Liponik** (vodi Petra Koršič)
 - Peter Svetina** (vodi Gaja Kos)
 - Suzana Tratnik** (vodi Aleksandra Gačič)
 - Sebastijan Pregelj** (vodi Tim Uršič)
 - Matjaž Zupančič** (vodi Matej Bogataj)
- Knjižna svetovalnica s Stritarjevo nagrajenko **Veroniko Šoster** (MKL)
- Knjižni paketi po izboru članov društva (MKL)

Več na strani Društva slovenskih literarnih kritikov na Facebooku

Soorganizator: Mestna knjižnica Ljubljana
Projekt sofinancira Mestna občina Ljubljana

STEFANIE STAHL

OTROK V TEBI MORA NAJTI DOM

Ključ do rešitve (skoraj)

vseh težav

prevod: Petra Anžlovar

Učila International,

2020, t. v., 248 str., 23,99 €

Za psihofizični razvoj vsakega posameznika velja, da so ključna leta do vstopa v šolo, toda najmočnejše nas v resnici zaznamuje najzgodnejše obdobje. V prvih treh letih se namreč izoblikuje podlaga, na kateri posameznik gradi svoj kasnejši odnos do sebe, svojih najbližjih pa tudi do širšega sveta. Če zgodnje otroštvo, poudarja priznana nemška psihoterapevtka, avtorica te mednarodne uspešnice, posamezniku ni prineslo varne navezanosti na najpomembnejše osebe – najpogosteje so to starši, lahko pa na človeka pomembno vplivajo tudi stari starši, vzgojitelji, učitelji ter še kdo – bo imelo to kasneje velik vpliv na številna področja njegovega delovanja. Tako se, denimo, dogaja, da nas na videz najbolj banalna situacija, na primer nepospravljena postelja ali pozabljena obljava o klicu ljubljene osebe, spravi v pravo paniko! Zunanji opazovalec tovrstne situacije bi nemara le nejeverno zmajeval z glavo, češ, kaj se pa gremo, v nas pa se je, kot izvemo v tem odličnem priročniku, le vklopila neka naša senčna vsebina iz preteklosti, ki ima s sedanjo situacijo različne skupne imenovalce. Avtorica v knjigi natančno pojasni vse podrobnosti in lastnosti našega »senčnega in sončnega notranjega otroka«, ob tem pa natrosi tudi obilo koristnih terapevtskih prijemov za lažjo pot naprej. Namigi in vaje nam bodo pomagali, da bodo sence naše preteklosti vse bolj bledele oziroma jih bomo znali sprejeti, ob tem pa bo v nas vedno močnejše sijalo notranje sonce, ki nam bo povrnilo občutek miru in varnosti. Toplo priporočam v branje (in raziskovanje)! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

OSHO

TANTRA

Vrhovno razumevanje

prevod: Simona Babič

Primus, zbirka Primula,

2020, m. v., 269 str., 24 €

Kako naj mistik prenese učencem najvišjo izkušnjo, ko pa se v njej povsem izgubi, v njej izgine in postane z njo eno? Spoznanje je tukaj, ni pa več tega, ki je spoznal. Ko ni subjekta, izgine tudi objekt. Izgine nabrežje, ostane le še reka izkušenj. Zato veliki mistiki svojo najvišjo izkušnjo velikokrat učencem prenesejo s plesom ali v pesmi. Mistik in učitelj Tilopa, ki je živel na začetku 11. stoletja v Indiji, je o svoji najvišji izkušnji učencu Naropi spregovoril v pesmi o Mahamudri. V tej knjigi Osho Tilopovo pesem svojim učencem bere verz za verzom, vrstico za vrstico, ob tem pa razkriva tančico za tančico plasti učenja, strnjene v besedilo verzov. Pojasnjuje jih, širše utemeljuje, daje številne primere, pripoveduje zgodbe o Budi in hkrati opozarja na stranpoti ter napake, ki popotnike na poti tantričnega učenja odvrtačajo od cilja. Razlage so namenjene učencem na Zahodu, zato marsikdaj zajemajo širše iz vodnjaka novodobnih tantričnih učenj, pa tudi zelo pojasnjevalne so. Pojasnjeni so, na primer, namen ponavljanja manter, cilji joge, namen meditacije, smisel uporabe metafor v svetih besedilih ... Celota je prežeta s humorjem in energijo, ki bralca prevzame. Knjiga je zelo primerna za začetnike, ki si želijo globlji uvid v tantrična učenja, vedno znova pa bodo ponjo segali tudi tisti, ki so na svoji poti tantričnih učenj že precej napredovali. > MAJA ČREPINŠEK

zbirka Preobrazba

»MODRA, TOPLA, PAMETNA IN ZABAVNA

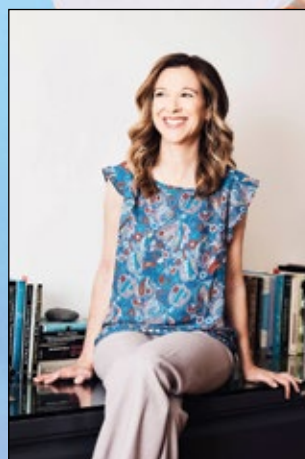
KNJIGA. MORATE JO PREBRATI.«

– SUSAN CAIN, AVTORICA KNJIGE TIHI

Lori Gottlieb

MORDA PA SE MORAŠ Z NEKOM POGOVORITI

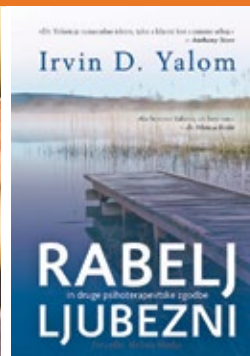
Razkrijejo se terapevtka,
njen terapevt in naša življenja

»Že več kot pol stoletja berem knjige o psihoterapiji, vendar še nisem naletel na knjigo, kot je ta.«

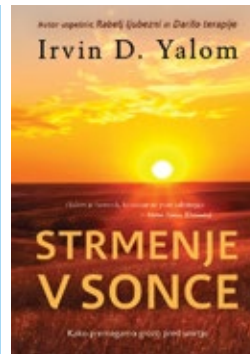
– Irvin D. Yalom, avtor knjig
Rabelj ljubezni in *Darilo terapije*

Priporočamo tudi:

»Ko beremo
Yaloma, on
bere nas.«

– dr. Manca
Košir

Naročila sprejemamo: • 01/520 18 39

• knjigarna@umco.si • na spletni strani: www.bukla.si

Knjige založbe UMco so na voljo tudi v boljše založenih knjigarnah.

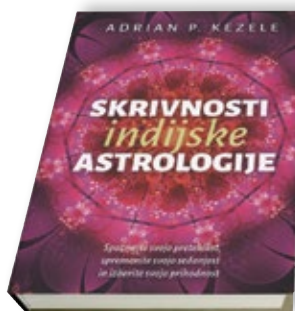

ADRIAN P. KEZELE

SKRIVNOSTI INDIJSKE ASTROLOGIJE

Spoznajte svojo preteklost, spremenite svojo sedanost in izberite svojo prihodnost
prevod: Tadeja L. Zupan

Chiara, 2020, m. v., 469 str., 46 €

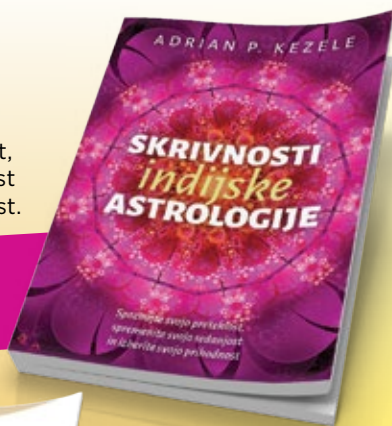
Če boste po tej knjigi segli zato, da bi prejeli odgovore na vprašanja o svoji prihodnosti, raje obiščite prerovalce iz kart ali kavne usedline ali pa se zadovoljite s prebiranjem dnevnega horoskopa v časopisu ali na spletu. Skrivnosti indijske astrologije so namreč mnogo kompleksnejše in globlje ter presegajo običajna vprašanja, povezana z »zahodno astrologijo«. Džjotiš, kot izvememo v knjigi, namreč prinaša znanje o preteklosti in sedanosti, iz česar potem vleče smernice za lažji vpogled v prihodnost. Učenje te starodavne vede, kot poudarja Kezele, priljubljeni hrvaški avtor knjižnih uspešnic za duhovno rast ter voditelj številnih seminarjev in delavnic, zahteva popolno predanost in poglobljenost. Ta starodavna indijska modrost je po njegovem namreč tako edinstvena, da jo je treba najprej dobro spoznati. Prav zato avtor v uvodu najprej odstre vpogled v njeno zgodovino in filozofijo, se poleg drugega dotakne tudi iniciacije, kasneje pa bralca počasi vodi med številnimi pojmi in pomeni, potrebnimi za čim boljše poznavanje džjotiša. Ob koncu spregovori še o bistvu in moči džjotiša, ki naj bi prinašal posebno osebnostno preobrazbo. Pronicljivo delo, ki bo v veliko pomoč vsem učencem te indijske astrologije in drugim njenim navdušencem, je še toliko dragocenejše, saj gre za prvo slovensko izdajo Kezelejeve uspešnice izpred tridesetih let, ki je zdaj posodobljena in dodelana. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Skrivnosti indijske astrologije

Adrian P. Kezele

Spoznajte svojo preteklost, spremenite svojo sedanost in izberite svojo prihodnost.

Edinstven priročnik za učenje indijske astrologije - džjotiša.

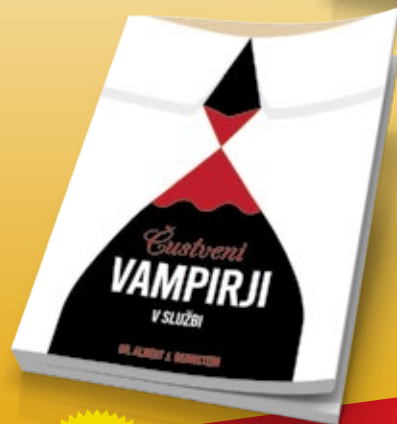

Čustveni vampirji v službi

dr. Albert J. Bernstein

Kaj pa če je vaš sodelavec vampir?

Kako se zaščititi pred ljudmi, ki vas povsem izpijejo?

Kjer so dobre knjige doma!

T: 01/53 41 252

www.zalozba-chiara.si

E: prodaja@zalozba-chiara.si

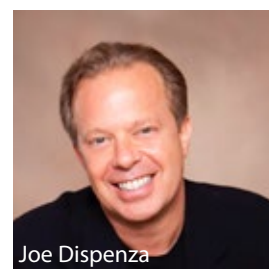
ZALOŽBA CHIARA

JOE DISPENZA

POSTANITE BREZMEJNI

Kako običajni ljudje počnejo neobičajne stvari

prevod: Jernej Zoran
Primus, zbirka NeZavedno, 2020, m. v., 348 str., 30 €

Joe Dispenza

Človek je vse prej kot le to, kar misli, da je in zmore! S temi besedami bi lahko na kratko povzeli pričujoče delo priljubljenega ameriškega zdravnika, znanstvenika in sodobnega mistika Joeja Dispenza. Kot že v svojih prejšnjih delih ostaja tudi v tej knjigi zvest svojim prepričanjem, ki so plod njegovega dolgoletnega raziskovanja, dela na sebi in s klienti po vsem svetu. Ponuja nam razmišljanje, da človek lahko preseže vse omejitve, ki mu onemogočajo, da bi segel po zvezdah. Če je to slišati morda nekoliko klišejsko ali v slogu priljubljenih novodobnih (mističnih) teorij, Dispenza prav z dognanji s področja kvantne fizike, nevroznanosti in drugih znanstvenih področij dokaže, da je moč človeškega uma v resnici brezmejna. Ne, do cilja nas nikakor ne vodi instantna hitra pot, ki nam bi jo lajšali »čarobni« napitki in čudežne afirmacije. Prav nasprotno: veliko dela, vztrajnega in tudi pogumnega, nas čaka, sploh v situacijah, ki jih mnogi označujejo kot brezizhodne in brezupne. A tudi tem, kot dokazuje Dispenza s primeri iz svoje prakse, kar podkrepi tudi z nanizanimi metodami in tehnikami za premaganje ovir vseh vrst, lahko napovemo konec! Ko se telo in um povežeta v homogeno celoto in stečeta v harmoničnem, ubranem ritmu, postanejo stari vzorci razmišljanj, čustvovanj in delovanj le še preteklost! In takrat nastopi trenutek za našo brezmejnost. Vredno preizkusiti, mar ne?! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

ATASHA FYFE

ODKRIVANJE PRETEKLIH ŽIVLJENJ

Povežite se s svojimi preteklimi življenji, da ustvarite pozitivne spremembe

prevod: Janez Lavrič
Gnostica, zbirka Preprosto, 2020, m. v., 218 str., 24 €

Nekateri ljudje so prepričani, da se spomnijo preteklih življenj, drugim se zdi, kot da bi nekoga že srečali ali da so na določenem kraju nekoč že bili. Morda pa so le nenavadno navdušeni nad določenim slogom oblačenja, nekim časovnim obdobjem ali določenim krajem. Nepojasljivo je, tako trdi Atasha Fyfe, v resnici nejasen spomin na tisto, kar smo zapustili, ko smo umrli v prejšnjih življenjih. Knjiga je osebni vodnik za razvozlanje spominov na prejšnja življenja. Namen je pridobivanje notranje moči v tem življenju, zorenje ob razširjenju zavesti s preteklimi spoznanji in tudi zdravljenje ran, ki smo jih v preteklosti dobili ali zadali, v sedanjem življenju pa jih izravnavamo in celimo. Avtorica našteva, kako nam lahko koristi zavedanje o preteklih življenjih, podrobno pojasni metodo »regresije« (mentalnega potovanja v lastno preteklost) in predlaga vaje, s katerimi izostrimo svoj pogled nazaj. Vmes pa vpleta osupljive zgodbe ljudi, ki so se spomnili delov prejšnjih življenj. > MAJA ČREPINŠEK

... pridobivanje notranje moči ...

SABINA KONEČNÁ, TEREZA MARKOVÁ

KAJ SE ZGODI, KO SE SPREMI VREME?

ilustracije: Misha Bera

prevod: Metka Bartol

Hiša knjig, 2020, t. v., 47 str., 19,95 €

Vsi se veselimo toplih in sončnih dni, rastline, živali in ljudje. Vse lepše raste, vsi se počutimo bolje, a kaj bi se zgodilo, če bi bilo vreme vedno enako sončno? Prikupna žaba otroke vabi na opazovanje vremena. Razloži, kako vreme napovedujemo in kateri znaki kažejo, da se bo vreme spremenilo, nato pa to še prikaže z ilustracijo. Vsaka sprememba vremena – dež, sneg, zmrzal, nevihta – je predstavljena kot dobrodošla, saj zapolni določene potrebe življenja na zemlji, a če je vreme ekstremno, postane uničujoče, kot se zgodi ob poplavih, suši, hudem vetru ... Slikanica vremenske pojave obravnava celostno, s poudarkom na povezanosti vseh živih bitij in nežive narave ter opozorila, kako ravnati, da bomo ohranili ekološko ravnotežje planeta. > MAJA ČREPINŠEK

BARBARA BAJD

GLIVE NISO SAMO GOBE

ilustracije: Ela Hartman

Hart, 2020, m. v., 36 str., 18,90 €

V zbirki izobraževalnih vodnikov za mlade je na pragu jeseni izšla nova knjiga, ki mlade naravoslovce poučuje o glivah. Verjetno ste že kdaj na

starem kruhu, marmeladi ali sadju opazili sivozeleno koprenasto plast. To je plesen, ki se razrase na hrani, da ta ni več užitna. Po drugi strani pa lahko siru med zorenjem dodamo plemenito plesen in dobimo okusno gorgonzolo, kamamber ali brie. No, kot naslov pove, glive niso samo gobe, ampak med glive sodijo tudi plesni in kvasovke. V naravi imajo glive izredno pomembno vlogo, saj zaradi encimov, ki jih vsebujejo, delujejo kot razkrojevalci in tako omogočajo kroženje snovi v ekosistemu, mnoge pa živijo tudi v sožitju z drevesi. Nekatere glive so zdravilne, druge povzročajo bolezni (patogene) oziroma so strupene, poznamo pa celo glive, ki vsebujejo snovi, ki zmedejo naš živčni sistem in povzročajo nenavadno obnašanje (halucinogene glive). Glive lahko povzročajo različne bolezni, so pa tudi pomembne v farmaciji in v zadnjem času tudi gospodarsko pomembne za proizvodnjo hrane, gradbenega materiala, tekstila in pohištva. Nekatere so sposobne razgraditi strupene snovi, ki smo jih vnesli v okolje, in z njimi lahko očistimo onesnaženo prst in podtalnico. > RENATE RUGELJ

ELOISE MACGREGOR

Z ZNANJEM NAD VIRUSE!

Otroški vodnik

do dobrega zdravja

ilustracije: Alix Wood

prevod: Esther Daniela Košir

Hiša knjig, 2020, t. v., 24 str., 9,99 €

Obetavni naslov otroškega vodnika lahko razloži marsikatero nejasnost. Če bodo naši malčki imeli vsaj osnovno znanje o virusih, potem se bodo lažje soočili z njihovo prisotnostjo v vsakdanjem življenju. Predvsem jih je dobro podučiti, zakaj si je treba umivati roke, kako omejiti stike in kako uničiti viruse v domačem okolju. Če pa že pride do okužbe je dobro, da jim pojasnimo, kaj se med okužbo dogaja v našem telesu. Na koncu je tudi uporaben slovarček besed, ki so zadnje mesece pogostejše na našem jeziku. > RENATE RUGELJ

ELLAS EDUCAN COLLECTIVE

VSE SKRIVNOSTI O VIRUSIH

ilustracije: Mariona Tolosa Sisteré

prevod: Metka Kralj

Hart, 2020, t. v., 24 str., 21,90 €

V času, ko ni posebej zaželeno kihanje in smrkavanje na javnih prostorih, je še posebej pomembno, da tudi naše najmlajše naučimo osnov virusnih obolenj. Kaj sploh so virusi? Kako se prenašajo in kaj povzročajo? V slikanici je razloženo, kako važno je, da otroke naučimo sobivati z virusi brez strahu, da jim pokažemo, kako lahko izboljšajo svoj obrambni sistem in kako se borimo proti virusom. Virusi imajo super moč, in čeprav so na slabem glasu, večina ni škodljiva za zdravje ljudi. Potopite se v slikanico in obiščite skrivnostni svet virusov ter spoznajte vse, kar vas zanima o teh za prosto oko nevidnih nagajivcih. Čeprav je knjiga namenjena otrokom, jo bodo gotovo z zanimanjem prebrali tudi odrasli, saj virusi lahko povzročajo zdravstvene težave vsem generacijam. Zaradi virusov je v preteklosti umrlo že na milijone ljudi in še danes jih človek ne zna popolnoma obvladovati. > BETI HLEBEC

W • E • B • I • N • A • R
za moderatorje bralnih klubov

Vsebina izobraževanja:
BRALNI KLUBI V TEORIJ IN PRAKSI

2 spletni konferenci
uporabno gradivo v e-obliki
mentorstvo pri pripravi načrta
klasični in spletni bralni klub
potrdilo o izobraževanju

redna cena: 60 € / zgodnja ptica: 49 €

Začetna stopnja
22. 9. 2020
29. 9. 2020

Nadaljevalna stopnja
13. 10. 2020
20. 10. 2020

Več na:

www.policadubova.org

Slovenski knjižnično-muzejski MEGA kviz je moderna oblika knjižnično-informacijskega opismenjevanja. Organizacijsko in strokovno ga vodi Mestna knjižnica Ljubljana, Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo, v sodelovanju s Sekcijo za izobraževanje in komuniciranje pri Skupnosti muzejev Slovenije in v letošnjem letu z Društvom Bralna značka Slovenije – ZPMS.

SLOVENSKI KNJIŽNIČNO-MUZEJSKI MEGA KVIZ 2020/2021 – 15. CIKEL S knjigo v svet: ob 60. obletnici bralne značke

S ciljem spoznavanja naravne in kulturne dediščine želi kviz k reševanju pritegniti čim širšo populacijo otrok, vključuje se v medpredmetno povezovanje ter spodbuja branje poučnih knjig in obisk kulturnih ustanov. Projekt poteka v šolskem letu od oktobra do maja, učence k reševanju spodbujajo splošne in šolske knjižnice po Sloveniji. Kviz je primeren predvsem za učence drugega in tretjega triletja osnovne šole.

15. cikel MEGA kviza se bo posvetil Bralni znački, ki že 60 let spodbuja razvoj bralne kulture na Slovenskem.

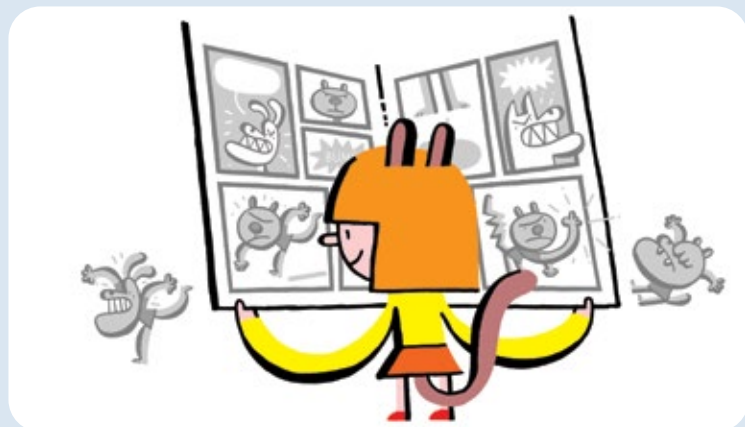
Bralna značka je slovensko kulturno gibanje in prostovoljna prostočasna dejavnost, ki s programi in akcijami spodbuja k branju družine s predšolskimi otroki, osnovnošolci, srednješolci in odrasle. Osnovni cilj Bralne značke je spodbujati bralca, da bo rad bral vse življenje. Gibanje se vseskozi vključuje v strokovna in družbena prizadevanja, da bi se dvignila bralna pismenost posameznikov in družbe v celoti.

V programih Bralne značke vsako leto sodeluje okrog 140.000 bralcev. V branje se vključuje okrog 70 % osnovnošolcev, ki jih vodi več kot 7.000 mentorjev (učiteljev, vzgojiteljev, knjižničarjev). Za bralno značko berejo tudi Slovenci v zamejstvu in po svetu.

Bralna značka je edinstvena tudi v svetovnem merilu, saj se je v 60-ih letih delovanja na področju razvoja bralne kulture s svojimi programi uspešno ukoreninila v vseh starostnih skupinah prebivalstva in po vsem slovenskem prostoru.

Otvoritev nove sezone kviza bo v sredo, 21. oktobra 2020, ob 10. uri v Mestni knjižnici Ljubljana, Kersnikova ulica 2, 1000 Ljubljana.

MEGA kviz lahko rešujete
od 21. oktobra 2020 do 15. maja 2021 na
www.megakviz.si.

V ŠOLSLEM LETU 2020/2021 SO V MEGA KVIZ UVRŠČENI NASLEDNJI TRIJE VSEBINSKI SKLOPI:

S knjigo kakor danes, a nekoč nekoliko drugače

Mnogim se knjige že v mladosti zasidrajo v središče življenja, saj pomenijo vrata v čudežno Deveto deželo, barko za popotovanja napetim prigradam naproti, časovni stroj za preskoke v preteklost in prihodnost, s književnimi junaki pa se spoprijateljijo in jih imajo za vzornike. Od leta 1960, ko sta se z mladimi na prevalski osnovni šoli ob knjigah družila profesor slovenščine Stanko Kotnik in ravnatelj ter mladinski pisatelj Leopold Suhodolčan, ste bralci povezani v veliko gibanje Bralna značka. Pozanimajmo se, kaj vse so počeli takrat in od kod tako ime ...

»Brati pomeni početi podvige« (Tone Pavček)

Pri pravi bralni znački ni nikoli dolgčas. Zato se od začetkov v nje dejavnosti vključuje vse več mladih bralcev. Saj pri tem ne gre le za prebiranje knjig in pogovore o prebranem, ampak se vmes vpletajo še literarne ure in nastopi, priprave knjižnih razstav, srečanja in pogovori s književniki, prevajalci, ilustratorji, literarnimi zgodovinarji, kritiki, uredniki in novinarji. Marsikoga branje spodbudi k lastnim pisateljskim in pesniškim poskusom, imenitno pa je tudi, ko greš z mentorjem v gledališče in na ekskurzijo v kraje, povezane s književnostjo. Vznemirjen pričakuješ, kako bo obdobje branja sklenila kulturna prireditev s podelitvijo priznanj. Najpomembnejše pa je, da si v velikem bralnem klubu vstopal v književne svetove, v njih našel zabavo, življenjska spoznanja in tolažbo, možnost potovanja v širni svet ter skozi čas v daljno preteklost in prihodnost. In da si morda na koncu v knjigah našel tudi zatočišče.

Naš veliki bralni klub

Gibanje Bralna značka je vpisano v nacionalni Register nesnovne kulturne dediščine. In to upravičeno, saj bralne značke že davno ne gre iskati le po osnovnih šolah, ampak jo najdemo v knjižnicah, vrtcih, srednjih šolah in celo po domovih za starejše. Da bi bile dejavnosti ob branju čim pestrejšje in kar se da zanimive, se že 60 let trudijo mentorji branja, za povezovanje in usklajevanje zamisli ter podporo novim pobudam pa danes skrbi Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS. S skupnimi močmi se tako lahko ureničujejo tudi prave »knjižne pravljice«, kot je zbirka Zlata bralka, zlati bralec, s knjigami za devetošolce in slikanicami za prvošolčke. V društvu so zbrani učitelji, knjižničarji, publicisti in književniki, za predsednika pa so izvolili pesnika in pisatelja Marka Kravosa.

Geslo Bralne značke je S knjigo v svet, maskota gibanja pa je Ostržek. Te zanima, kakaj?

CVETKA SOKOLOV

REČI, KI JIH NE RAZUMEM

ilustracije: Milanka Fabjančič

Miš, zbirka Prva zorenja, 2020, t. v., 167 str., 25,95 €, JAK

Desetletni Oto se po sporu z mamo in Aleksom zateče v sosednje stanovanje, kjer spozna sedemletno Alino. Čudi ga njeno obnašanje in razmišljanje, saj govori stvari kot »Kazen je vzgojna« in pretepa svoje igrače. Odloči se, da jo bo zaščitil pred nevarnostjo v obliki njene mame, ki v pretresljivih ilustracijah Milanke Fabjančič nikoli ne pokaže svojega obraza, ampak vidimo samo njeno grozečo senco, ki je polna nasilja. Čeprav ima Oto tudi svoje težave, se zavzame za Alino in zgodba, ki je zelo težka in kompleksna, se odvije pohvalno realistično in prizemljeno,

avtorica pa pokaže, kako dragoceni sta empatija in ohranjanje občutka za sočloveka, tudi če to ni vedno nujno najlažje. > VERONIKA ŠOSTER

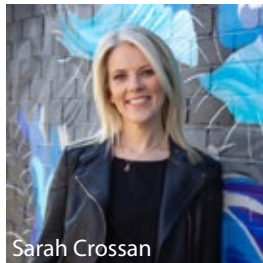
Cvetka Sokolov

SARAH CROSSAN

ENO

prevod: Ana Barič Moder
Mladinska knjiga, zbirka Odisej,
2020, t. v., 458 str., 32,99 €

Sarah Crossan

Šestnajstletni Grace in Tippi sta po obnašanju povsem običajni najstnici: veliko dasta na svoj videz, zanimajo ju fantje, na zabavah z vrstniki sta že poskusili kaditi in piti ... Kljub vsemu pa v resnici še zdaleč nista običajni najstnici! Rodili sta se zraščeni in tako sta, kot se radi pošalita, dobesedno neločljivi. In čeprav plujeta skozi življenje z optimizmom in tudi humorjem, s katerim se pogosto branita pred zijali in vsemi, ki ju označujejo za spaki, vedno bolj hrepenita po »običajnem« življenju svojih vrstnikov. Ko začne nekega dne zdravje ene od njiju močno pešati, vedno pogosteje razmišljata o tem, da bi ju ločili. A ta medicinski postopek je dolgotrajen pa tudi boleč, in to v vsej pogledih. Se bodo starši skupaj z Grace in Tippi vseeno odločili zanj in ob tem tvegali morebitne usodne posledice? Tankočutna in pretresljiva zgodba o prijateljstvu, (sestrski) ljubezni in zaupanju, primerna tako za mlade bralce kot odrasle, seže do srca in nikogar ne pusti ravnodušnega. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

čajni najstnici! Rodili sta se zraščeni in tako sta, kot se radi pošalita, dobesedno neločljivi. In čeprav plujeta skozi življenje z optimizmom in tudi humorjem, s katerim se pogosto branita pred zijali in vsemi, ki ju označujejo za spaki, vedno bolj hrepenita po »običajnem« življenju svojih vrstnikov. Ko začne nekega dne zdravje ene od njiju močno pešati, vedno pogosteje razmišljata o tem, da bi ju ločili. A ta medicinski postopek je dolgotrajen pa tudi boleč, in to v vsej pogledih. Se bodo starši skupaj z Grace in Tippi vseeno odločili zanj in ob tem tvegali morebitne usodne posledice? Tankočutna in pretresljiva zgodba o prijateljstvu, (sestrski) ljubezni in zaupanju, primerna tako za mlade bralce kot odrasle, seže do srca in nikogar ne pusti ravnodušnega. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

NATAŠA KONC LORENZUTTI

GREMO MI V TRI KRASNE

Miš, zbirka Zorenja, 2020, t. v., 278 str., 28,95 €, JAK

Se spominjate Uroša, fanta iz Ljubljane, ki ga je mama neko poletje poslala na počitnice na podeželje v knjigi *Avtobus ob treh*? Tiste počitnice so se pričele kot katastrofa, končale pa kot eden lepših spominov. To poletje je Uroš zajadral v najstništvo. Njegova mama ima sedaj novo kaprico: prepričana je, da preveč časa preživlja na telefonu, zato ga pošlje na razstrupljivalni tabor v neko puščo v hribih, brez telefona (!!!), z diktatorskimi vodniki, ki jih Uroš ne namerava ubogati. Ni mu vseč niti skupina neznanih vrstnikov, pa čeprav so vmes tudi luštne punce. Za povrh se mu takoj prilepi neki čudak, ki mu pove prav vsako svojo misel, tudi to, da se je že na avtobusu zaljubil v eno izmed deklet. Prav tisto, ki je vseč tudi Urošu! Dogajanje kmalu po jeznem začetku iz blede, enodimenzionalne slike pričanja pridobivati barve, ostrino, smisel, globino, toplino in značilni Urošev humor. Ko popušča telefonska abstinenca, Uroš opazi, da imajo vrstniki podobne, drugačne in še hujše težave – na tem taboru nihče ni kar tako. Odpirajo se mu novi svetovi, dobi izkušnje, tudi neprijetne, a dragocene, spoznava odtenke vrstniških bolečin, veselja in zmag, ki so mu, zaprednega v virtualni svet, ostajale nevidne. Pridobi prijatelje in prijateljice, nauči se pomagati v kuhinji in na kmetiji, vzpeti se v hribe, hrepeneti, napisati pismo na papir in se veseliti, ko ga prejmeš, odrekati se, dajati in prejemati, kar najboljšega imamo. Odmaknjenost od vsakdanjosti mu podari izostren pogled nase. Zabavna, lepa, navdihujoča zgodba za vse starosti! > MAJA ČREPINŠEK

NI (VEČ) PANIKE!

ČE STE FILM ZAMUDILI V KINU, GA ŠE VEDNO LAHKO KUPITE V

FILMOTEKA.EU

S KUPONOM BUKLA 10% POPUSTA

ALI PA SI GA IZPOSODITE V VAŠI KNJIŽNICI.

Z nami filmi živijo dlje!

NAJHITREJE DO FILMA

FILMOTEKA.EU

SPLETNA TRGOVINA S FILMI

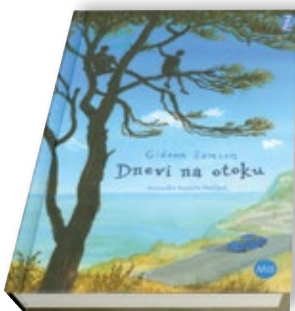
GO PARTNER d.o.o.

GIDEON SAMSON

DNEVI NA OTOKU

prevod: Katjuša Ručigaj
Miš, zbirka Z(o)renja,
2020, t. v., 199 str., 28,95 €

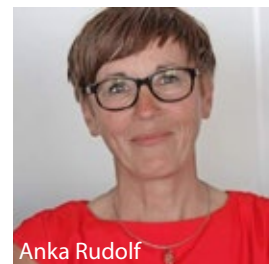
Poletne počitnice otrok ločenih staršev so lahko prava nočna mora, sploh če jih morajo kot nizozemski dvanajstletnik Jakob preživeti na oddaljenem grškem otoku pri odtujenem očetu, ki mu je bolj kot za sina vsaj na videz mar za hrano in goste v njegovi gostilni. Lahko pa se z malo poguma take počitnice spremenijo tudi v nepozabno pustolovščino, ki poleg plezanja po drevesih, plavanja, kolesarjenja in raziskovanja neobljudenih poti prinesejo tudi nove najboljše prijatelje, gledanje zvezd in prve pogovore o ljubezni. Ko se razigranima prijateljema Jakobu in Miechu pridruži še Puck, trinajstletna Nizozemka, ni prav nič čudno, da si Jakob pri mami izbori podaljšane počitnice, in trojica je pripravljena na nove avanture, ki poleg prvih poljubov prinesejo tudi nekaj solza. Nizozemski avtor, ki smo ga že lahko brali v slovenščini (nagrajena zbirka zgodb *Zeb*, *Miš*, 2019) je tudi tokrat subtilno zaobjel najstniško počutje, odraščanje in razvijanje družinskih in prijateljskih odnosov. > RENATE RUGELJ

ANKA RUDOLF

ČEZ DRN IN STRN

Velike in male besede iz srca
ilustracije: Jurij Pfeifer
Planinska zveza Slovenije,
2020, t. v., 151 str., 24,90 €

Anka Rudolf

Idrijski konec je ugnuzden med grape, pobočja in vrhove, kjer še živijo pravljice o gorskih vilah, zlatorogu, rudniškem škratu Perkmandelcu in še krožijo pripovedi o ljudeh, milih in grobih, skromnih in pogoltnih. Anka Rudolf, Idriječanka po rodu, je motive starih pripovedi, ljudskih spominov na posebne ljudi in na nenavadne dogodke, potres, presahnitev potoka, odkrhnjeno goro, snežni plaz, ki je vzel življenja sovaščanov ... na novo povezala v šopek pravljic, pripovedk in zgodb. S pravljlično odejo je odela pomembna sporočila, kako živeti, da bo prav in dobro, da ohranimo ravnovesje z naravo in moralnim kodeksom, ki presega časnost. Zgodbe so kot nalašč za pripovedovanje in branje, ko vas z otroki zanese v idrijski konec ali v gore, ki ga stražijo. Zgodbe je imenitno ilustriral pred kratkim premikulski akademski slikar Jurij Pfeifer, tudi Idriječan. > MAJA ČREPINŠEK

MINA LYSTAD

LUZERKA

prevod: Marija Zlatnar Moe
Miš, zbirka Z(o)renja,
2020, t. v., 184 str., 28,95 €

Prikupno okorna najstnica Marie se ne zna pravilno naličiti niti trendovsko obleči, med jedjo cmoka in njena frizura je pogosto čista katastrofa. Heddy je njeno popolno nasprotje. Čedna, priljubljena in spretna pri nabiranju spletnih všečkov. A Marie ima v paralelki najboljšega prijatelja in zaveznika Espna, ki pozna vse njene slabosti, ona pa vse njegove skrivnosti. Med odmori se zatečeta v skrivni kotiček na šolskem dvorišču in predebatirata vse, kar ju jezi, včasih pa samo molčita in jima je ravno tako prijetno. Nekega dne jim učitelj naloži izdelavo spletnega projekta in Marie se pusti prepričati, da jo Espen posname med neuspešnim ličenjem in friziranjem. Njene zabavne objave pod heštegom #luzerka dosežejo nepričakovan uspeh in priljubljenost v razredu ji naraste. Spremeni pa se tudi odnos z Espnom. Ali bo Marie za ceno popularnosti izdala svojega prijatelja? Mlada norveška pisateljica (1983), novinarka in fotografinja, ima poleg izkušenj s pisanjem scenarijev tudi dober uvid v najstniške stiske in zagate, zato sem prepričana, da bo zgodba zanimiva za učence zadnjega triletja osnovne šole. > RENATE RUGELJ

FERI LAINŠČEK

MISLICE

Deset pravljic
ilustracije: Jolanda Jereb
Beletrina, 2020, t. v., 94 str., 15 €

Zbirka, ki je leta 2001 prejela nagrado večernica, se v svoji tretji izdaji vrača z gotso podobo, kar še dodatno pričara pravljlično vzdruške davnih časov, ko so v mogočnih gradovih ob Muri in Rabi še prebivali velikaši in je bilo na poti po Prekmurju moč naleteti na potujoče muzikante ali nevarne razbojnike, kdor je imel res srečo, pa je v čistih tolmunih lahko zagledal celo angele. Lainšček v svojih delih ne skriva očaranosti nad ljudskimi motivi, v pričujoči zbirki pa se še posebej pokloni pripovedovalcem, ki so mu že v zgodnjem otroštvu predajali modrosti prednikov v nam vsem domači pravljlični govorici – ta ne gre nikdar iz mode, v njej pa lahko uživajo tako otroci kot odrasli. > SANJA PODRŽAJ

... lahko uživajo
tako otroci kot
odrasli ...

Toon Tellegen

TOON TELLEGEN

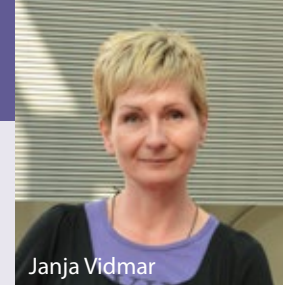
JEŽ IN SAMOTNI OBČUTEK

ilustracije: Ana Zavadlav
prevod: Staša Pavlovič
Mladinska knjiga, 2020, t. v., 207 str., 24,99 €

»Predstavljal si je, da pada v prepad, vse globlje in globlje, dna pa še kar ni bilo na spregled. Vrtel se je okrog svoje osi, bodice so mu štrlele kvišku. Bi me osamljenost rada pahnila tja? Ni razumel njenih namer. Kaj hočeš od mene, je šepetal včasih, v temi, kadar se je počutil strašansko osamljenega ...« Nekega jesenskega večera se je jež domislil, da bi živalim napisal pismo in jih povabil na obisk. Mogoče pa tudi ne. Več dni in noči so ga preganjali dvomi, da bi bilo mogoče

dobro, ampak lahko da bi bilo tudi vse narobe. Še nikoli ni nikogar povabil k sebi. Vedel je, da se je med obiskom treba pogovarjati, toda ni vedel o čem. Če bi prišel na primer slon in bi mu skuhal čaj, kaj bi počela potem? V mislih ga je obiskala žirafa in noj, pa polž, želva in še druge čudne živali. Napolnile so njegovo dom in tam razgrajale na vso moč. V sanjah je vse noči premleval o prednostih in slabostih obiskov, dokler ni nekega zgodnjega zimskega večera potrkalo na njegova vrata ... Priljubljeni nizozemski pisatelj v tem kratkem živalskem romanu, ki spada v isto družino kot Čriček in temačni občutek, razmišlja o zelo intimnih človeških razpoloženjih. > RENATE RUGELJ

Janja Vidmar

HANS CHRISTIAN ANDERSEN ZLATE ANDERSENOVE PRAVLJICE

urejanje: Irena Matko Lukan
prevod: Silvana Orel Kos
Mladinska knjiga, zbirka Velike slikanice, 2019, t. v., 384 str., 39,99 €

Pravljíčna knjiga *Zlate Andersenove pravljice* spada med tiste oblikovno-vsebinske preseške knjižnih izdaj Mladinske knjige (oblikovala Sanja

Jansa), zaradi katerih ta založba več kot upravičeno nosi to ime. V njej je izbranih 37 pravljic iz obeh knjig znamenitega danskega pravljíčarja Hansa Christiana Andersena (1805–1875), pri čemer je prevod prve izšel leta 1998, prevod druge pa sedem let kasneje, ob 200. obletnici njegovega rojstva. Vse je iz danščine prevedla Silvana Orel Kos, nesmrtni vsebinske motive, ki se razpenjajo vse od *Stanovitnega kositrnega vojaka* (1838), *Kraljične na zrnu graha* (1835) in *Male morske deklíce* (1837), *Letečega kovčka* (1839), *Rdečih čevljev* (1845), *Cesarjevih novih obláčil* (1837) pa vse do *Grdega račka* (1843), *Deklíce z vžigalicami* (1845), če naštejemo le nekaj tistih, pri katerih mi je tako, ko sem prebral njihov naslov, spet zasijala njihova vsebina. Andersenove pravljíce so s svojimi motivi pač svetovna klasika; Andrej Ilc v svojem besedilu na zadnji strani knjige pravi, da je pravljíčarjev pogled na naravo v marsičem tako poseben, da zdrži primerjave z največjimi svetovnimi pisatelji in filozofi, Polonca Kovač pa je zapisala, da je v Andersenovih pravljicah skrit svet v vsej svoji raznolikosti. Seveda pa, vsaj za nas Slovence, ključ do našega razumevanja Andersenovih pravljicah tiči tudi v njihovih slikovnih obláčilih, torej ilustracijah, podobno zanje pa so prispevale nekatere naše največje mojstrice in mojstri, med njimi Suzi Brecelj, Jože Ciuha, Zvonko Čoh, Bojana Dimitrovski, Kostja Gatnik, Marjanca Jemec Božič, Marjan Manček, Lidija Osterc, Jelka Reichman, Marija Lucija Stupica in Marlenka Stupica. Pravljíčno razkošje za letošnje jesenske večere! > SAMO RUGELJ

BOŠTJAN GORENC – PIŽAMA SI ŽE KDAJ POKUSIL LUNO?

ilustracije: Igor Šinkovec
Mladinska knjiga, zbirka Velike slikanice, 2019, t. v., 32 str., 19,90 €

Na sliki:
Boštjan Gorenc – Pižama

Boštjan Gorenc, komik, pisatelj, prevajalec, raper, igralec, voditelj, podcaster, (nekdanji) urednik, mož, oče in fitness odvisnik z daljšimi prekinitvami, je, kot je iz naštetega razvidno, zajeten zalogaj. V mislih nimam njegovega presežnega značaja, temveč (pre)obsežno biobiblijo.

Poznava se še iz časov, ko se je pri Mladinski knjigi preizkusil kot urednik mladinskega leposlovja. Pred tem ga je po srednješolskih gledaliških predstavah v študijskih letih kot dvoživko (angleški jezik in novinarstvo) obsedla gledališka improvizacija in po zaslugi *Impro lige* je zataval v vode stand up komedije, ki jo je leta 2014 kronal z vrhuncem, avtorsko celovečerkom *50 odtenkov njive*.

Za prevod romana Terryja Pratchetta in Neila Gaimana *Dobra znamenja* je leta 2012 prejel častno listo IBBY Mednarodne zveze za mladinsko književnost. Za *sLOLvenske klasike 1* (CZ, 2015) in projekt *Cankar v stripu* (Škratelj, 2017) si je prislužil predsednikovi priznanji jabolko navdiha. S *Šnofijevo družčino* (MK, 2015, 2016, 2017) je v tandemu z Matejem de Ceccom obnorel mularijo, z vrhunskimi prevodi (Palacio: *Čudo*, Ocean, 2014, Green: *Krive so zvezde*, MK, 2013 in številnimi drugimi) pa vse po vrsti.

Toda prejemnik peharja zlatih hrušk ne počiva. Leta 2017 je z naskokom osvojil še najmlajše – zdaj razumete, da ni nihče varen pred njim? – njegov slikaniški prvenec *Kaj se skriva očku v bradi* je izšel pri Mladinski knjigi, v zbirki Knjižnica čebelica. S sodobno hudo-mušno rimokleparijo razkriva, da se v gosti bradi naselijo ostanki in drobtinice, ki kot iz pravljíce o Janku in Metki sinčka vodijo skozi očkov dan. So svojevrsten kažipot v različne svetove, ki jih je šaljivo in otročkom prijazno upodobil Igor Šinkovec. In nova uspešna pisateljsko-illustratorska naveza je bila rojena.

Dvojec je lani udaril znova. Pri Mladinski knjigi je izšla njuna slikanica *Si že kdaj pokusil Luno?* in z njo sta se pred kratkim zavihтела med peterico finalistov za večernico 2019. Juhej!

Kot sem že nekajkrat potarnala, mi slikanice ne gredo posebej v slast, toda zadnje čase prav domači avtorji presenečajo z vrhunskimi stvaritvami.

Boštjan je jezikovni virtuoz, ki nikoli ne razočara. Sem in tja ga zanese v izvrstno kršenje jezikovnih pravil, vselej z izjemno svežino in duhovitostjo. Njegov podpis je zagotovilo, da bo, četudi bi spisal navodila za obratovanje in vzdrževanje turbine z električnim generatorjem, branje sočno, domiselno, izbrušeno, skratka, mojstrsko.

In prav zato je nominiranka za večernico branje, po katerem lahko seže tudi človek v letih, ko je frčanje z raketo Frčelo Prdelo nekoliko neudobno. Mirne duše lahko zaupa glavnemu junaku Svitvu in njegovemu bratrancu Eriku, da ga bosta odfrčala na Luno, kjer je prevačanje kozolcev in kotaljenje po kraterjih lažje tudi s kakšnim kilogramom preveč. Bralke opozarjam, da na Luni mrgoli sladkih mišk in razne mrgolazni z očesci na tipalkah. Šestnožni lunarski kuža se rad pocrkla in pravzaprav bi se na Luni dalo preživljati prima sobote in nedelje, če bi bila okusnejša. Toda okus po plastelinu in ne siru ali beli čokoladi človeka prižene nazaj, po možnosti naravnost na domači piknik, kjer Svitov očka na vrtu peče hrenovke na žaru, Erikova mamica pa vzradoščeno sprašuje, kaj sta astronauta odraslim, ki so morali ostati doma, prinesla z Lune.

Frčela Prdela prespi na vrtu, da si nabere moči za nove vesoljske polete, Svit pa v sanjah Luno iz bele čokolade pohrusta v krajec, tanek kot odščipnjen noht.

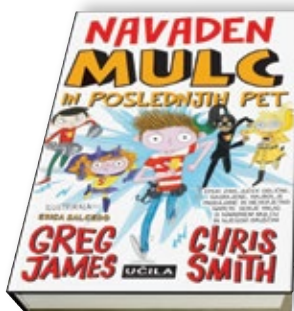
Zgodba *Si že kdaj pokusil Luno?* nevsiljivo poudarja pomen domišljije in trdno vez med otroki in starši, kadar ti ne pozabijo lastnega otroštva in otrokom namesto omejitev ponujajo svobodo.

Kot že rečeno, je za imenitno likovno podobo poskrbel Igor Šinkovec. Pridušeni zelenomodri in zemeljski toni pričarajo temačno vesolje z Luno in zvezdami. Fanta, naj vama tekne planet iz sladoleda!

GREG JAMES, CHRIS SMITH
POSLEDNJIH PET

Navaden mulc, knj. 4
ilustracije: Erica Salcedo
prevod: Mateja Grajzar
Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2020, m. v., 429 str., 14,90 €

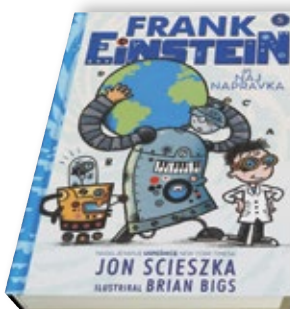
Dolgo so junaki delovali na skrivaj, zdaj pa se je nekaj spremenilo, postali so slavni. Nadzlobnežu Nikoli Krucefiksu se to zdi kot nalašč, saj bo ljudi lahko prepričal, da se je supermoči treba bati, in se tako znebil svojih nasprotnikov za vedno. To je četrta in sklepna knjiga v priljubljeni seriji o Mulcu Navadnem in njegovi ekipi Superbedakov, ki jo mladi nadobudni bralci pri nas že dobro poznajo. Ali jim bo uspelo rešiti svet junakov pred pogubo? > SANJA PODRŽAJ

JON SCIESZKY
NAJ-NAPRAVKA

Frank Einstein, knj. 5
ilustracije: Brian Biggs
prevod: Vojko Šinigoj
Grlica, 2020, t. v., 152 str., 19,95 €

Mladi bralci Franka Einsteina zelo dobro vedo, da je znanost lahko zelo zabavna. Pred nami je peti del serije, kjer priljubljeni genij in izumitelj s pomočjo umetne inteligence sestavi povečevalnik telesnih zmogljivosti, ki naj bi mladi športniki pomagal doseči visoke rezultate. Ampak, ali bodo s to naj-napravko morda lahko rešili tudi svet? > BETI HLEBEC

ANDY GRIFFITHS
13-NADSTROPNA HIŠICA NA DREVESU

ilustracije: Terry Denton
prevod: Veronika Rot Gabrovac
Miš, 2020, t. v., 239 str., 25,95 €, JAK

Ta odpuljena knjiga je avstralski »odgovor« na Davida Walliamsa, saj nas zasuje z ogromno akcije in fascinantnimi liki. Avtorja knjige živita v 13-nadstropni hišici na drevesu, ki ponuja neskončno zabave, na primer fontano limonade in akvarij z ljudožerskimi morskimi psi, urednik pa ju priganja, naj končata dolgo obljubljeni knjigo. Med procesom pisanja pa ju kar naprej kdo zmoti; zgodi se napad morske deklince pa zabava s pokovko, spreminjanje mačke v kanarčka in še kaj. Knjiga, ki jo pišeta, torej nastaja neposredno pred nami, gre za prijem, ki je humoren že sam po sebi, potem pa se še oba spravljata v tako zagonetne in zabavne situacije, da ju je užitek spremljati. > VERONIKA ŠOSTER

ROSE LAGERCRANTZ
MOJE SRCE SKAČE OD SREČE

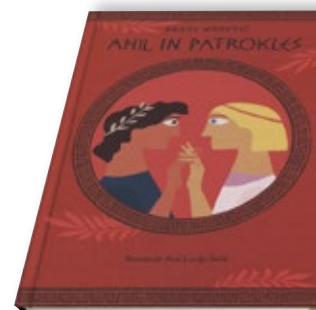
ilustracije: Eva Eriksson
prevod: Danni Stražar
Zala, 2020, t. v., 122 str., 21 €

To je knjiga o deklici Dani, ki ne spada med tiste, ki bi nehali upati samo zato, ker se vse zdi brezupno. To je knjiga o sprejemanju življenja takega, kot je. To je tudi knjiga o tem, da se srca ne da preslepiti – ko je srečno, je srečno, ko pa ni, pač ni. In to je knjiga o medvrstniških odnosih, ko se stvari začenejo komplicirati, ko je posredi na primer Povštrček. In še knjiga o pogrešanju prijateljice Elle Fride. Pa knjiga o ščipanju in kečapu, ki pristane tam, kjer vsekakor ne bi smel. To je knjiga o izražanju in sprejemanju čustev. In o otroški igri. Pa tudi o tem, da dežne kaplje padajo tako gosto kot solze. Predvsem pa je to knjiga o sreči, ki je v nas. Knjiga zapolnjuje kvalitetno vrzel pri branju na prehodu iz 1. v 2. triletje, brez omejitve navzgor. > SABINA BURKELJCA

BRANE MOZETIČ
AHIL IN PATROKLES

ilustrirala: Ana Lucija Šarić
Škuc, 2020, t. v., 21 str., 20 €

Ene izmed najznamenitejših antičnih pripovedk o junakih Ahilu in Patroklu se je tokrat lotil Brane Mozetič, ilustracije za zgodbo pa je prispevala Ana Lucija Šarić. »Patrokles in Ahil sta se veliko pogovarjala o vojni, sedela sta na robu polja, se držala za roke in si gledala v oči,« opiše začetek njunega odnosa Mozetič, ki pokaže na v kanonu zamolčano ljubezen med njima, ki se ji pravi kar prijateljstvo (gre za t. i. *straightwashing*). Čustveno zgodbo, ki svoj vrhunec doseže z Ahilovim žalovanjem (»kaj mi še ostane, če ti odideš, po vseh najinih poljubih ...«), avtor poimenuje romantična, in res je napisana čustveno, nežno in predvsem presenetljivo, saj velika junaka, ki sta bila del epske zgodbe, predstavi v povsem drugi, bolj osebni luči. > VERONIKA ŠOSTER

Da branje ne postane
ŠPANSKA VAS
mentorice in mentorje branja

3. oktobra 2020 med 9. in 18. uro
vabimo na tradicionalno celodnevno

DELAVNICO MOTIVIRANJA ZA BRANJE,

na kateri bomo spoznali v svetu uveljavljene,
v slovenskem prostoru pa še vedno nove
strategije motiviranja za branje.

Delavnica bo potekala na OŠ Medvode.
Če razmere tega ne bodo dopuščale,
jo bomo izvedli prek spleta.

Kotizacija 40€ vključuje:
praktično delo v majhnih skupinah ♦ gradiva in
potrdila o udeležbi ♦ pijačo in hrano

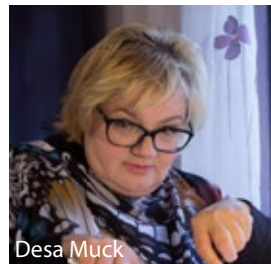
Program, več informacij in prijave na
www.malinc.si, info@malinc.si,
telefonu 01 361 6699 ter 040 170 492.

DESA MUCK

HČI LUNE

ilustracije: Maja Veselinovič

DZS, 2020, t. v., 131 str., 17,90 €

Desa Muck

Hči lune je prvič izšla že davnega leta 1995 in od takrat jo najstnice in najstniki prebirajo za domače branje, bralno značko ali pa kar tako in kljub relativno dolgi časovni oddaljenosti zagotovo ostaja aktualna še dandanes. Čustva, predvsem najstniška zaljubljenost in prve ljubezni, so pravzaprav enaka ves čas ne glede na to, ali smo leta 2020 ali pa 1995. Lučka, hči lune, je štirinajstletno dekle, ki ne pozna svojih bioloških staršev, živi pri posvojiteljih. Po naravi je umetniška duša, piše celo svoj roman, v

katerem idealizira ljubezen, da jo bo enkrat lahko v resnici zaživela in bo idealizacija izzvenela. Brezčasen roman o zelo težavnem obdobju v življenju človeka – najstniškem, za katero pisateljica v predgovoru pravi, da ga res nikoli več ne bi živela, ker ji je povzročilo toliko težav, strahov in bolečin, je postal »najstniška mladinska klasika«, ki ga je vredno prebrati ponovno ali pa morda prvič, da bi se kot najstniki čutili razumljene in slišane, kot starši, učitelji in vzgojitelji pa, da bi jih razumeli in objeli v tem viharnem obdobju življenja. > SABINA BURKELJCA

... »najstniška mladinska klasika« ...

ANNE CIVARDI ET AL.

ŠE VEČ NOČNIH LUČK

ilustracije: Franck Omer

prevod: Bernarda Plavec

Primus, zbirka Prima za mlade,

2020, t. v., 144 str., 22 €

Svet otrok, starih od štiri do osem let – njim je tudi namenjena ta prelepa knjiga – je prepreden z obilo domišljije in prav zato ob večerih včasih težko zaspijo. Uvedimo posebno večerno rutino, ki za začetek vključuje nekaj zavestnega umirjanja, opremimo otroka s čudežno lučko, s katero bo odpotoval po Zračarani poti, in potovanje ob malčkovem poslušanju starševskega doživetega prebiranja zgodb se lahko začne! Tako svetujejo avtorji pričujoče knjige, ki predstavlja nadaljevanje med bralci zelo toplo sprejetega knjižnega dela *Nočne lučke*. Tako kot že njena predhodnica je tudi knjiga *Še več nočnih lučk* naravnost čarobna in kar vabi, da se starši in otroci potopijo v dvajset skrbno izbranih zgodb. Ob njih se bo otrok umiril in sprostil ter poletel na krilih domišljije v svet junakov, ki mu prinašajo pozitivna sporočila. Vsaka zgodba na meditativen način ozavešča mladega poslušalca (ali bralca) o tematikah, ki so blizu tudi otrokom, od pomanjkanja odločnosti, samozavesti in potrpežljivosti do spoznavanja pomena ljubezni, pomoči, odgovornosti in še česa. Na koncu so zgodbe opremljene tudi s posebnimi afirmacijami, ki bodrijo otroka na poti skozi izzive, s kakršnimi so se srečali tudi knjižni junaki. Zares tankočutno zastavljen koncept knjige bo z izbranimi zgodbami zagotovo navdušil tako otroke kot starše ter vse skupaj nežno osvetlil s čudežno močjo pozitivne svetlobe, ki jo izžareva celotna knjiga skupaj s prelepimi ilustracijami. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Zakaj sodelovati v projektu NMK?

- Projekt je namenjen spodbujanju branja in predstavitvi kvalitetnih slovenskih in tujih otroških in mladinskih avtorjev na malce drugačen in izviran način.
- V začetku šolskega leta prijavljenim otrokom razdelimo ustvarjalnike s hudomušnimi, a poučnimi nalogami na temo šestih knjig, vključenih v projekt.
- Projekt je zasnovan tako, da spodbuja branje in otrokovo ustvarjalnost skozi skupno ustvarjanje – učenci, ki berejo 30 minut na dan, dosegajo bistveno boljše rezultate od tistih, ki ne berejo.
- Projekt je namenjen otrokom od 1. do 5. razreda osnovne šole. Z njim lahko popestrite ure slovenskega jezika, likovnega in glasbenega pouka, ga izvajate pri zunanjskih dejavnostih ali v podaljšanem bivanju.
- Pri dejavnostih, ki jih v projektu izvajamo skozi vse šolsko leto, boste prejeli pismo avtorja, si izmenjali literarnega junaka, sestavljali bralni vlak, pisali knjižne razglednice, se pomerili v NMK-kvizu, si prislužili še kakšno nagrado...

Pišete nam lahko na sodobnost@guest.arnes.si ali nas pokličete na 01/437 21 01.

V projektu je lani sodelovalo že več kot 200 slovenskih šol. Letos bodo z nami brali tudi učenci v Estoniji in na Hrvaškem.

Bralni projekt Naša mala knjižnica bo v šolskem letu 2020/21 v slovenskih osnovnih šolah potekal že trinajstič.

KUD Sodobnost International
Suhadolčanova 64
1000 Ljubljana

Več informacij in prijavnica → www.nasamalaknjiznica.si/prijavnica/

Berite z nami tudi vi!

V novem šolskem letu vam želimo ščepec otroških vragolij in zvrhan čevelj dobre volje!

IZPOLNJENE PRIJAVNICE JE TREBA ODDATI DO 25. SEPTEMBRA 2020.

Ekipa NMK

BARRY TIMMS

NEJC IN ČUDEŽNI PTIČEK

ilustracije: Faye Hsu; prevod: Neža Božič
Učila International, 2020, t. v., 28 str., 19,90 €

Mamica je Nejca pripeljala k babici prespat, ker mora čim prej k očku v bolnišnico. Zvečer Nejc opazi, da ima babica nenavadno lučko. Na vejici pod stekleno kupolo sedi ptiček, ki žari. Nekoč je bila last babičine babice in babica skrivnostno pove, da ima čudežno moč. In glej! Ponoči, ko Nejca tako močno skrbi za očka, da ne more spati, ptiček nenadoma spregovori. Dečku obljubi, da bo z očkom vse dobro, nato pa mu zapoje nežno uspavanko, ki ga zaziba v miren sen. Topla slikanica otrokom pomaga razviti strategijo, kako premagati zaskrbljenost, kadar nimajo vpliva na razvoj dogodkov. Pomirja in vrača upanje, mehke ilustracije pa poudarijo toplino zgodbe. > MAJA ČREPINŠEK

IDAN BEN-BARAK

AAA! V TEBI JE OKOSTNJAK!

ilustracije: Julian Frost; prevod: Tina Bilban
Miš, 2020, t. v., 29 str., 25,95 €

Vesoljčka Bučka in Oort, sluz in plin, potujeta po medzvezdju, ko se jima pokvari ladja in sta se primorana ustaviti na Zemlji. Mudi se jima na rojstnodnevno zabavo in rada bi svoje vozilo čim prej popravila, ampak kako in s čim? Še dobro, da opazita bralca knjige in njegovo popolno orodje za potiskanje, dvigovanje in raziskovanje – roko. S pomočjo interaktivne slikanice, ki sta jo ustvarila avtorja uspešnice *Ne liži te knjige*,* se bodo otroci na zabaven način poučili o kosteh, mišicah in živcih. > SANJA PODRŽAJ

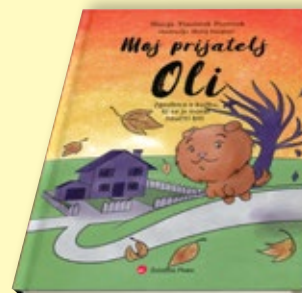

MATEJA TOMINŠEK PEROVŠEK

MOJ PRIJATELJ OLI

ilustracije: Matej Gaspari
Pivec, 2020, t. v., 50 str., 19,90 €

Rudi je na domačem pragu našel Olija, posebnega kužka, ki v najbolj neprijetnih trenutkih celo čivka in mijavka. Kljub njegovi drugačnosti ga Rudijeva družina sprejme z odprtimi rokami. Zaradi Olijevega nenehnega čudnega obnašanja ga Rudijeva družina odpelje na posvet k pasjemu psihologu. Ta hitro ugotovi, da Oli potrebuje predvsem veliko mero ljubezni in zaupanja, ki mu bosta najlažje pomagala skozi življenje. Rahločutna zgodba o sprejemanju drugačnosti in spoprijemanju z avtizmom preko Olijeve zgodbe prinaša dragocene vpoglede v svet mladih, ki živijo z omenjeno motnjo, a si lahko prav ob razumevanju najbližjih in okolice vendarle osmislijo svoje življenje in se obenem lažje vključijo v svet. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

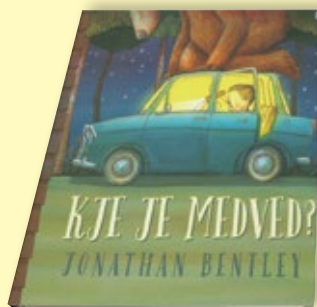
JONATHAN BENTLEY

KJE JE MEDVED?

prevod: Barbara Majcenovič Kline
Skrivnost, 2020, t. v., 31 str., 19,90 €

Teo vsepovsod išče svojega medveda. Le kje se skriva? Hm, marsikje bi lahko bil ... Zares marsikje. Slikanica s čudovitimi ilustracijami in velikimi tiskanimi črkami vabi

otroke v predbralni in začetni dobi branja, da se zaljubijo v medij, ki ga držijo v svojih toplih rokah; pri iskanju in stiku z medvedom (branjem) jim seveda pomagamo starši, vzgojitelji, učitelji in mentorji branja. Prav krasno je, da slikanic in knjižic ter knjig ne bo nikoli zmanjkalo. Nikoli! > SABINA BURKELJCA

MILAN ŠELJ

KOSMATICE

ilustracije: Marta Bartolj
Zala, zbirka Mušnica,
2020, t. v., 26 str., 21,99 €

Nagajive pesmice o zabavnih kosmatih in pernatih živalih, kraškem vetru in rastlinju bodo s svetlimi ilustracijami (in drobnim, skritim pogorelčkom) razveselile otroke živahnega in radovednega duha. Medtem ko si v pomladnem jutru čmrlj pere krila in krave pripravljajo polento in se mlade bolhce učijo pikat, na Krasu burja požene brin in ruj v barviti divji ples. Avtor se v poeziji zateka v idilično kraško podeželje, ki ga spominja na njegovo otroštvo. > BETI HLEBEC

CAROLINE ROQUE

VOLČJA ŠOLA

ilustracije: Grégoire Mabire
prevod: Esther Daniela Košir
Hiša knjig, 2020, t. v., 25 str., 19,90 €

Septembra, ko na drevesih porumenijo listi in se začne šola za otroke, je pravi čas, da šolski prag prestopi tudi mali volkec Volfi. Njegova starša si srčno želita, da bi naredil sprejemni izpit za volčjo šolo, saj bi v nasprotnem primeru – o groza! – moral v običajno šolo, kjer se učijo brati, šteti in pisati. Ampak mali volkec se med volčjimi divjaki ne znajde najbolje in ima seveda drugačne načrte ... > RENATE RUGELJ

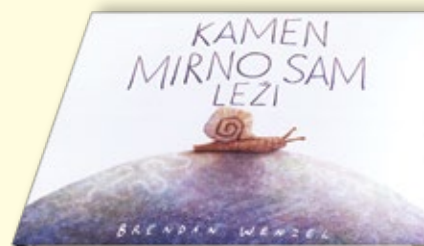
BRENDAN WENZEL

KAMEN MIRNO SAM LEŽI

prevod in priredba: Aleksandra Kocmut
Grlica, 2020, t. v., 50 str., 19,95 €

Nova slikanica ameriškega avtorja za otroke in predanega okoljevarstvenika Brendana Wenzla je neke vrste nadaljevanje uspešne in prikupne slikanice *Vsi so videli mačko*. Zgodba o kamnu je rimana in ima refren, kamnu, ki leži sam in miren, pa daje različne značilnosti in vloge: lahko je grob ali gladek, velik ali majhen, lahko je dom, zatočišče,

kažipot, zemljevid, oder, zgodovina ... Razgibane ilustracije, zaradi katerih je sploh jasno, kako rad ima avtor floro in favno (in tudi kamne), so izdelane z različnimi tehnikami; uporabil je kolaž, barvice, flomastre, oljne barve in še kaj. Umirjena zgodba o gotovosti, ki je hkrati spremenljiva in za vsakogar drugačna. > VERONIKA ŠOSTER

TONE PAVČEK

MARKO NA BELEM KONJU JAŠE

ilustracije: Ančka Gošnik Godec

JANA MILČINSKI

ZGODBA O LEVU

ilustracije: Maša Kozjek

CELIA THAXTER

DOGODIVŠČINE MALE MIŠKE

prevod: Marjana Kobe

ilustracije: Ana Zavadlav

Mladinska knjiga, zbirka Knjižnica čbelica, 2020, t. v., 16 str., 14,99 €/knjigo

Knjižna zbirka Čbelica vsako leto ob začetku pouka in jeseni prinaša prav posebne zgodbe in pesmi za naše najmlajše. Letos nas razveseljujejo tri nove knjižice. Prva je zbirka pesmi našega dragega pesnika Toneta Pavčka o njegovem in našem Marku, ki jaše na belem konju in mu je neprestano z rožicami poslano; celo s strahom se upa soočiti. Pesmi so prvič izšle leta 1984 in so skupaj z ilustracijami Ančke Gošnik Godec del mladinske nacionalne klasike. Druga knjižica v zbirki je prijetna *Zgodba o levu*, ki se ga Lukec zelo boji, a ta strah premaga, saj vidi, da je tudi leva lahko strah. Zgodbico je napisala Jana Milčinski, pisateljica, novinarka in prevajalka – z njo se letos poklanjamo 100. obletnici njenega rojstva. V tretji letošnji čbelici pa je zgodba ameriške pisateljice in pesnice Celie Thaxter, ki je živela in ustvarjala v 19. stoletju. Zgodbo o miški, ki išče svoj lešnik, je ilustrirala Ana Zavadlav. Zgodbe, pesmi in ilustracije zbirke Čbelica vedno znova ustvarjajo biserno čarobnost branja. > SABINA BURKELJCA

THIERRY ROBBERECHT

O VOLKU, KI JE PADEL IZ KNJIGE

ilustracije: Grégoire Mabire

prevod: Esther Daniela Košir

Hiša knjig, 2020, t. v., 25 str., 19,90 €

Volk je rad velik, zloben in nevaren, a mu to ni težko, ko pa živi v pravljicah, kjer se počuti domače. Ko nekega dne pade iz knjige, se znajde v neznanem okolju, ki je do njega grozeče in neprijazno. Nanj preži celo pes! Prestrašeni volk hoče čim prej poiskati varen prostor zase, kar je dobra projekcija tega, kako se odzovemo, ko se znajdemo izven lastne cone udobja. Prijetne in mehke ilustracije, ki delujejo primerno pravljичno, kažejo polne police knjig, ki bi jih z veseljem kdaj odprli. Zabavno in poučno. > VERONIKA ŠOSTER

TANYA KANT

KAKO IZ JAJCA NASTANE KOKOŠ

ilustracije: Carolyn Franklin

prevod: Tanja Rojc

Lipa, zbirka Izjemno, 2020, t. v., 32 str., 16,95 €

Četudi se zdi, da prav vsak malček pozna življenjski krog kokoši (in četudi ni enostavno pojasniti kaj je bilo prej, kokoš ali jajce), se v tej nazorni slikanici nahaja veliko vprašanj in odgovorov, ki bodo otrokom od petega leta dalje razložili marsikatero negotovosti. Kaj točno se skriva v jajcu? Zakaj se jajca v gnezdu pod težo kokoši ne razbijejo? V koliko dneh se iz jajca izleže piščanček? In za konec še nekaj eksperimentov in preprostih poskusov. > RENATE RUGELJ

JULIA SEAL

KAM SO ŠLE VSE ČEBELICE?

ilustracije: Lena Steinfeld; prevod: Katja Bizjak

Učila International, 2020, t. v., 32 str., 15,99 €

Danes se je Tina odpravila na raziskovalno odpravo po vrtu. Oborožena z lupo preiskuje vrt, a kakšen dolgčas – nikjer ni ničesar zanimivega! Ali res? Otroci bodo na ilustraciji gotovo opazili, kaj vse je Tina spregledala! Skoraj že obupa, ko naposled zasliši vedno glasnejše brenčanje. Naravnost proti njej leti čbelica, ki išče svojo družino.

Tina ji pomaga iskati, toda čebeljega roja ni nikjer. Slikanica v zgodbico spretno vključuje osnovne podatke o čebelah in besede, povezane s čebelami. Pove, kaj se dogaja v panju, kdo v njem živi, od kod pride med, kaj jedo čebele, kako se ločijo medonosne in divje čebele, pa tudi, da lahko čebelam pomagamo, če zasadimo prave rastline. Slikanico krasijo barvite ilustracije. > MAJA ČREPINŠEK

BODI DRUGAČEN. BODI POGUMEN. BODI TI

S terapevtsko slikanico se otnesimo predsodkov.

NAGAJIVI VERZI SO POŽGEČKALI ILUSTRATORKINO DOMIŠLJIJO ...

Niko Grafenauer
Živali, živali vsenaokrog
Ilustrirala Polona Lovščin

Z balonom v dalj potujemo in si živali ogledujemo.

Še posebej v teh stresnih časih, ko smo veliko časa preživeli doma in so bile knjigarne in javne knjižnice zaprte, so se domače knjižnice izkazale za izjemno pomemben vir zgodb, navdiha in mesto, kjer smo lahko našli tolažbo in notranji mir, ponudile so nam dodaten razmislek o svetu in nam razširile obzorja. Prav zato osrednje mesto v letošnjem Nacionalnem mesecu skupnega branja 2020 namenjamo domačim knjižnicam.

NMSB '20 nacionalni mesec skupnega branja

Odraščanje med knjigami je nekaj posebnega. Magičnega. Pri tem ne gre le za to, da otrok vadi branje kot veščino in ker mu bralne navade koristijo na mnogih področjih življenja, od osebnih odnosov do inteligence. Tudi kupovanje knjig, ko otrok izbira v množici možnosti, katera bo tista prava, ki ga bo popeljala v druge svetove, je posebno doživetje. In ko jo s ponosom postavi na domačo knjižno polico kot trofejo, ker ve, da jo bo lahko vedno znova in znova jemal v roke in se iz nje napajal. Skupno družinsko branje pa pripomore tudi k sproščenemu počutju doma, saj spodbuja povezovanje in sodelovanje ter ustvarja bralce za vse življenje. Tudi ko odrastemo, nam domača knjižna polica daje občutek zavetja, kamor se vedno lahko zatečemo.

Ko nam je v času epidemije zmanjkalo domačega čtiva, so nam na pomoč priskočile založbe, ki so se neverjetno hitro prilagodile novim okoliščinam in večino svoje ponudbe preselile v spletne knjigarne in na družbena omrežja. In ljudje so ta preobrat dobro sprejeli. Nekateri so v tem času prvič kupili knjigo prek spleta in prvič posegli po e-knjigah. Zdi se, da ne gre le za trenutni preplisk, temveč kar za dolgoročne spremembe bralnih navad. A ne spreminjajo se samo bralne navade in promocija knjig, tudi literarni dogodki se selijo na splet. Priča smo bili zelo uspešnim knjižnim sejmom in literarnim festivalom, ki so potekali kar prek spleta. Pa javna branja knjig, ki so jih pripravljali avtorji, ter pogovori o knjigah in ob njih, ki so bili organizirani po principu od daleč, a skupaj, so prispevali novo dimenzijo druženja navdušenih bralcev. Tudi zato bomo v letošnjem Nacionalnem mesecu skupnega branja 2020 posebej pozorni na mrežo knjigarn z možnostmi spletnih poti do knjig, kot tudi na pomen različnih dostopov do e-zbirk različnih bralnih gradiv. Seveda pa ne bomo pozabili na mrežo splošnih knjižnic, ki ostajajo osrednji prostori srečevanj bralcev in dajejo občutek pripadnosti skupnosti.

Spremenjenim okoliščinam se bo tokrat prilagodil tudi Nacionalni mesec skupnega branja 2020. Na spletni strani <https://nmsb.pismen.si/dogodki> je že odprt dogodkovnik, v katerega bodo

vključeni vsi z branjem in knjigami povezani dogodki – ne samo »v živo«, temveč tudi dogodki v spletnih učilnicah, pogovori/druženja prek spleta, virtualni knjižni sejmi, prodajne akcije v spletnih knjigarnah in še in še – da bi dobili kar se da živahno in popolno sliko bralnega dogajanja po vsem slovenskem prostoru. Preverite, če se najde tudi kakšen za vas, in si ga že danes označite v koledarju.

Vabimo pa tudi prireditelje – posameznike, ustanove, zavode in druge organizatorje, da v dogodkovnik vpišete svoje z branjem povezane dogodke. In to ne le tiste, ki jih pripravljate v času NMSB '20, temveč vse leto.

Plakat letošnjega NMSB '20 krasita ilustraciji vrhunskih slovenskih ilustratorjev Marjana Mančka in Matjaža Schmidta. Ilustraciji je prispevala Javna agencija za knjigo Republike Slovenije iz promocijske kampanje za spodbujanje branja Radi beremo, ki je nastala leta 2010, v času, ko se je Ljubljana ponašala z Unescovim nazivom Svetovna prestolnica knjige.

Letos pripravljamo še eno novost – posebno akcijo, v kateri bomo v okviru pobude »Beremo skupaj« v času NMSB '20 zbirali fotografije, ki bodo ujele vaše bralne trenutke. Na elektronski naslov nmsb.beremo.skupaj@gmail.com nam posredujte fotografije, na katerih berete skupaj z otroki, utrinke z družinskih branj, pa tudi tiste, ki bodo nastali na različnih dogodkih, na primer v bralnih klubih, krožkih in prek spleta. Najlepše bomo objavljali na Facebook strani projekta Beremo skupaj.

Verjamemo, da lahko zavedanje o pomenu branja in bralne pismenosti dvignemo le skupaj, zato vas vabimo, da se nam pridružite in prispevate svoj kamenček na bralni zemljevid Slovenije.

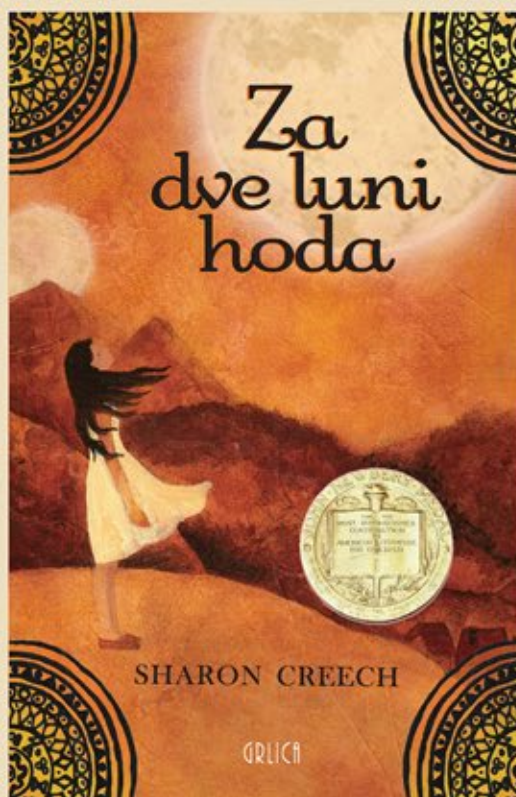

ilustracija: Marjan Manček,
Javna agencija za knjigo RS, projekt Radi beremo

ilustracija: Matjaž Schmidt,
Javna agencija za knjigo RS, projekt Radi beremo

- Nacionalni mesec skupnega branja 2020 smo zasnovali Bralno društvo Slovenije, Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS, Društvo slovenskih pisateljev, Slovenska sekcija IBBY, Združenje slovenskih splošnih knjižnic in Zveza bibliotekarskih društev Slovenije skupaj z mestnimi knjižnicami v Ljubljani, Mariboru in Kranju.
- Letos bo NMSB '20 potekal med 8. septembrom, mednarodnim dnem pismenosti, in 11. oktobrom, zadnjim dnem Tedna otroka®.

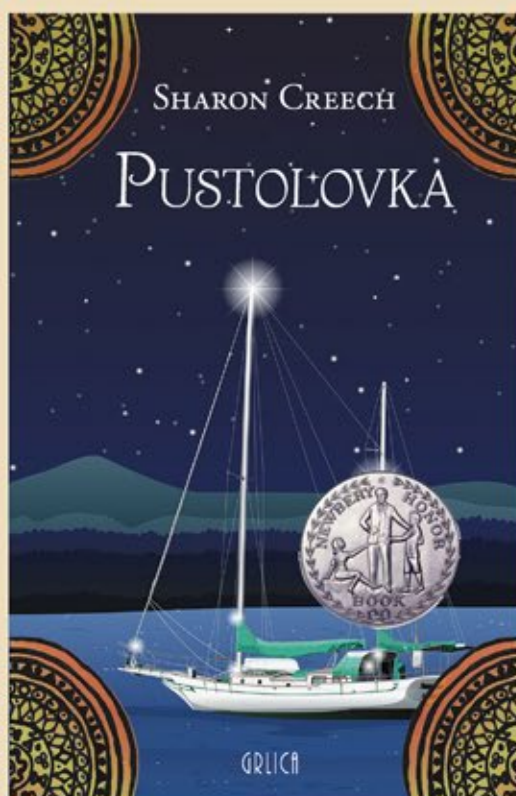
Izbrane knjige avtorice Sharon Creech, ki je prva prejela dve prestižni nagradi za otroško in mladinsko literaturo; ameriško Newbery Medal in angleško Carnegie Medal.

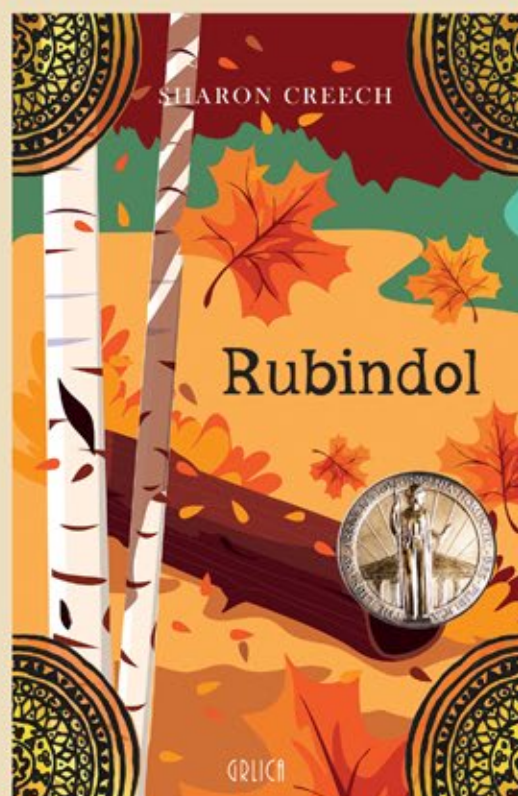
264 strani, cena: 27,95 €

144 strani, cena: 17,95 €

276 strani, cena: 27,95 €

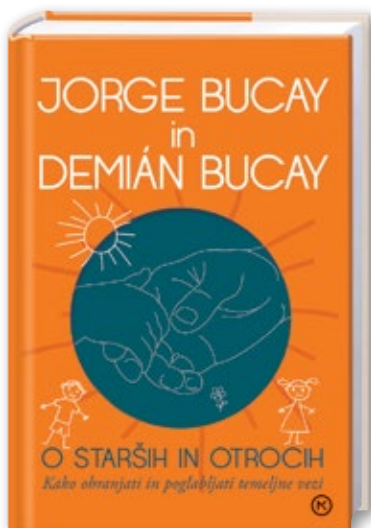
268 strani, cena: 27,95 €

Postanite starš, kakršni bi želeli biti!

S pomočjo mednarodno
priznanih strokovnjakov

Knjiga vas bo vznemirila, občasno celo razjezila – a tudi pomagala spoznati svoje napake in jih odpraviti. Šele brez podedovanih slabih vzorcev boste namreč lahko z otroki ustvarili medsebojno povezanost, ki podpira, neguje, omogoča uspeh in vzajemno rast.

Nova knjiga Jorgeja Bucaya in njegovega sina Demiana. Preprosta spoznanja na podlagi njihovih bogatih osebnih in profesionalnih izkušenj nam bodo v pomoč, da bomo bliže svojemu otroku, staršem in sebi.

Kako lahko starši aktiviramo potenciale malčkov že pred vstopom v šolo? Ranko Rajović je mednarodno uveljavljen avtor, magister nevrofiziologije, avtor programa NTC. Na podlagi najnovejših izsledkov predlaga številne dejavnosti, ki spodbujajo otrokov mentalni in motorični razvoj.